

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΙΗ'

Παρασκευή 15 Μαρτίου 2024

ΘΕΜΑΤΑ

Α. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Επικύρωση Πρακτικών, σελ. 13023
2. Ανακοινώνεται ότι τη συνεδρίαση παρακολουθούν μαθητές από το 2ο Δημοτικό Σχολείο Γαλατσίου, το 2ο Δημοτικό Σχολείο Ν. Σμύρνης και από το 7ο Γυμνάσιο Νέας Ιωνίας, σελ. 13031, 13034, 13038, 13040
3. Ο Υπουργός Δικαιοσύνης διαβίβασε στη Βουλή, σύμφωνα με το άρθρο 86 του Συντάγματος και το ν. 3126/2003 «Ποινική Ευθύνη των Υπουργών», όπως ισχύουν, την 13.03.2024 Ποινική Δικογραφία που αφορά στον πρώην Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών Κωνσταντίνο Καραμανλή του Αχιλλέως, σελ. 13038
4. Επί διαδικαστικού θέματος, σελ. 13023, 13024, 13025, 13026, 13027, 13028, 13029, 13030, 13031, 13032, 13033, 13034, 13035, 13036, 13037, 13038, 13039, 13040, 13041, 13042

Β. ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

1. Συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων:
  - α) Προς την Υπουργό Εσωτερικών:
    - i. με θέμα: «Η κυβέρνηση προτίθεται να σεβαστεί εμπράκτως με την αναγκαία νομοθετική πρωτοβουλία την επιθυμία του ενός εκατομμυρίου πολιτών που στηρίζουν το ψήφισμα των συγγενών των θυμάτων του δυστυχήματος των Τερμπών», σελ. 13023
    - ii. με θέμα: «Διαδικασία διορισμού και απορρόφησης επιτυχόντων του Πανελλήνιου Γραπτού Διαγωνισμού Α.Σ.Ε.Π της 4ης Μαρτίου 2023», σελ. 13027
    - iii. με θέμα: «Εργασιακός εγκλωβισμός ο εργασιακός «εθελοντισμός» των σχολικών τροχονόμων», σελ. 13029
    - iv. με θέμα: «Για το στεγαστικό πρόβλημα των Ειδικών Σχολείων στην Περιφερειακή Ενότητα (Π.Ε.) Θεσσαλονίκης», σελ. 13030
    - v. με θέμα: «Η μεταφορά αρμοδιοτήτων των σχολικών επιτροπών στους οικείους δήμους σε εναρμόνιση με τις ανάγκες των σχολείων σε πραγματικό χρόνο», σελ. 13032
    - vi. με θέμα: «Αδικαιολόγητη μακροχρόνια καθυστέρηση στην ενεργοποίηση διαδικασίας επιβολής και είσπραξης υπέρ των όμορων δήμων δημοτικού φόρου που επιβαρύνει την εταιρεία του αεροδρομίου «Ελευθέριος Βενιζέλος», σελ. 13034
  - β) Προς τον Υπουργό Εξωτερικών με θέμα: «Αμφισβητούνται αρμοδιότητες, κυριαρχικά δικαιώματα και κυριαρχία της Ελλάδας; Με αφορμή τη βραχονησίδα Ζουράφα», σελ. 13025
  - γ) Προς την Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης με θέμα: «Σοβαρή καταστρατήγηση στοιχειωδών κανόνων που αφορούν την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων στην Τράπεζα Πειραιώς», σελ. 13035
  - δ) Προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα: «Σε απόγνωση οι παραγωγοί της Κορινθίας, ανάγκη άμεσης καταβολής των αποζημιώσεων του Daniel από τον ΕΛΓΑ αλλά και στήριξης για την ακαρπία της ελιάς», σελ. 13037
  - ε) Προς τον Υπουργό Υγείας με θέμα: «Η υγεία των γυναικών στην Ελλάδα», σελ. 13040

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ

ΜΠΟΥΡΑΣ Α. , σελ. 13023 - 13042

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

Α. Επί διαδικαστικού θέματος:

ΜΠΟΥΡΑΣ Α. , σελ. 13023, 13024, 13025, 13026, 13027, 13028, 13029, 13030, 13031, 13032, 13033, 13034, 13035, 13036, 13037, 13038, 13039, 13040, 13041, 13042

Β. Επί των επικαίρων ερωτήσεων:

ΒΟΡΙΔΗΣ Μ., σελ. 13023, 13025
ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ Γ. , σελ. 13026, 13027
ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ Σ., σελ. 13040, 13041, 13042
ΔΕΛΗΣ Ι. , σελ. 13030, 13031, 13032
ΔΟΥΡΟΥ Ε. , σελ. 13025, 13026, 13027
ΕΥΘΥΜΙΟΥ Α. , σελ. 13040, 13041, 13042
ΖΑΜΠΑΡΑΣ Μ. , σελ. 13029, 13030
ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ Α. , σελ. 13035, 13036, 13037
ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ Ε. , σελ. 13032, 13033, 13034, 13035
ΚΕΡΑΜΕΩΣ Ν., σελ. 13027, 13028, 13029, 13030
ΚΟΚΚΑΛΗΣ Β. , σελ. 13023, 13025
ΛΙΒΑΝΙΟΣ Θ., σελ. 13031, 13032, 13033, 13034, 13035
ΣΠΑΝΑΚΗΣ Β. , σελ. 13036, 13037
ΣΤΑΜΕΝΙΤΗΣ Δ., σελ. 13038, 13039
ΧΟΥΡΔΑΚΗΣ Μ. , σελ. 13027, 13028
ΨΥΧΟΓΙΟΣ Γ. , σελ. 13037, 13038

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

Κ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Α'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΗ'

Παρασκευή 15 Μαρτίου 2024

Αθήνα, σήμερα στις 15 Μαρτίου 2024, ημέρα Παρασκευή και ώρα 9.12' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Γ' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΜΠΟΥΡΑΣ**.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αθανάσιος Μπούρας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

(ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ: Σύμφωνα με την από 14-3-2024 εξουσιοδότηση του Σώματος επικυρώθηκαν με ευθύνη του Προεδρείου τα Πρακτικά της ΡΙΖ' συνεδριάσεώς του, της Πέμπτης 14 Μαρτίου 2024, σε ό,τι αφορά την ψήφιση στο σύνολο του σχεδίου νόμου: «Ενίσχυση δικηγορικής ύλης, ρυθμίσεις για τα κληρονομητήρια, τις αποδοχές και αποποιήσεις κληρονομιών, τις εγγραφές και τις εξαλείψεις συναινετικών προσημειώσεων υποθηκών και τις ένορκες βεβαιώσεις και για το Ταμείο Χρηματοδοτήσεως Δικαστικών Κτιρίων και την πληρωμή των υποθέσεων νομικής βοήθειας και λοιπές επείγουσες ρυθμίσεις».)

Εισερχόμαστε στη συζήτηση των

ΕΠΙΚΑΙΡΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Με έγγραφό του ο Γενικός Γραμματέας Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων κ. Κουτνατζής μάς ενημερώνει ότι σήμερα Παρασκευή 15 Μαρτίου 2024 θα συζητηθούν οι εξής επίκαιρες ερωτήσεις: Η υπ' αριθμόν 810/8-3-2024, η υπ' αριθμόν 814/8-3-2024 και 822/11-3-2024, η υπ' αριθμόν 804/4-3-2024, η υπ' αριθμόν 823/11-3-2024, 827/11-3-2024 και 828/11-3-2024, η υπ' αριθμόν 803/4-3-2024, η υπ' αριθμόν 806/5-3-2024, η υπ' αριθμόν 813/8-3-2024 επίκαιρη ερώτηση που απευθύνεται προς την Υπουργό Εσωτερικών κ. Νίκη Κεραμέως και θα απαντηθεί από τον Υπουργό Επικρατείας κ. Μαυρουδή Βορίδη.

Ξεκινάμε με την έκτη με αριθμό 813/8-3-2024 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Λάρισας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία κ. Βασιλείου Κόκκαλη προς την Υπουργό Εσωτερικών, με θέμα: «Η κυβέρνηση προτίθεται να σεβαστεί εμπράκτως με την αναγκαία νομοθετική πρωτοβουλία την επιθυμία του ενός εκατομμυρίου πολιτών που στηρίζουν το ψήφισμα των συγγενών των θυμάτων του δυστυχήματος των Τεμπών;».

Κύριε Κόκκαλη, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, η ερώτηση απευθύνεται στην κ. Κεραμέως, στην Υπουργό Εσωτερικών, στην καθ' ύλην αρμόδια με τη στενή του όρου έννοια. Για πρώτη φορά, κάνοντας χρήση προφανώς διάταξης, έρχεστε εσείς για πρώτη φορά εξ όσων γνωρίζω από την ανάληψη των καθηκόντων σας και γενικά από τις εκλογές του 2023.

Προφανώς το θέμα είναι δύσκολο. Έρχομαι κατευθείαν σε αυτό το θέμα. Με την ψήφο και τη δική σας τον Νοέμβριο του 2019 αναθεωρήθηκε το άρθρο 73 και στην παράγραφο 6 εισήχθη η δυνατότητα της λαϊκής νομοθετικής πρωτοβουλίας, δηλαδή πεντακόσιες χιλιάδες πολίτες οι οποίοι έχουν δικαίωμα ψήφου να δύνανται να καταθέτουν προτάσεις νόμου, πλην δημοσιονομικών, εξωτερικής πολιτικής και εθνικής άμυνας.

Το 2022 Βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία κατέθεσαν σχετική ερώτηση στον καθ' ύλην με τη στενή του όρου έννοια αρμόδιο Υπουργό ο οποίος ετύγχανε να είστε εσείς. Τότε απαντήσατε -θα την προσκομίσω μετά την απάντηση- ότι «σας ενημερώνουμε ότι το Υπουργείο Εσωτερικών ετοιμάζει σχετικό νομοσχέδιο το οποίο θα εισαχθεί το συντομότερο δυνατόν στη Βουλή προς επεξεργασία και ψήφιση. 30 Δεκεμβρίου του 2022.».

Ήδη έχουν συγκεντρωθεί περί το ενάμισι εκατομμύριο -όταν γράφτηκε η ερώτηση ήταν λιγότερες- υπογραφές πολιτών οι οποίοι με πρωτοβουλία της κ. Καρυστιανού ζητούν να τους επιτραπεί να καταθέσουν σχετική πρόταση νόμου, κάνοντας χρήση του αναθεωρημένου πλέον άρθρου 73 παράγραφος 6. Η συγκεκριμένη πρόταση νόμου έχει άμεση σχέση βέβαια με το έγκλημα των Τεμπών.

Συνεπώς ερωτάσθε:

Πρώτον, είστε διατεθειμένος να σεβαστείτε εξ ονόματος της Κυβέρνησης τη βούληση ενάμισι εκατομμυρίου πολιτών;

Δεύτερον, πότε πρόκειται -όχι βέβαια τόσο άμεσα όσο είπατε, γιατί είπατε πριν έναν, ενάμιση χρόνο, το συντομότερο δυνατόν να κατατεθεί ο σχετικός εφαρμοστικός νόμος, προκειμένου να υλοποιηθεί η βούληση των πολιτών, η λαϊκή βούληση;

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Κόκκαλη.

Τον λόγο τώρα έχει ο Υπουργός Επικρατείας κ. Βορίδης.

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ (Υπουργός Επικρατείας): Καταλαβαίνω, κύριε συνάδελφε, και από την ομιλία σας αλλά και από την ερώτησή σας, ότι συνδέετε τη συζήτηση με το ψήφισμα αυτό το οποίο συγκεντρώνει υπογραφές για το θέμα των Τεμπών. Είδα λίγο το περιεχόμενο του ψηφίσματος. Ρωτάτε: Θα κάνετε κάτι για αυτό το θέμα γιατί υπάρχουν αυτές οι πάρα πολλές υπογραφές;

Για να πάμε λίγο στη συζήτησή μας, να δούμε το 73 παράγραφος 6 τι λέει: «Με υπογραφή πεντακοσίων χιλιάδων πολιτών που έχουν δικαίωμα ψήφου, μπορούν να κατατίθενται έως δύο ανά Κοινοβουλευτική Περίοδο προτάσεις νόμων στη Βουλή, οι οποίες με απόφαση του Προέδρου παραπέμπονται στην οικεία Κοινοβουλευτική Επιτροπή προς επεξεργασία και εν συνεχεία εισάγονται υποχρεωτικά προς συζήτηση και ψήφιση στην Ολομέλεια

του Σώματος». Και έχει μετά τις εξαιρέσεις.

Είδα τα αιτήματα του ψηφίσματος. Καταλαβαίνω ότι έχουν στο επίκεντρό τους δύο θέματα: το θέμα της ευθύνης των Υπουργών και την κατάργηση των σχετικών διατάξεων και το θέμα της βουλευτικής ασυλίας και την κατάργηση των σχετικών διατάξεων.

Ελπίζω ότι κατανοούμε όλοι ότι αυτά είναι ζητήματα της Αναθεώρησης του Συντάγματος και δεν αφορούν πρωτοβουλίες νόμου. Καταλαβαίνουμε όλοι ότι αυτά δεν μπορούν να αλλάξουν με νόμους, έτσι δεν είναι; Αυτά προϋποθέτουν την Αναθεώρηση του Συντάγματος. Μία σκέψη ήθελα να κάνω για τα ζητήματα αυτά, διότι εσείς ανοίγετε αυτή τη συζήτηση σε σχέση με αυτά τα αιτήματα. Αντιλαμβανόμαστε και εξηγούμε, ελπίζω, στους πολίτες ότι δεν έχει σχέση το ένα με το άλλο, ότι η λαϊκή νομοθετική πρωτοβουλία δεν μπορεί να αναθεωρήσει το Σύνταγμα. Μπορεί να προτείνει κάποιον νόμο.

Ενδεχομένως θα υπήρχε εδώ μία σκέψη μήπως μπορεί να αναθεωρήσει τον νόμο περί ευθύνης Υπουργών, αλλά όχι βέβαια στην κατεύθυνση τού να εξαλειφθεί η ποινική αρμοδιότητα της Βουλής. Δεν μπορεί να το κάνει αυτό ο νόμος περί ευθύνης Υπουργών. Ο νόμος περί ευθύνης Υπουργών είναι εκτελεστικός του άρθρου 86, δεν μπορεί να αναρρέσει το άρθρο 86. Άρα, λοιπόν, αφού τα έχουμε εξηγήσει όλα αυτά, ένα ερώτημα είναι: Γιατί συνδέετε την ερώτησή σας με τα Τέμπη; Θα έπρεπε να εξηγήσετε, αντίθετα, ότι αυτό είναι αντικείμενο της Αναθεώρησης.

Και μιας και ανοίγουμε τη συζήτηση για την Αναθεώρηση, εμμέσως με τον άξονα αυτό, ήθελα να σας ρωτήσω επειδή βλέπω ότι εγκολλώνεστε αυτά τα αιτήματα: Όταν ήσασταν εσείς στην Κυβέρνηση και ήσασταν στην προτείνουσα Βουλή και ξεκινήσατε την αναθεωρητική διαδικασία ως ΣΥΡΙΖΑ προτείνετε την κατάργηση του άρθρου 86; Προτείνετε την κατάργηση της βουλευτικής ασυλίας; Διότι τα έχω εδώ και τέτοιες προτάσεις στην Αναθεώρησή σας δεν υπήρχαν. Το μόνο το οποίο υπήρξε είναι κάτι το οποίο θέλατε να θέσετε ως ερμηνευτική δήλωση, παρ' ότι κατά τη γνώμη μου είναι αυτονόητο, ότι δηλαδή και οι διατάξεις περί ευθύνης Υπουργών και οι διατάξεις για τη βουλευτική ασυλία αφορούν μόνο τα υπουργικά καθήκοντα και μόνο τα βουλευτικά καθήκοντα. Αυτή ήταν η πρότασή σας. Έχετε αλλάξει άποψη από τότε; Γιατί θα ξεκινήσει η διαδικασία της Αναθεώρησης. Το 2019, λοιπόν, που εσείς είχατε στα χέρια σας την Αναθεώρηση, δεν προτείνετε τέτοιες καταργήσεις.

Αλλά για να μπούμε και στη συζήτηση και να μην μένουν εντυπώσεις, επιτρέψτε μου ορισμένα βασικά στοιχεία -για να μην καταχρώμαι του χρόνου- για τη λαϊκή νομοθετική πρωτοβουλία. Ξεκίνησα πράγματι να εργάζομαι για το ζήτημα αυτό, όπως είχα πει, περίπου στις 30 Δεκεμβρίου 2022. Μετά προφανώς ξέρετε ότι εγώ έφυγα από το Υπουργείο, το επόμενο τρίμηνο, γιατί είχε ξεκινήσει η διαδικασία των εκλογών και μπήκε πια υπηρεσιακός Υπουργός. Υπήρξε η διακοπή του διαστήματος των δύο εκλογών που είχαμε, ένα τετραμήνιο περίπου, όπου ήταν υπηρεσιακή η Υπουργός και εν συνεχεία ανέλαβε η κ. Κεραμέως. Εκείνο που έχω να σας πω για τη λαϊκή νομοθετική πρωτοβουλία είναι ότι από τα ζητήματα τα οποία πρέπει να κριθούν και τα οποία είναι πράγματα που συζητάμε τώρα στην Κυβέρνηση είναι κυρίως θέματα αρμοδιότητας, αν και έχει και αρκετές πτυχές τεχνικές: πεντακόσιες χιλιάδες υπογραφές, πρέπει να διαπιστώνεται σύμφωνα με το Σύνταγμα η ιδιότητα του πολίτη, άρα πρέπει να βεβαιώνεται και η υπογραφή ότι είναι σωστά και επίσης ότι έχει την ιδιότητα του πολίτη αυτός που υπογράφει. Και εν συνεχεία βεβαίως πρέπει να διαπιστώνεται και το ότι πράγματι μιλάμε για κάποια πραγματική νομοθετική πρωτοβουλία, δηλαδή μια πραγματική πρόταση νόμου και όχι κάτι άλλο.

Όλα αυτά αποτελούν αντικείμενο συζήτησης και δεν είναι και απλό το ζήτημα της αρμοδιότητας. Γιατί; Διότι τέτοιου είδους αρμοδιότητα συγκεκριμένη είναι ένα ερώτημα αν βρίσκεται στο Υπουργείο Εσωτερικών, εάν συνδέεται με πολιτικά δικαιώματα, οπότε πρέπει να πάει σε άλλο Υπουργείο και ενδεχομένως εδώ να εμπλέκονται περισσότερα Υπουργεία. Είμαστε, λοιπόν, σε αυτή τη συζήτηση, έχει ξεκινήσει η Υπουργός Εσωτερικών μαζί με τα συναρμόδια Υπουργεία να επιλύει τα θέματα αυτά και οι αποφάσεις της Κυβέρνησης στο ζήτημα αυτό θα εκδηλωθούν. Αλλά το λέω αυτό γιατί μετά από τις 30 Δεκεμβρίου 2022 στην

πραγματικότητα θα πρέπει να μετράτε κυρίως από την καινούργια θητεία της Κυβέρνησης, δηλαδή αυτό το χρονικό διάστημα.

Τώρα θα επανέλθω σε ορισμένα ζητήματα που έχουν να κάνουν με τη βουλευτική ασυλία, αλλά και με τον νόμο περί ευθύνης Υπουργών, με τις διατάξεις για την ευθύνη Υπουργών στη δευτερολογία μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ορίστε, κύριε Κόκκαλη, έχετε τον λόγο για τη δευτερολογία σας.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ: Κύριε Υπουργέ, με όλο τον σεβασμό, τη στρεψοδικία κι εγώ τη γνωρίζω, αλλά δεν την υπηρέτω εδώ. Τεχνηέντως πετάξατε τη μπάλα στην εξέδρα λέγοντας το τι είχε προτείνει ο ΣΥΡΙΖΑ. Αυτή τη στιγμή ξέρετε τι κάνατε; Ενώ απουσιάζει η βασική προϋπόθεση ώστε να ασκήσουν το δικαίωμά τους οι πολίτες -ποια είναι η βασική προϋπόθεση; Ο εφαρμοστικός νόμος- το ξεπεράσατε και έρχεστε στην ουσία και λογοκρίνατε αυτό το οποίο έχουν υπογράψει οι πολίτες. Και αφού το ξεπεράσατε, λέτε όσον αφορά αυτούς τους πολίτες που έχουν υπογράψει ότι δεν γίνεται Αναθεώρηση του Συντάγματος με τη λαϊκή νομοθετική πρωτοβουλία. Βιάζεστε. Τυπικά, πρώτον, δεν θα πείτε ούτε εσείς ούτε εγώ το ποια πρόταση νόμου θα καταθέσουν οι πολίτες. Ας συμφωνήσουμε σε αυτό. Γιατί αυτό κάνατε: Πριν την καταθέσουν λέτε ότι αυτό δεν ισχύει. Ό,τι λέγατε στην προανακριτική και για Καραμανλή και Σπίρτζη. Βιαστήκατε. Τι λέγατε τότε; «Δεν μπορώ να το διανοηθώ ότι τελούνται ανθρωποκτονίες με οικονομικά αδικήματα». Άλλος το διανοήθηκε όμως, ο εφέτης ανακριτής, παρεμπιπτόντως. Κλείνω την παρένθεση.

Συνεπώς ούτε εσείς, ούτε εγώ, κανένας μας εδώ μέσα δεν έχουμε το δικαίωμα να λογοκρίνουμε την πρόταση νόμου την οποία ενάμισι εκατομμύριο πολίτες θέλουν να φέρουν. Ας την καταθέσουν. Θα τους δώσετε το δικαίωμα να την καταθέσουν; Δώστε τους το δικαίωμα, με τον εφαρμοστικό νόμο. Εσείς όμως τον ξεπερνάτε τον εφαρμοστικό και έρχεστε στην ουσία.

Αλλά, αφού θέλετε, για την ουσία να σας απαντήσω. Πράγματι, τυπικά δεν μπορεί να αναθεωρηθεί ο νόμος περί ευθύνης Υπουργών με την πρόταση νόμου. Μπορεί όμως να χρησιμοποιήσει ερμηνευτικά, κύριε Υπουργέ, να έχει ερμηνευτική αξία. Και εν πάση περιπτώσει, δεν μπορώ να γνωρίζω την πρόταση νόμου που θα κατατεθεί. Επειδή όμως είπατε για την ερμηνευτική δήλωση του ΣΥΡΙΖΑ με τα υπουργικά καθήκοντα, ξέρετε έχει πολύ μεγάλη σημασία, διότι στα υπουργικά καθήκοντα -την οποία έλεγε ο ΣΥΡΙΖΑ- δεν περιλαμβάνονται τα δια παραλείψεως αδικήματα. Διότι ο νόμος δεν μπορεί να διανοηθεί ότι ένας Υπουργός δεν δρα, ότι υπάρχει αδράνεια. Στα δια παραλείψεως μπορεί να παρακαμφθεί ο νόμος περί ευθύνης Υπουργών, όσον αφορά για την ερμηνευτική δήλωση που είπατε.

Εν πάση περιπτώσει, γιατί σας πιάνει τέτοια πρεμούρα επειδή συνέδεσα την ερώτησή με τα Τέμπη; Θα δώσετε το δικαίωμα σε αυτούς τους πολίτες να καταθέσουν την πρόταση νόμου; Και θα την κρίνουμε εδώ. Τότε ευθαρσώς, ευπροσώπως θα πείτε ότι αυτό το οποίο κατέθεσαν ενάμισι εκατομμύριο πολίτες δεν είναι νόμιμο, τότε να το πείτε, όχι τώρα. Γιατί αυτό κάνατε. Λέτε σε αυτούς οι οποίοι υπογράψανε «Μην το σκεφτείτε να την καταθέσετε την πρόταση νόμου διότι θα απορριφθεί» Όχι, κύριε Υπουργέ. Πρώτα φέρτε για ψήφιση αυτό το οποίο εσείς ο ίδιος είχατε πει. Μαυρουδής Βορίδης: «Θα φέρουμε το συντομότερο δυνατόν στη Βουλή», 30 Δεκεμβρίου του 2022. Και τώρα τι είπατε; Είπατε: Έφυγα από το Υπουργείο, αλλά με ενοχλεί -λέτε- που το συνδέει με τα Τέμπη. Ναι, ευθέως με τα Τέμπη. Θα τους δώσουμε τη δυνατότητα τουλάχιστον να κατατεθεί, τη διαδικασία; Ξέρετε καλύτερα τι σημαίνει ο εφαρμοστικός νόμος. Τη πεντακόσια χιλιάδες πολίτες θα καταθέσουν αυτόν τον νόμο, με ποια διαδικασία; Και όταν έρθει αυτή η πρόταση νόμου, τότε ο καθένας μας θα αναμετρηθεί με το μπόι του κι ο καθένας μας θα πει την άποψή του, ότι αυτή η πρόταση νόμου δεν είναι νόμιμη, δεν μπορεί να προχωρήσει. Απλά και ωραία, κύριε Υπουργέ. Μπορείτε να τοποθετηθείτε άμεσα για το πότε θα έρθει; Επειδή ήρθατε εσείς για λογαριασμό της κ. Κεραμέως. Σας είπα, δεν έχει ξαναγίνει. Εκτός αν έχει ξαναγίνει. Διαψεύστε με.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Κόκκαλη.

Τον λόγο τώρα έχει για τη δευτερολογία του ο Υπουργός κ. Βορίδης.

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΑΔΗΣ (Υπουργός Επικρατείας): Κύριε συνάδελφε, δεν σχολιάζω τι υπογράφουν οι πολίτες. Είναι πολύ σαφές αυτό που κάνω. Σχολιάζω και κριτικάρω αυτό που κάνετε εσείς, όχι αυτό που κάνουν οι πολίτες. Σεις έρχεστε και συνδέετε...

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ: Αυτό κάνετε. Δεν το σώζεις τώρα, άστο.

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΑΔΗΣ (Υπουργός Επικρατείας): Κάτσε να μιλήσω, αν σώζεται ή δεν σώζεται, αυτοί που κρίνουν και ακούν. Μην αποφαινέσαι επί του εαυτού σου, λες: «Τι σπουδαία που τα είπα». Άσε, θα το κρίνουν άλλοι.

Εσείς είστε εκείνος που συνδέσατε τη συγκεκριμένη συλλογή υπογραφών με αίτημα συνταγματικής Αναθεώρησης με τη λαϊκή νομοθετική πρωτοβουλία. Δεν το έκαναν οι πολίτες, εσείς το κάνατε. Και γιατί το κάνατε; Η λαϊκιστική ατάκα της ημέρας, να βγάλουμε τη μέρα σήμερα, για να έχουμε να λέμε αυτό.

Εσείς όμως έχετε μια ευθύνη. Και ως Βουλευτής οφείλετε να γνωρίζετε και ως συνάδελφος δικηγόρος οφείλετε να γνωρίζετε ότι δεν έχετε το δικαίωμα να λέτε δήθεν: «Δεν κατάλαβα». Εσείς έχετε καταλάβει. Έχετε καταλάβει τα εξής, ότι για να μιλάμε για λαϊκή νομοθετική πρωτοβουλία πρέπει να υπάρχει πρόταση νόμου. Για να υπάρχει πρόταση νόμου, η πρόταση νόμου προφανώς δεν μπορεί να έχει αίτημα την Αναθεώρηση του Συντάγματος. Εσείς οφείλετε να το ξέρετε. Εσείς. Αφήστε τους πολίτες. Σεις ήρθατε εδώ να το συνδέσετε. Δεν το συνέδεσε κανείς με τη λαϊκή νομοθετική πρωτοβουλία. Εσείς το συνδέσατε. Το αίτημα των πολιτών είναι ένα αίτημα άλλης τάξεως. Σεις ήρθατε να κάνατε αυτήν τη δουλειά σήμερα.

Και προσέξτε, γι' αυτό και λέω ότι είστε βαριά εκτεθειμένοι, διότι ήρθατε να κάνατε αυτή τη δουλειά και αντί να διερμηνεύσετε ορθώς, ότι το αίτημα της συγκέντρωσης των υπογραφών είναι η Αναθεώρηση του Συντάγματος, γιατί δεν το κάνατε; Γιατί εσείς είστε που στρεψοδικείτε και πετάτε την μπάλα στην κερκίδα. Διότι πώς να το κάνατε, αφού δεν έχετε υιοθετήσει αυτή τη θέση όταν είχατε τη δυνατότητα της συνταγματικής Αναθεώρησης, κύριε Κόκκαλη;

Γιατί θα προκύψει ευλόγως το ερώτημα. Σεις σήμερα που έρχεστε και μας τα λέτε αυτά, γιατί δεν μας τα είπατε τότε, που ο λαός σας είχε δώσει τη δυνατότητα να τα λέτε από τη θέση της κυβέρνησης που προτείνει τη συνταγματική Αναθεώρηση; Γιατί δεν τα είπατε και τα λέτε τώρα για τη λαϊκή νομοθετική πρωτοβουλία; Άρα λοιπόν ποιος πέταξε την μπάλα στην κερκίδα;

Αλλά και ακόμα προσέξτε γιατί είναι ενδιαφέρον, γιατί εσείς που τώρα κόπτεστε δήθεν και υιοθετείτε, υποθέτω, αυτά τα αιτήματα, για να δούμε τι κάνατε όταν ήταν η δική σας κοινοβουλευτική περίοδος για τις άρσεις των ασυλιών. Διότι, όπως ξέρετε, η αντίληψη για τη βουλευτική ασυλία σε αυτήν την Αίθουσα έχει αλλάξει άρδην την τελευταία δεκαετία, από αυτό δηλαδή που γινόταν όταν μπήκα εγώ στη Βουλή πριν από δεκαπέντε χρόνια. Η προσέγγιση του Σώματος σήμερα είναι τελείως διαφορετική.

Αλλά για να δούμε τι κάνατε στη δική σας κοινοβουλευτική περίοδο, την ΙΖæ: Εκατόν δύο αιτήσεις άρσης ασυλίας ζητήθηκαν και συζητήθηκαν οι ογδόντα δύο, συναινέσατε σε άρση ως κοινοβουλευτική πλειοψηφία στους είκοσι οκτώ, ποσοστό 27%. Στη δική μας κοινοβουλευτική περίοδο, την ΙΗ': Εβδομήντα επτά αιτήσεις, συζητήθηκαν οι εβδομήντα τέσσερις, άρση ασυλίας σε σαράντα οκτώ, ποσοστό 62%. Το Σώμα τώρα αίρει την ασυλία. Στην τρέχουσα περίοδο, την Κ': Έντεκα αιτήσεις άρσης ασυλίας, εκ των οποίων έχουν συζητηθεί οι εννέα και η απόφαση της Ολομέλειας ήταν άρση ασυλίας σε όλες τις περιπτώσεις, ποσοστό 100%.

Γιατί τα λέω αυτά; Γιατί έχουμε όλοι μας μια υποχρέωση ενημέρωσης των πολιτών σε σχέση με τη λειτουργία των θεσμών. Να τους πούμε ότι η προσέγγιση του Σώματος είναι πια περιοριστική για τις βουλευτικές ασυλίες. Πάμε όμως και σε κάτι άλλο για την ευθύνη των Υπουργών.

Έρχονται δικογραφίες. Δεν έρχονται; Έχετε τη δυνατότητα να καταθέσετε προτάσεις για σύσταση προανακριτικής; Έχετε; Τριάντα Βουλευτές θέλει. Πόσους θέλει; Τριάντα δεν θέλει;

Τριάντα θέλει η σύσταση. Καλά θυμάμαι. Έχετε; Έχετε ακόμη. Δεν ξέρω αν σε λίγο θα έχετε, αλλά ακόμη έχετε τριάντα. Έχετε τριάντα, μπορείτε, καταθέστε.

Να σας πω όμως και τι έχει γίνει στο παρελθόν. Προανακριτικές επιτροπές συνεστήθησαν την ΙΖ' περίοδο, τη δική σας, δύο, για τα εξοπλιστικά προγράμματα Παπαντωνίου και για την υπόθεση «NOVARTIS». Και οι δύο κατηγορούμενοι οδηγήθηκαν στη δικαιοσύνη. Για τον Παπαντωνίου ξέρουμε και για τη «NOVARTIS» ξέρουμε. Στη δικαιοσύνη απηλλάγησαν, για να μην μένουν εντυπώσεις. Σεις τις ζητήσατε, σεις τις παραπέψατε και εκρίθησαν, αυτές που εσείς κρίνατε, δεν κρίνατε άλλες. Δεν κρίνατε άλλες. Κρίνατε ότι δεν έπρεπε να συστήσετε άλλες, να ζητήσετε από το Σώμα άλλες.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ: Τον εφαρμοστικό νόμο θα τον φέρετε;

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΑΔΗΣ (Υπουργός Επικρατείας): Θα πάμε και στον εφαρμοστικό νόμο. Έχει μια σημασία στη δημόσια συζήτηση όλοι να ξέρουμε πού βρισκόμαστε.

Στην ΙΗ' περίοδο ζητήθηκε να συσταθούν δύο προανακριτικές επιτροπές. Θυμάστε τότε; Παπαγγελόπουλος και Παππάς. Έγιναν; Έγιναν. Πήγαν στο δικαστήριο; Πήγαν. Είχαμε αποτελέσματα επί των αποφάσεων αυτών; Ναι. Ποια είναι η διαφορά της δικής σας περιόδου με τη δική μας; Εσείς στείλατε ανθρώπους να δικαστούν και αθωώθηκαν, εμείς στείλαμε ανθρώπους να δικαστούν και καταδικάστηκαν. Αυτή είναι η διαφορά των περιόδων. Άρα λοιπόν προσέξτε, γιατί κάποια στιγμή ωραίος είναι ο λαϊκισμός, έρχεται σε σύγκρουση με τα γεγονότα.

Κλείνω, λέγοντας ότι το ζήτημα της λαϊκής νομοθετικής πρωτοβουλίας, όπως σας είπα, αποτελεί αντικείμενο συζητήσεως και διερεύνησης αρκετά περίπλοκων νομικών θεμάτων στο εσωτερικό της Κυβέρνησης. Θα εκδηλωθεί εν ευθέτω χρόνω η νομοθετική πρωτοβουλία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Υπουργέ.

Προχωράμε στην επόμενη επίκαιρη ερώτηση, την πρώτη με αριθμό 810/8-3-2024 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου της Βουλευτού Β2' Δυτικού Τομέα Αθηνών της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία» κ. Ειρήνης Δούρου προς τον Υπουργό Εξωτερικών, με θέμα: «Αμφισβητούνται αρμοδιότητες, κυριαρχικά δικαιώματα και κυριαρχία της Ελλάδας; Με αφορμή τη βραχονησίδα Ζουράφα».

Κυρία Δούρου, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΕΙΡΗΝΗ (ΡΕΝΑ) ΔΟΥΡΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, με αφορμή και σχετικά με την υπόθεση της βραχονησίδας Ζουράφα και τον τρόπο αντίδρασης της Κυβέρνησης έναντι της τουρκικής συνεχιζόμενης προκλητικότητας σε βάρος της πατρίδας μας, δημιουργούνται ανησυχίες αν είναι σε εξέλιξη και τούτη την ώρα και το τελευταίο χρονικό διάστημα μια συστηματική αμφισβήτηση από τη γείτονα χώρα αρμοδιοτήτων, κυριαρχικών δικαιωμάτων και εν τέλει, και της κυριαρχίας της Ελλάδος.

Σας έχουμε θέσει ως Αξιωματική Αντιπολίτευση τα σχετικά ερωτήματα, αν δηλαδή έχετε προχωρήσει, κύριε Υπουργέ, σε σχετικό διάβημα ή θεωρείτε ότι σας δεσμεύει η Διακήρυξη της Αθήνας, σύμφωνα με την οποία -διαβάζω- «περί αποχής από δήλωση, πρωτοβουλία ή ενέργεια που θα μπορούσε να απαξιώσει ή να θέσει σε κίνδυνο τη Διακήρυξη ή να θέσει σε κίνδυνο την ειρήνη».

Γνωρίζουμε βέβαια ότι οι τουρκικές προκλήσεις κλιμακώνονται και θα ήθελα σε συνέχεια της κατάθεσης της ερώτησης να σας ρωτήσω για μια εξέλιξη των τελευταίων ημερών, που η κ. Αλεξάνδρα Παπαδοπούλου συναντήθηκε με τον ομόλογο της -και δυστυχώς δεν είναι η πρώτη φορά- και μαθαίνουμε από τον εκπρόσωπο του τουρκικού ΥΠΕΞ, τον κ. Οντζού Κετσελί, ότι συζητήθηκαν θέματα Αιγαίου, καθώς και η κατάσταση των μειονοτήτων.

Αν μπορείτε να μας πείτε αν ισχύει. Αν ναι, γίνονται τέτοιες συζητήσεις χωρίς να έχει ενημερωθεί η Βουλή και σε ποια βάση; Διότι, αν μου πείτε όχι, γνωρίζουμε -και αυτό δεν έχει να κάνει με το αν είσαι μέλος της Νέας Δημοκρατίας ή του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία- ότι εδώ και σαράντα οκτώ ώρες δεν έχει υπάρξει διάψευση.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εγώ σας ευχαριστώ, κυρία Δούρου.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Σας ευχαριστώ πολύ, κυρία Βουλευτά, για την επίκαιρη ερώτησή σας που μου δίνει την ευκαιρία να τοποθετηθώ εκ νέου για το ζήτημα που ετέθη σε σχέση με την αναγγελία πυρών της Τουρκίας τον περασμένο Νοέμβριο.

Θα ήθελα κατ' αρχάς να επισημάνω ότι ήδη για το ζήτημα αυτό έχω απαντήσει σε δύο επίκαιρες ερωτήσεις, στην υπ' αριθμ. 358 του 2023 και την υπ' αριθμ. 370 του 2023 ήδη από τις αρχές Νοεμβρίου στο Κοινοβούλιο, οπότε είχα την ευκαιρία να εξηγήσω. Παρά ταύτα, αφού μου κάνατε την τιμή να μου υποβάλετε την επίκαιρη ερώτησή, θα απαντήσω εκ νέου.

Τα ζητήματα είναι πάρα πολύ σαφή. Στην αναγγελία την τουρκική για την εκτέλεση πυρών δεν υφίσταται ζήτημα Ζουράφας. Δεν αναφέρεται η Ζουράφα.

Δεύτερον, η περιοχή εκτέλεσης πυρών δεν θα μπορούσε να αφορά στην κυριαρχία της Ζουράφας υπό καμμία εκδοχή.

Τρίτον, τα ζητήματα που έχουν να κάνουν με την αρμοδιότητα των FIR καθορίζονται από τα περιοχικά σχέδια του ΙΚΟ του 1950 και του 1952. Πρόκειται για διεθνείς συνθήκες στις οποίες συμμετείχε η Τουρκία, που αναθέτουν την ευρύτερη περιοχή στο FIR Αθηνών και κατά τούτο δεν θα μπορούσαν να αμφισβητηθούν.

Τέλος, να επισημάνω ότι και εκ του αποτελέσματος δεν ετέθη ζήτημα, διότι δεν υπήρξε καμμία παραβίαση εναέριου χώρου κατά την περίοδο στην οποία αναφερόμαστε.

Να επισημάνω δε, επειδή το καταγράφετε στην επίκαιρη ερώτησή σας και μάλιστα εντός εισαγωγικών, ότι υφίσταται μία εκ μέρους της Τουρκίας τοποθέτηση ότι η Ζουράφα αποτελεί τουρκική επικράτεια, εντός εισαγωγικών. Θα σας παρακαλούσα να μου επισημάνετε πού το εντοπίσατε, έτσι ώστε να το αναζητήσω κι εγώ, διότι στη δική μου κατανόηση δεν υπάρχει τέτοιο κείμενο στις αναγγελίες οι οποίες συνέβησαν. Βεβαίως, εξεδόθη NOTAM σε κάθε περίπτωση, όπως είθισται. Είναι η πάγια πρακτική η οποία ακολουθείται, έτσι ώστε να ακυρωθεί η αναγγελία εκ μέρους της Τουρκίας βάσει της ελληνικής NOTAM.

Για δε τα ζητήματα που έχουν να κάνουν με τη Διακήρυξη των Αθηνών, να επισημάνω, κυρία Βουλευτά, ότι τα ζητήματα είναι πολύ σαφή. Βεβαίως προβλέπεται ότι δεν θα υπάρχουν εκ μέρους των δύο χωρών ενέργειες οι οποίες θα ματαιώσουν το ωφέλιμο αποτέλεσμα της διακήρυξης. Από την άλλη πλευρά, αντιλαμβάνεστε ότι είναι σαφές ότι δεν είναι δυνατόν να αποστούμε από τις βασικές μας θέσεις -τουλάχιστον εμείς- και είναι ρητά καταγεγραμμένο μέσα στη Διακήρυξη των Αθηνών.

Θα ήθελα δε, μιας και θέσατε το ζήτημα, να επισημάνω ότι στο πλαίσιο του ελληνοτουρκικού διαλόγου -και υποθέτω, εξ όσων έχουμε την ευκαιρία να συζητούμε, ότι η Αξιοματική Αντιπολίτευση είναι επί της αρχής υπέρ του ελληνοτουρκικού διαλόγου- δεν συζητούνται ούτε θα μπορούσαν ποτέ να συζητηθούν ζητήματα που άπτονται της ελληνικής εθνικής κυριαρχίας και τούτο αφορά τόσο στα ζητήματα της ελληνικής επικράτειας όσο και σε ζητήματα τα οποία έχουν να κάνουν με τη μουσουλμανική μειονότητα της Θράκης.

Σας ευχαριστώ πολύ, κυρία Βουλευτά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστούμε, κύριε Υπουργέ.

Κυρία Δούρου, έχετε τον λόγο για τη δευτερολογία σας.

ΕΙΡΗΝΗ (ΡΕΝΑ) ΔΟΥΡΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, να το πω όσο πιο απλά και με απόλυτο σεβασμό στα καθήκοντά σας που εκπροσωπούν το σύνολο των πολιτών και βεβαίως και την Αξιοματική Αντιπολίτευση.

Εγώ, κύριε Υπουργέ, από την απάντησή σας δεν κατάλαβα να διαψεύδετε το γεγονός ότι χωρίς ενημέρωση ούτε των πολιτικών Αρχηγών ούτε του Σώματος της Ολομέλειας της Βουλής ούτε σε επίπεδο Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής, να διαψεύδετε αυτά που είπε ο εκπρόσωπος Τύπου του ΥΠΕΞ και αυτό με ανησυχεί και μακριά από μένα να τίτρω αναπολιτευτική τακτική που δυστυχώς, το κόμμα με το οποίο βρεθήκατε στα υπουργικά έδρανα

έχει υπηρετήσει όταν ήταν στην αξιωματική αντιπολίτευση.

Εγώ λέω και εμείς λέμε στον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία ότι σε μια σειρά ζητημάτων, το παράδειγμα που σας έφερα σήμερα, υπάρχει μια αφωνία της ελληνικής κυβέρνησης και αυτό δεν είναι καινούργια εξέλιξη, όπως δεν είναι καινούργια εξέλιξη το να μαθαίνουμε από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης ή από τους αξιωματούχους της γείτονος χώρας σοβαρά θέματα της εξωτερικής πολιτικής.

Εμείς, επίσης, παρατηρούμε μια κλιμάκωση -για την οποία δεν άκουσα το σχόλιό σας- από την Τουρκία με εμπρηστικές δηλώσεις όσο και με την παραβίαση των χωρικών υδάτων μας στα Ίμια και μου λέτε ότι επειδή επί της αρχής ο ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία, είτε βρίσκεται στην κυβέρνηση είτε βρίσκεται στην αξιωματική αντιπολίτευση, σταθερά πιστεύει στον ελληνοτουρκικό διάλογο, αυτό οδηγεί στο να θεωρούμε όλοι και όλες ότι υπάρχει μια σχετική ύφεση, όλα πάνε καλά με τη Διακήρυξη των Αθηνών. Όμως, θα το διαβάσετε κι εσείς, όπως το διάβασαν όλοι οι Έλληνες και όλες οι Ελληνίδες, ότι μόλις την περασμένη Κυριακή ο Τούρκος Πρόεδρος επανέλαβε τα γνωστά περί του ότι θα μας ριζέει στη θάλασσα και θα μας πετάξει στη θάλασσα και νομίζω ότι αυτά επιτρέπονται γιατί εδώ και πέντε έτη συναπτά έχουμε καλλιεργήσει στα διεθνή fora μια εικόνα ενός δεδομένου συμμάχου και έχουμε εγκαταλείψει μια ενεργητική πολυδιάστατη εξωτερική πολιτική και ζημιώνουμε ξεκάθαρα τα εθνικά μας συμφέροντα. Γι' αυτό σας απευθυνόμαστε.

Η Κυβέρνηση οφείλει άμεσα να μας ενημερώσει τι συζητήθηκε για την εθνική μειονότητα και για τη μουσουλμανική μειονότητα Θράκης -εννοώ την ελληνική μειονότητα στην Τουρκία, για να μην έχουμε την «κοιποραπτική» της «Ομάδας Αλήθειας»- και να ενημερώσει για τα μέτρα που λαμβάνει για την αντιμετώπιση της τουρκικής επιθετικότητας, καθώς και για τις ενέργειες στις οποίες προτίθεται να προχωρήσει σε περίπτωση που αυτή επαναληφθεί.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Σας ευχαριστώ κι εγώ, κυρία Δούρου.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για τη δευτερολογία σας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Αξιότιμη κυρία Βουλευτά, θα μου επιτρέψετε να επισημάνω ότι δεν κατανόησα τη δευτερολογία σας, με κάθε σεβασμό. Εγώ τοποθετήθηκα πάρα πολύ σαφώς. Κάνετε μια επίκαιρη ερώτηση στην οποία αναφερθήκατε στα ζητήματα που έχουν να κάνουν με την αναγγελία πυρών της Τουρκίας τον περασμένο Οκτώβριο. Η απάντησή μου ήταν σαφής. Η τοποθέτηση την οποία κάνετε δεν περιέχει ακριβή στοιχεία.

Αναφέρετε στην επίκαιρη ερώτησή σας: «Η Ελλάδα ανέγραψε ότι η περιοχή των τουρκικών δοκιμών καταλαμβάνει ελληνική κυριαρχία, χωρίς να καταγγείλει την Τουρκία». Εξεδόθη NOTAM, όπως παγίως γίνεται. Λέτε: «Η Τουρκία αναφέρει ότι υπάρχει κατάληψη στη Ζουράφα, η οποία αποτελεί τουρκική επικράτεια». Το έχετε σε εισαγωγικά, κυρία Δούρου. Δεν μου είπατε πού το βρήκατε. Διαβάζετε κάτι άλλο εκτός από εκείνο το οποίο διαβάζω; Εκτός αν έχετε κάποια πρόσβαση σε εσωτερικά έγγραφα, τα οποία ούτε ο Υπουργός Εξωτερικών δεν έχει.

Τρίτο ζήτημα. Αναφέρατε ότι εδώ τίθεται εν αμφιβολή το ζήτημα της κυριαρχίας της Ζουράφας. Τα πράγματα είναι πάρα πολύ απλά. Η Ζουράφα δεν είναι καν μέσα στην αναγγελία.

Κάνετε μια επίκαιρη ερώτηση, κυρία Δούρου, νομίζω απλά και μόνο για να θέσετε γενικόλογα, χωρίς να έχετε ούτε μία αιτίαση για το ζήτημα αυτό. Γενικόλογα να αναφερθείτε στα ζητήματα εξωτερικής πολιτικής. Θα σας απαντήσω, λοιπόν, στα ζητήματα εξωτερικής πολιτικής, μιας και εκ του αποτελέσματος ούτε στη Ζουράφα υπήρξε η οποιαδήποτε παραβίαση.

Κάνετε μια επίκαιρη ερώτηση, κυρία Δούρου, η οποία έχει απαντηθεί δύο φορές στις αρχές Νοεμβρίου, πριν από πέντε μήνες, για να επαναφέρετε ένα ζήτημα το οποίο δεν ετέθη ποτέ, διότι δεν υπήρξε καμμία παραβίαση. Αντ' αυτού μας είπατε ότι η Ελλάδα συζητά θέματα Αιγαίου.

Δεν μπορώ να είμαι διαφορετικά πιο σαφής. Κανένα θέμα κυριαρχίας της Ελλάδας δεν τίθεται στον ελληνοτουρκικό διάλογο. Τα ζητήματα που αφορούν ενδεχομένως στο Αιγαίο είναι ζητή-

ματα μεταναστευτικής πολιτικής. Θα συμφωνήσετε ότι είναι χρήσιμο να συζητάμε τα ζητήματα που αφορούν στη μεταναστευτική πολιτική, να συντονίζονται οι δύο χώρες, έτσι ώστε να καταπολεμάται η παράνομη μετανάστευση. Γιατί, κυρία Δούρου; Για να μην έχουμε τα φαινόμενα του 2015, στα οποία είχαμε περισσότερο από ένα εκατομμύριο παράτυπους μετανάστες να διέρχονται το Αιγαίο, διότι τότε δεν υπήρχαν σύνορα. Σήμερα, λοιπόν, που δεν υπάρχουν αυτά τα προβλήματα λέτε ότι δεν πρέπει να συζητάμε γι' αυτά τα ζητήματα.

Ζήτητα δεύτερο και θα μου επιτρέψετε να πω ότι είμαι ιδιαίτερα στεναχωρημένος γι' αυτό που αναφέρετε. Έχετε παράπονο εσείς προσωπικά, κυρία Δούρου, από την ενημέρωση που παρέχει το Υπουργείο Εξωτερικών σε θέματα εξωτερικής πολιτικής;

ΕΙΡΗΝΗ (ΡΕΝΑ) ΔΟΥΡΟΥ: Προσωπικό θα το κάνουμε;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Ως ΣΥΡΙΖΑ. Έχετε παράπονο, κυρία Δούρου; Είστε η τομεάρχης Εξωτερικών του ΣΥΡΙΖΑ. Έχετε παράπονο από την ενημέρωση; Θέλω να καταγραφεί στα Πρακτικά, διότι τότε, κυρία Δούρου, θα μου επιτρέψετε να αναφέρω κατ' αναλογίαν ιστορικά τι ενημερώσεις γίνονται στο Κοινοβούλιο.

Εγώ θέλω να σας πω ότι από την αρχή της δικής μου θητείας έχω δει επανειλημμένως τους Αρχηγούς όλων των κομμάτων, έχω συγκαλέσει το Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής, έχω έρθει επανειλημμένως στη Βουλή -ο ίδιος προσωπικά- και απαντώ σε όλες τις ερωτήσεις και έχω πάει επανειλημμένως στην επιτροπή της Βουλής. Αυτό δεν συνιστά ενημέρωση, κυρία Δούρου; Θέλετε περισσότερη ενημέρωση; Να υποβάλετε αίτημα. Εγώ θα επανέλθω για τα ζητήματα που έχουν να κάνουν με τον ελληνο-τουρκικό διάλογο.

ΕΙΡΗΝΗ (ΡΕΝΑ) ΔΟΥΡΟΥ: Δεν μας κάνετε χάρη. Σας ρώτησα αν διαψεύδετε τον Τούρκο από το ΥΠΕΞ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Θέλω, όμως, να σας πω ότι όταν υπάρχουν ζητήματα εθνικής εξωτερικής πολιτικής, νομίζω ότι πρέπει να υπάρχει ένα μεγαλύτερο επίπεδο αίσθησης ευθύνης.

Είμαι σαφής. Δεν υπάρχει κανένα ζήτημα το οποίο να αναφέρεται σε θέματα κυριαρχίας της Ελλάδας υπό συζήτηση. Ούτε θα υπάρξει ποτέ. Δεν καταλαβαίνω τι άλλο χρειάζεται. Αν θέλετε, να καταθέσω και μια ένορκη βεβαίωση, αν δεν σας ικανοποιεί αυτό. Σε κάθε περίπτωση εκείνο που θέλω να πω είναι ότι η Ελλάδα θα προχωρήσει σε μία συζήτηση με την Τουρκία έτσι ώστε να συνεχίσουμε να διατηρούμε μία περίοδο σχετικής καταλλαγής. Δεν λύθηκαν μονομιάς όλα τα προβλήματα, καταλαβαίνετε, κυρία Βουλευτά, ούτε θα μπορούσαν να λυθούν. Εκείνο το οποίο προσπαθούμε να οικοδομήσουμε είναι μια σχέση αμοιβαίας κατανόησης έτσι ώστε οι εντάσεις οι οποίες προκαλούνται αναπόφευκτα, διότι κάθε χώρα έχει τις δικές της θέσεις, να μην παράγουν κρίσεις. Και είναι η δική μου προσωπική πεποίθηση ότι θα πρέπει να μπορούμε να διαβουλευόμαστε με νηφαλιότητα. Να μπορούμε να συζητούμε όχι τα θέματα που αναγονται στην κυριαρχία τη δική μας, τα οποία δεν είναι αντικείμενο αυτού του διαλόγου, αλλά πάντως να συζητούμε. Και θα συνεχίσω, κυρία Δούρου, με την ίδια πεποίθηση, την ενημέρωση των κομμάτων και του ελληνικού Κοινοβουλίου σε όλα τα θέματα τα οποία αναφέρονται στην άσκηση της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής.

Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ. Επειδή είμαι από αυτούς που παρακολουθώ γιατί προεδρεύω, πρέπει ειλικρινά να σας ευχαριστήσω για την ανελλιπή παρουσία σας απαντώντας σε πολύ σημαντικές επίκαιρες ερωτήσεις συναδέλφων.

Θα συζητηθεί η όγδοη με αριθμό 822/11-3-2024 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Ανεξάρτητου Βουλευτή Α' Θεσσαλονίκης κ. Μιχαήλ Χουρδάκη προς την Υπουργό Εσωτερικών με θέμα: «Διαδικασία διορισμού και απορρόφησης επιτυχόντων του Πανελληνίου Γραπτού Διαγωνισμού ΑΣΕΠ της 4^{ης} Μαρτίου 2023».

Θα απαντήσει η Υπουργός Εσωτερικών, κ. Νίκη Κεραμέως.

Κύριε Χουρδάκη, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΜΙΧΑΗΛ ΧΟΥΡΔΑΚΗΣ: Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, καλημέρα. Σας ευχαριστώ που ήρθατε για να

απαντήσετε στην ερώτηση. Θέλω να το δείτε ως μια ευκαιρία να διορθωθούν κάποια, πιθανώς, κακώς κείμενα, αφ' ενός και να εκλειφθούν όλοι αυτοί οι λόγοι που ίσως αδικούν τους επιτυχόντες του συγκεκριμένου διαγωνισμού.

Πολύ σύντομα θέλω να σας θυμίσω, ξέροντας, φυσικά, ότι άλλος είχε την ευθύνη του διαγωνισμού. Δεν ήσασταν εσείς σε αυτό το Υπουργείο, αλλά πρέπει να δίνουμε μεγάλη βαρύτητα στη συνέχεια της δημόσιας διοίκησης, άρα εσείς πρέπει να απαντήσετε. Θέλω, λοιπόν, να σας θυμίσω ότι υπήρχαν σημαντικά προβλήματα σε αυτόν τον διαγωνισμό πρώτον, σε αριθμό ερωτήσεων που λόγω κακής επιλογής τους χρειάστηκε ή επιλέχθηκε όλες οι απαντήσεις να θεωρηθούν ως σωστές. Δεύτερον, στο κομμάτι των καταληκτικών ημερομηνιών για να μπορέσουν να ζητήσουν και να καταθέσουν τις προτιμήσεις τους οι επιτυχόντες. Υπήρξαν δύο παρατάσεις. Κατόπιν υπήρξε νέα παλινοδιά στην όλη διαδικασία, όπως έχω ενημερωθεί, για περίπου τριακόσια άτομα λόγω των οποίων χρειάστηκε όλοι να υποστούν την ίδια διαδικασία. Δεν ξέρω αν αυτό ήταν απλώς λάθος ή χρειάστηκε κάποιοι -θα το πω όσο πιο ευγενικά μπορώ- να βολευτούν, να τακτοποιηθούν. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να εξηγηθεί προς τους πολίτες ποιο ήταν το τεχνικό πρόβλημα που οδήγησε το ΑΣΕΠ να καλέσει τους υποψηφίους που είχαν κάνει την αίτηση συμμετοχής να ελέγξουν τις δηλώσεις τους να τις διορθώσουν και να καθυστερεί περαιτέρω αυτό.

Επίσης, ένα πολύ σημαντικό κομμάτι στο οποίο θα αναφερθώ περισσότερο στη δευτερολογία μου, αφορά και το σκέλος γιατί δεν επιλέγονται αυτοί για πληθώρα προκηρύξεων. Έχω όλους τους κωδικούς αυτών των προκηρύξεων και μπορούμε να το συζητήσουμε. Μάλλον όλοι συμφωνούμε πρώτον, ότι ο διαγωνισμός αυτός με τις γραπτές εξετάσεις είναι αυτό που όλοι θέλουμε για να μπορέσει η αριστεία και η επιλογή των καλύτερων να επιτυγχάνεται. Δεύτερον, ότι όλοι όσοι συμμετέχουν στον διαγωνισμό θέλουν να είναι καταλληλότερα προσετοιμασμένοι γιατί κάνουν μια τέτοια διαδικασία που κοστίζει και σε χρόνο και σε χρήμα. Άρα δεν βρίσκω κανένα λόγο -ας το δούμε σαν μια ιδιωτική επιχείρηση- να ξοδεύουμε χρήματα, πολλά εκατομμύρια, για να γίνει αυτός διαγωνισμός, να υπάρχουν χιλιάδες ατόμων που προσπαθούν για να αυξήσουν και να βελτιώσουν το επίπεδο της δημόσιας διοίκησης και μετά να έρχεται το κράτος, να μην επιλεγεί από αυτούς και να μην τους επιλέγει εμπρόθεσμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε συνάδελφε, για την ερώτηση που μας δίνει και την ευκαιρία να αποσαφηνίσουμε λίγο το πλαίσιο και τον τρόπο που το ΑΣΕΠ, η Ανεξάρτητη Αρχή, διεξάγει ακριβώς αυτούς τους διαγωνισμούς για τη στελέχωση του δημοσίου.

Το ΑΣΕΠ, λοιπόν, στο πλαίσιο ακριβώς των αρμοδιοτήτων του εξέδωσε τη λεγόμενη πρόσκληση, προκήρυξη 2Γ του 2022 -είναι ο λεγόμενος γραπτός διαγωνισμός- με την οποία κάλεσε ενδιαφερόμενους πολίτες πανεπιστημιακής και τεχνολογικής εκπαίδευσης να υποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση-αίτηση για τη διαδικασία κατάταξής τους. Σε αυτή τη διαγωνιστική διαδικασία -σύμφωνα με τα στοιχεία του ΑΣΕΠ- υποβλήθηκαν περίπου εκατόν οκτώ χιλιάδες αιτήσεις και προσήλθαν εν τέλει περίπου εβδομήντα επτά χιλιάδες υποψήφιοι. Από τη διαδικασία αυτή προέκυψαν περίπου δεκατέσσερις χιλιάδες επιτυχόντες οι οποίοι είχαν δικαίωμα συμμετοχής στο λεγόμενο δεύτερο στάδιο του διαγωνισμού.

Να εξηγήσουμε πως λειτουργεί και για τους πολίτες που μας παρακολουθούν. Ο γραπτός διαγωνισμός οδηγεί σε μια δεξαμενή ανθρώπων οι οποίοι έχουν περάσει το πρώτο στάδιο και εν συνεχεία βγαίνουν προκηρύξεις για την άντληση από αυτή τη δεξαμενή των υποψηφίων. Έτσι, λοιπόν, έχουν βγει επιπλέον τρεις προκηρύξεις. Η προκήρυξη 1ΓΒ του 2023 για την πλήρωση εκατόν σαράντα θέσεων μόνιμου προσωπικού στην Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας. Είμαστε σε τελικό στάδιο εκεί. Δεύτερον, η προκήρυξη 2ΓΒ του 2023 για την πλήρωση χιλίων οκτακοσίων σαράντα τριών θέσεων μόνιμου προσωπικού τεχνολογικής εκ-

παίδευσης για την οποία το ΑΣΕΠ δημιουργεί τον έλεγχο των αιτήσεων. Και η προκήρυξη τρία 3ΓΒ για τέσσερις χιλιάδες διακόσιες εβδομήντα έξι θέσεις για μόνιμο προσωπικό κατηγορίας πανεπιστημιακής εκπαίδευσης. Γι' αυτή την τελευταία προκήρυξη υπήρξαν πάνω από έντεκα χιλιάδες αιτήσεις οι οποίες είναι υπό επεξεργασία. Αυτές οι ως άνω προκηρύξεις αφορούν συνολικά σε έξι χιλιάδες διακόσιες εξήντα θέσεις μόνιμου προσωπικού.

Ως προς το ερώτημά σας, σχετικά με την προκήρυξη 3ΓΒ, μετά από τη λήξη της υποβολής των ηλεκτρονικών αιτήσεων διαπιστώθηκε μία αναντιστοιχία σε ορισμένες περιπτώσεις μεταξύ των προτιμήσεων των κωδικών θέσεων που δήλωσαν ορισμένοι υποψήφιοι με τους αντίστοιχους κλάδους και ειδικότητες. Προκειμένου να μην υπάρχει καμία δυσλειτουργία στην όλη αυτή διαδικασία το ΑΣΕΠ κάλεσε όλους τους υποψηφίους που είχαν υποβάλει αίτηση συμμετοχής να ελέγξουν εντός συγκεκριμένης προθεσμίας ότι πράγματι αποτυπώνονται σωστά οι προτιμήσεις τους. Εάν αποτυπώνονταν σωστά δεν είχαν να κάνουν τίποτα περαιτέρω. Εάν όχι μπορούσαν να καταθέσουν διορθωτική ενέργεια. Από τους έντεκα χιλιάδες, πράγματι τριακόσιοι επτά υποψήφιοι υπέβαλαν διορθωτική αίτηση. Άρα, ήταν μια διαδικασία για τη διασφάλιση της σωστής αντιστοιχίας μεταξύ των επιλογών των υποψηφίων και να κατοχυρωθούν αυτά σωστά, για την εξυπηρέτηση δηλαδή των υποψηφίων σε σχέση με τις δηλωθείσες θέσεις. Να πω ότι στη διαδικασία αυτή το ΑΣΕΠ, για την εξυπηρέτηση ακριβώς των υποψηφίων, έθεσε στη διάθεσή τους μέσα υποστήριξης, δημιουργία ειδικού ηλεκτρονικού συνδέσμου, help desk, σχετική τηλεφωνική γραμμή για να καθοδηγήσει τους υποψηφίους σε αυτή την ενέργεια.

Θα επανέλθω και στη δευτερολογία μου και στο επόμενο ερώτημά σας σχετικά με την άντληση από τη δεξαμενή του γραπτού διαγωνισμού.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εγώ σας ευχαριστώ, κυρία Υπουργέ.

Κύριε Χουρδάκη, έχετε τον λόγο για τη δευτερολογία σας.

ΜΙΧΑΗΛ ΧΟΥΡΔΑΚΗΣ: Τα στοιχεία τα οποία αναφέρετε με τις προκηρύξεις 1ΓΒ, 2ΓΒ, 3ΓΒ τα γνωρίζω. Είναι απολύτως αληθή. Φαντάζομαι ότι για λόγους ευκολίας το έξι χιλιάδες διακόσιοι πενήντα εννέα το αναφέρετε σαν έξι χιλιάδες διακόσιοι εξήντα. Αλλά τα ξέρω αυτά τα στοιχεία.

Θέλω, όμως, να σας πω το εξής. Εκτός από αυτές τις προκηρύξεις που συννόμως έχουν γίνει με τον τρόπο που είπατε και, πράγματι, αντλούν από τη δεξαμενή, έχουμε την 1Κ του 2023, τη 2Κ του 2023, την 3Κ του 2023, την 4Κ του 2023, την 6Κ του 2023, την 1Κ του 2024. Μιλάμε για χιλιάδες θέσεις που προκηρύσσονται εκτός της δεξαμενής αυτής. Αυτό δεν είναι μια αναντιστοιχία σε ότι αφορά στη δημόσια διοίκηση σε σχέση με το ξοδεύουμε χρήματα για να κάνουμε έναν διαγωνισμό; Πολύ σωστά είπατε. Οι ενδιαφερόμενοι ήταν εκατόν οκτώ χιλιάδες, προσήλθαν οι εβδομήντα επτά χιλιάδες, πέτυχαν δεκατέσσερις χιλιάδες εξακόσιοι πενήντα. Παρ' όλα αυτά εγώ σας είπα αμέσως-αμέσως οκτώ προκηρύξεις του 2023 και του 2024 που είναι εκτός αυτής της δεξαμενής. Για ποιον λόγο;

Και σας ξαναλέω ότι οι επίκαιρες ερωτήσεις που εγώ καταθέτω δεν αποσκοπούν στο να γίνεται εδώ διαγωνισμός, με φωνές, αλλά να μπορέσουμε να βελτιώσουμε την κατάσταση.

Στο σημείο αυτό, λοιπόν, θα ήθελα να αναφερθώ στην 2Κ και την 4Κ, για τις οποίες πρέπει να γνωρίζετε -ή αν δεν το γνωρίζετε, δείτε το σας παρακαλώ- δεν έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 1 του ν. 4765/2021, όπου προβλέπεται ότι θα έπρεπε να έχουν καθοριστεί με πράξη Υπουργικού Συμβουλίου και εγκριτικές αποφάσεις της επιτροπής. Αντίθετα, φαίνεται ότι παρουσιάζουν αναντιστοιχία προς τις καθοριζόμενες αυτές θέσεις και σε επίπεδο φορέων και σε επίπεδο ειδικοτήτων.

Θα ήθελα την απάντησή σας σε αυτό, δεδομένου ότι είμαι βέβαιος πως συμφωνούμε στο ότι αυτές οι γραπτές εξετάσεις, οι οποίες αποτελούν μαζί με τις πανελλήνιες εξετάσεις των μαθητών, ενδεχομένως, ένα από τα ελάχιστα -αν όχι τα μόνα- αδιάβλητα -ή αυτά που θεωρούνται από τους περισσότερους ως αδιάβλητα- συστήματα επιλογής των καταλληλότερων, είναι ο

μόνος τρόπος για να μπορέσουμε να βελτιώσουμε το προσωπικό της δημόσιας διοίκησης και ο μόνος τρόπος για να μπορέσουμε να έχουμε μια αποτελεσματικότερη διαχείριση. Επομένως, δεν υπάρχει κανένας λόγος να υπάρχει ούτε μία θέση εκτός αυτής της δεξαμενής.

Αρκετά ή πιθανά επιχειρήματα θα μπορούσαν να αφορούν στο σκέλος ότι, για κάποιες θέσεις μπορεί να χρειαζόμαστε ειδικά προσόντα ή ειδική προϋπηρεσία. Ακόμα και σε αυτό, εγώ έχω να σας προτείνω κάτι: Να το βάλετε ως έξτρα πληροφορία ή έξτρα ταλέντο αυτών που θα προέρχονται από τη δεξαμενή. Άρα, από τη στιγμή όπου γίνεται εξέταση στο ΑΣΕΠ, να μην υπάρχει τίποτα απ' έξω.

Και μαζί με αυτό, θέλω να σας πω ότι στον προγραμματισμό του 2024 και του 2025 -επειδή ακούγεται ότι θα γίνει καινούργιος διαγωνισμός- ίσως θα έπρεπε να ληφθεί αυτή η μέριμνα να οριστικοποιηθούν τα αποτελέσματα και όσο διαρκεί η τριετία στην οποία η λίστα των επιτυχόντων θεωρείται ως ενεργή, να ληφθεί αυτή η δεξαμενή υπ' όψιν. Διότι, διαφορετικά, φαντάζεστε και εσείς ότι δεν μπορεί κάποιος διαρκώς ανά τρία ή ανά τέσσερα ή ανά πέντε χρόνια να είναι stand by και να προετοιμάζεται για να δίνει τις εξετάσεις.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εγώ σας ευχαριστώ.

Ορίστε, κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο για τη δευτερολογία σας.

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Και ευχαριστώ πολύ και εσάς, κύριε συνάδελφε, γιατί φέρνετε ένα ερώτημα το οποίο, πράγματι, στον δημόσιο διάλογο το ακούμε πολύ.

Ποιο είναι το ερώτημα αυτό; Έγινε ο γραπτός διαγωνισμός, βγήκαν εν συνεχεία οι προκηρύξεις οι οποίες δεν αντλούν από τον γραπτό διαγωνισμό. Γιατί γίνεται αυτό; Για έναν λόγο: Γιατί δεσμεύεται το ΑΣΕΠ, όταν η έγκριση αυτής της προκήρυξης είναι πριν από τον νόμο του γραπτού οφείλει να βγάλει αυτές τις προκηρύξεις. Οι εγκρίσεις των προκηρύξεων που αναφέρονται είναι πριν από τη δημοσίευση του νόμου του γραπτού διαγωνισμού. Αυτός είναι ο λόγος, λοιπόν, για τον οποίο υποχρεούται το ΑΣΕΠ να προβεί στην προκήρυξη αυτή.

Αλλά, σας διαβεβαιώ, όταν εξαντληθούν αυτές οι εγκρίσεις, όλος ο σχεδιασμός του Υπουργείου Εσωτερικών είναι πλέον να αντλούμε από αυτόν τον γραπτό διαγωνισμό. Δεν θα μπορούσε, όμως, το ΑΣΕΠ να κάνει διαφορετικά, εφόσον οι εγκρίσεις για τις συγκεκριμένες προκηρύξεις είναι προγενέστερες του νόμου στον οποίο αναφερόμαστε.

Στο ερώτημά σας και σήμερα -αλλά και στο γραπτό- ρωτάτε για τον πανελλήνιο γραπτό διαγωνισμό. Κανονικά, σύμφωνα με τον σχεδιασμό, προβλέπεται να γίνει του χρόνου, το 2025, νέος πανελλήνιος γραπτός διαγωνισμός, σύμφωνα ακριβώς με το ψηφισθέν νομοθετικό πλαίσιο.

Και θα ήθελα να κλείσω, λέγοντας το εξής, επειδή δίνω ιδιαίτερη σημασία στο τελευταίο ερώτημά σας, σχετικά με την υποστήριξη εν γένει της Κυβέρνησης και του Υπουργείου προς το ΑΣΕΠ. Πρέπει να σας πω ότι, προφανώς, η Κυβέρνηση συνεργάζεται πάρα πολύ στενά με την ανεξάρτητη αρχή για την καλύτερη στελέχωση του δημοσίου και η υποστήριξη που παρέχει το Υπουργείο Εσωτερικών είναι, θα έλεγα, πολλαπλή.

Πρώτα απ' όλα η υποστήριξη αυτή είναι διοικητικής φύσεως και σε ό,τι αφορά στον προγραμματισμό προσλήψεων. Υπάρχει ένας προγραμματισμός προσλήψεων ο οποίος κατατίθεται κάθε χρόνο, Σεπτέμβριο μήνα, στο Υπουργικό Συμβούλιο, ο οποίος ιεραρχεί -αν θέλετε- και τις κυβερνητικές προτεραιότητες. Για παράδειγμα, για τον προγραμματισμό προσλήψεων το 2024 η Κυβέρνηση και το Υπουργικό Συμβούλιο έχει δώσει ιδιαίτερη έμφαση σε δύο βασικούς τομείς, που είναι ο τομέας της υγείας, με τη μερίδα του λέοντος των προσλήψεων για το 2024 να κατευθύνει στον τομέα της υγείας -εξιμισι χιλιάδες θέσεις- και στον τομέα που έχει να κάνει με την προστασία του περιβάλλοντος, την αντιμετώπιση κλιματικής κρίσης, την προστασία των δασών μας και ούτω καθεξής.

Άρα, η πρώτη -αν θέλετε- πηγή υποστήριξης έχει να κάνει με τον προγραμματισμό προσλήψεων για το πώς διενεργούνται ακριβώς οι προσλήψεις από το ΑΣΕΠ.

Δεύτερον, παρέχεται θεσμική υποστήριξη με συνεχείς βελτιωτικές παρεμβάσεις για να διευκολύνουμε το ΑΣΕΠ, να υποστηρίξουμε το ΑΣΕΠ σε αυτή τη διαδικασία. Και επίσης, θα έλεγα να βοηθήσουμε στην καλύτερη δυνατή αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού. Τι εννοώ με αυτό; Θα σας πω ένα παράδειγμα πολύ πρόσφατο: Ξέρετε ότι για πάρα πολλά χρόνια στις προκηρύξεις του ΑΣΕΠ μπορούσαν οι υποψήφιοι να βάλουν όσες επιλογές θέλουν. Υπάρχει προκήρυξη για νοσηλευτές που μπορεί να είχε πεντακόσιες, εξακόσιες επιλογές των υποψηφίων. Θα μου πείτε «γιατί είναι πρόβλημα αυτό;» Είναι πρόβλημα για δύο λόγους: Ο πρώτος λόγος είναι γιατί με αυτόν τον τρόπο ο ίδιος ο υποψήφιος δεν ιεραρχεί -αν θέλετε- τις προτεραιότητές του που θέλει πραγματικά να υπηρετήσει, και ταυτόχρονα δημιουργείται ένας τεράστιος φόρτος στο ΑΣΕΠ και καταλήγουμε σε έναν πολύ μεγάλο αριθμό των τελικών θέσεων να μένουν κενές, να μην πηγαίνουν οι υποψήφιοι γιατί ήταν η τριακοσιοστή επιλογή τους.

Για πρώτη φορά, λοιπόν, ψηφίστηκε πριν από λίγο καιρό στη Βουλή των Ελλήνων, κατόπιν πρότασης του Υπουργείου Εσωτερικών, ένας -εάν θέλετε- περιορισμός στον αριθμό των επιλογών και για να ιεραρχούν οι υποψήφιοι τις προτεραιότητές τους αλλά και για να γίνεται πιο σωστή και ορθολογική η χρήση του πολύτιμου ανθρώπινου δυναμικού.

Συντημίσεις και προθεσμίες: Πρόβλεψη, για παράδειγμα, για αναζήτηση διδακτορικών διατριβών στο Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών για να κινείται πιο γρήγορα και πιο αποτελεσματικά η διαδικασία.

Και ο τρίτος -εάν θέλετε- άξονας υποστήριξης έχει να κάνει με μια πιο μακροπρόθεσμη υποστήριξη σε ό,τι έχει να κάνει με το έργο του Ταμείου Ανάκαμψης για την μεγαλύτερη ψηφιοποίηση των διαδικασιών του ΑΣΕΠ.

Όλα αυτά, κύριε Βουλευτά, γίνονται για έναν λόγο. Για το πώς το ΑΣΕΠ θα λειτουργεί ακόμη πιο αποτελεσματικά και το πώς εν τέλει θα εξυπηρετήσει καλύτερα τους υποψηφίους και τον πολίτη.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εγώ σας ευχαριστώ, κυρία Υπουργέ.

Προχωράμε στη δέκατη, με αριθμό 814/8-3-2024 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Αιτωλοακαρνανίας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία» κ. Μιλτιάδη Ζαμπάρα προς την Υπουργό Εσωτερικών με θέμα: «Εργασιακός εγκλωβισμός ο εργασιακός «εθελοντισμός» των σχολικών τροχονόμων».

Κύριε Ζαμπάρα, έχετε το λόγο για την πρωτολογία σας.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ (ΜΙΛΤΟΣ) ΖΑΜΠΑΡΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, ο θεσμός του σχολικού τροχονόμου λειτουργεί από το 1997 και σκοπός της λειτουργίας του είναι η ομαλή και ασφαλής πρόσβαση των μαθητών από και προς το σχολείο.

Αυτή τη στιγμή, σε όλη τη χώρα, απασχολούνται δύο χιλιάδες σχολικοί τροχονόμοι και προσφέρουν μια πολύ σημαντική εργασία, αφού φροντίζουν για την ασφάλεια των παιδιών, των μαθητών, των μαθητριών. Σε μία χώρα που τα αυτοκινητικά ατυχήματα είναι καθημερινό φαινόμενο και η διαφορά της χώρας μας σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, κυρία Υπουργέ, είναι ότι η πλειονότητα, η πλειοψηφία αυτών των ατυχημάτων γίνονται σε αστικούς δρόμους, σε μικρούς εν γένει δρόμους που μπορεί να είναι κοντά σχολεία, σχολικά συγκροτήματα και τα λοιπά.

Το καθεστώς εργασίας των σχολικών τροχονόμων, όμως, είναι μία ιδιόζουσα μορφή εθελοντικής και ανασφάλιστης εργασίας. Έτσι ξεκίνησε το 1997 με άλλα -κατά την άποψή μου και κατά την άποψή μας- πρότυπα οδηγικής συμπεριφοράς και μιας άλλης κουλτούρας τότε, σε σχέση με αυτό.

Όμως, επειδή τα χρόνια έχουν προχωρήσει, κυρία Υπουργέ, και η κουλτούρα θα πρέπει συνεχώς να ανανεώνεται και να μετουσιώνεται σε μία καλύτερη, σε μία βέλτιστη κατάσταση, θέτουμε το ζήτημα του «εγκλωβισμού» αυτών των ανθρώπων με μία λογική «εθελοντισμού» και θα πρέπει, κατά την άποψή μου, άμεσα να βρε-

θεί μία λύση σε σχέση με το γεγονός ότι αυτοί οι άνθρωποι είναι ανασφάλιστοι, δεν έχουν καμμία ιατροφαρμακευτική περίθαλψη ενώ καλύπτουν πάγιες ανάγκες. Αυτό που ζητάνε οι σύλλογοί τους, συνεχώς το τελευταίο διάστημα, είναι ακριβώς να υπάρχει αυτή η κάλυψη.

Η χρηματοδότηση γίνεται μέσω των ΟΤΑ και θα μπορούσε, κύρια Υπουργέ, να βρεθεί ένας τρόπος, έτσι ώστε αυτοί οι δύο χιλιάδες άνθρωποι που έχουν έναν πολύ σημαντικό και σοβαρό ρόλο στα σχολεία μας να έχουν τα αντίστοιχα εργασιακά δικαιώματα που προβλέπει ο νόμος και να μπορούν και αυτοί να καλύπτουν με μία μεγαλύτερη επάρκεια τις ανάγκες τους.

Το ζητάνε και οι ίδιοι, το ζητάνε και οι ΟΤΑ. Θέλω να καταθέσω στα Πρακτικά, κυρία Υπουργέ, την απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Αγρινίου που ζητάει χρηματοδότηση η οποία θα εξασφαλίζει την πλήρη απασχόληση όλων των σχολικών τροχονόμων, διεκδικεί πλήρη εργασιακά δικαιώματα και ζητάει την αλλαγή, επί της ουσίας, του εργασιακού καθεστώτος των σχολικών τροχονόμων με πλήρη δικαιώματα.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Μιλτιάδης (Μίλτος) Ζαμπάρας καταθέτει για τα Πρακτικά την προαναφερθείσα απόφαση, η οποία βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Προφανώς, κυρία Υπουργέ, είναι και άλλοι δήμοι. Ανατρέχοντας λίγο βρήκα αποφάσεις αντίστοιχες του Δήμου Πύργου και άλλων δήμων, που ζητάνε κατά την άποψή μου το αυτονόητο.

Άρα η ερώτηση που απευθύνω σε εσάς είναι εάν θα προχωρήσετε άμεσα στην μετατροπή του θεσμού των σχολικών τροχονόμων από «εθελοντική» σε σταθερή σχέση εργασίας, σε μόνιμη βάση με τους αντίστοιχους μισθούς και, κυρίως, με την αντίστοιχη κάλυψη, ασφαλιστική και ιατροφαρμακευτική.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εγώ σας ευχαριστώ.

Ορίστε, κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε, για την ερώτησή σας σχετικά με το καθεστώς των σχολικών τροχονόμων. Πολύ σωστά είπατε, είναι μια υπηρεσία που έχει θεσμοθετηθεί από τη δεκαετία του 1990 και λειτουργεί επιτυχώς δεκαετίες τώρα με τη μορφή της εθελοντικής εργασίας.

Στην ερώτησή σας θίγετε, κυρίως, δυο ζητήματα, αφ' ενός το μισθολογικό αφ' ετέρου το εργασιακό και το ασφαλιστικό. Ξεκινώ με το πρώτο. Οι σχολικοί τροχονόμοι είναι εθελοντές. Κατά συνέπεια δεν συνιστούν προσωπικό του σχολείου ή του οικείου Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' βαθμού, δηλαδή των δήμων. Παρ' όλα αυτά ξέρετε ότι υπάρχει μία κοινή υπουργική απόφαση, που είναι του 2007, κοινή υπουργική απόφαση Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων τότε, για την καταβολή από το σχολικό έτος 2007 - 2008 και μετά αποζημίωσης η οποία ανέρχεται στο ποσό ύψους 176 ευρώ μηνιαίως. Αυτή η αποζημίωση καταβάλλεται σε όσους προσφέρουν υπηρεσίες τις ημέρες λειτουργίας του σχολείου και κατά το διάστημα προσέλευσης και αποχώρησης των μαθητών από το σχολείο και δεν υπόκειται σε καμμία κράτηση πλην του χαρτοσήμου απόδειξης 1% του ΟΓΑ.

Σύμφωνα με την ίδια ΚΥΑ και προς τον σκοπό αυτό χρηματοδοτούνται μέσω των κεντρικών αυτοτελών πόρων των δήμων και κοινοτήτων οι ΟΤΑ μέχρι δέκα χιλιάδες κατοίκους για έναν εθελοντή σχολικό τροχονόμο ανά σχολική μονάδα πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ όσοι έχουν πληθυσμό πάνω από δέκα χιλιάδες κατοίκους αντίστοιχα για μέχρι δύο εθελοντές σχολικούς τροχονόμους. Κατ' εξαίρεση για τα ειδικά σχολεία όπου φοιτούν μαθητές με αναπηρία χρηματοδοτούνται οικείοι ΟΤΑ ανεξαρτήτως του πληθυσμού τους για μέχρι δύο εθελοντές σχολικούς τροχονόμους. Και στο πλαίσιο αυτό από τους κεντρικούς αυτοτελείς πόρους του έτους 2023 αποδόθηκε στους δήμους ένα συνολικό ποσό 140 εκατομμυρίων ευρώ για την κάλυψη λειτουργικών δαπανών των σχολείων στις οποίες αυτές δαπάνες περιλαμβάνεται

και η αποζημίωση εθελοντών σχολικών τροχονόμων. Και, βεβαίως, στις 15 Ιανουαρίου του 2024 το Υπουργείο Εσωτερικών κατένειμε περαιτέρω πόρους 28 εκατομμύρια για την κάλυψη περαιτέρω αναγκών σχολείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Τώρα να είμαστε ξεκάθαροι, όμως, οι εθελοντές αυτοί δεν υπάγονται στους υπαλλήλους του δημοσίου των ΟΤΑ, Α' και Β' βαθμού των νομικών προσώπων και ούτω καθεξής. Έχουν ένα διαφορετικό καθεστώς. Θα έρθω όμως και στην δευτερολογία μου για να μην πάρω χρόνο τώρα, σχετικά με το εργασιακό και ασφαλιστικό καθεστώς των σχολικών τροχονόμων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστώ την κυρία Υπουργό.

Κύριε Ζαμπάρα, έχετε τον λόγο για την δευτερολογία σας.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ (ΜΙΛΤΟΣ) ΖΑΜΠΑΡΑΣ: Κυρία Υπουργέ, το γεγονός ότι είναι ένα ιδιαίτον καθεστώς εθελοντικής εργασίας, εθελοντικής προσφοράς αν θέλετε, γιατί έτσι ξεκίνησε, δεν σημαίνει ότι στην παρούσα φάση, με τις παρούσες ανάγκες, με τις παρούσες αναγκαιότητες αυτό το πράγμα δεν μπορεί να αλλάξει. Εγώ αυτό σας λέω, ότι υπάρχει ανάγκη να αλλάξει αυτό το πράγμα για να μπορούν αυτοί οι άνθρωποι να έχουν μία κάλυψη ιατροφαρμακευτική, ασφαλιστική και να μπορούν να βιοπορίζονται με έναν καλύτερο τρόπο.

Δηλαδή, σκεφτείτε τώρα. Είναι κάποιες ώρες το πρωί και κάποιες ώρες το μεσημέρι που οι σχολικοί τροχονόμοι διασφαλίζουν την ομαλή πρόσβαση των παιδιών από και προς το σχολείο. Ναι είναι εθελοντικός ο τρόπος με τον οποίο το κάνουν αυτό. Ταυτόχρονα, όμως δημιουργείται και ένα επιπρόσθετο ζήτημα. Αυτός ο κόσμος, αυτοί οι άνθρωποι δεν μπορούν να κάνουν κάτι άλλο. Δηλαδή, κόβεται το ωράριο με έναν τέτοιο τρόπο μέσα στη μέρα που υπάρχει μια αντικειμενική δυσκολία να ασχοληθούν με κάτι άλλο, να έχουν μια άλλη εργασία. Άρα στην ουσία ο εργασιακός εγκλωβισμός τους -γι' αυτό σας θέτω κι αυτήν την επίκαιρη ερώτηση- είναι συγκεκριμένος. Δηλαδή, εννιά στους δέκα απ' αυτούς τους ανθρώπους επειδή βρήκα τα σωματεία τους, βρήκα τους συλλόγους τους μου είπαν ότι «δεν μπορούμε να κάνουμε κάτι άλλο» και μάλιστα, αυτοί οι άνθρωποι επειδή βρίσκονται σε αυτό το καθεστώς δεν έχουν και την απαραίτητη ασφαλιστική κάλυψη.

Είπατε προηγουμένως για το ποσό της αποζημίωσης. Ναι, είναι 176 ευρώ το μήνα και πάει περίπου στα 80 ευρώ τον Σεπτέμβριο, Ιούνιο, δηλαδή μέσα στο καλοκαίρι και την περίοδο που δεν λειτουργούν τα σχολεία. Άρα, μεσοσταθμικά το ποσό αυτό είναι πολύ μικρότερο σε ετήσια βάση από τα 176 ευρώ και απ' ότι λένε και οι ίδιοι οι σχολικοί τροχονόμοι, και αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικό να ειπωθεί, τα χρήματα αυτά, κυρία Υπουργέ, δεν φτάνουν ούτε για τις μετακινήσεις τους. Άρα νομίζω ότι στη φάση ακριβώς που βρισκόμαστε -γιατί δεν είμαστε στο 1997, Ξαναλέω, κυρία Υπουργέ,- αυτό θα πρέπει να αλλάξει ως καθεστώς. Είναι άλλοι οι όροι, άλλες οι πραγματικότητες, άλλες οι συνθήκες σε σχέση με το 1997, άλλες οι προτεραιότητες της χώρας μας, σε σχέση με τα σχολεία και τα οδικά δίκτυα. Έχει αλλάξει η χώρα μας από τότε. Ως εκ τούτου νομίζω ότι θα πρέπει να δείτε με πολύ σοβαρούς και άμεσους όρους την άμεση μετατροπή του θεσμού των σχολικών τροχονόμων από αυτήν την ιδιότυπη, ιδιαίτωση εθελοντική σχέση εργασίας σε σταθερή θέση εργασίας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Ζαμπάρα.

Κυρία Υπουργέ έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Πρώτα απ' όλα πριν απαντήσω περαιτέρω θα ήθελα να υπογραμμίσω προφανώς τη μεγάλη χρησιμότητα που έχει ο θεσμός του σχολικού τροχονόμου για την ασφαλή προσέλευση και αποχώρηση των μαθητών μας από το σχολείο. Όπως ανέφερα προηγουμένως και νομίζω συμφωνούμε, υπάρχει ένα συγκεκριμένο καθεστώς και αυτό είναι το καθεστώς εθελοντικής απασχόλησης. Ωστόσο, κύριε συνάδελφε, υπάρχει ο ν.4873/2021 στο πλαίσιο του οποίου θεσμοθετήθηκε για πρώτη φορά στη χώρα μας πλαι-

σιο προστασίας της εθελοντικής απασχόλησης. Επαναλαμβάνω είναι ο ν.4873, σύμφωνα με τον οποίο ο φορέας παροχής εθελοντικής απασχόλησης υποχρεούται να λαμβάνει με την ευθύνη του όλα τα μέτρα για την προστασία των απασχολούμενων, να τηρεί αναλόγως τις διατάξεις εργατικής νομοθεσίας που αφορούν στην παροχή μέσων ατομικής προστασίας και ούτω καθεξής.

Εν προκειμένω το άρθρο 14 παράγραφος. 2γ του συγκεκριμένου νόμου προβλέπει την κάλυψη ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής δαπάνης, μέχρι συγκεκριμένου ορίου, υπό την προϋπόθεση εθελοντικής απασχόλησης με ελάχιστο χρόνο απασχόλησης δέκα ώρες μηνιαίως. Άρα υπάρχει νόμος, υπάρχει πλέον πλαίσιο και μάλιστα επίκειται και η έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης για τις τεχνικές λεπτομέρειες λειτουργίας ειδικής εφαρμογής στην «ΕΡΓΑΝΗ» για τους εθελοντές. Αυτό που σας λέω αφορά την εθελοντική απασχόληση σε όλη τη χώρα και άρα έχει ληφθεί μέριμνα από την Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη για ένα πλήρες πλαίσιο για την εθελοντική απασχόληση και για την τροποποίηση του συστήματος της «ΕΡΓΑΝΗ» προκειμένου ακριβώς για την προστασία των εθελοντών και την αποτροπή της αδήλωτης εργασίας.

Τώρα, κύριε συνάδελφε ρωτάτε και κάτι άλλο. Λέτε -για να το πω έτσι απλά- γιατί δεν τους νομιμοποιούμε. Δεν το επιτρέπει το Σύνταγμα. Είμαστε ξεκάθαροι. Το Σύνταγμα στο άρθρο 103 απαγορεύει τη μονιμοποίηση διά νόμου προσωπικού και γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο -το ξέρετε- είναι πάγια αυτή και έχει κριθεί και πολλάκις από το Συμβούλιο της Επικρατείας.

Θέλω όμως να κλείσω με κάτι άλλο. Εγώ σέβομαι το δικό σας προσωπικό ενδιαφέρον, θέλω να σας θυμίσω όμως τι έκανε ο ΣΥΡΙΖΑ. Το 2016, ο ΣΥΡΙΖΑ με έγγραφο που βγήκε τον Οκτώβριο του 2016 προέβλεψε ότι οι εθελοντές σχολικοί τροχονόμοι διαγράφονται από το μητρώο ανεργίας, ανακλήθηκε το δελτίο ανεργίας τους και ανεστάλη το επίδομα ανεργίας που μπορούσαν να λαμβάνουν μέχρι τότε. Αυτό το έκανε ο ΣΥΡΙΖΑ το 2016. Μετά τη σωρεία, αν θέλετε, αντιδράσεων και τις κατακραυγές που ακολούθησαν αναγκάστηκε να ανακαλέσει τη σύγχρονη πράξη. Το λέω αυτό γιατί στα έργα τις ημέρες του ΣΥΡΙΖΑ άλλη ήταν η προσέγγιση σε σχέση με τους σχολικούς τροχονόμους.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εγώ σας ευχαριστώ, κυρία Υπουργέ.

Στις επόμενες τρεις επίκαιρες ερωτήσεις θα απαντήσει ο Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών κ. Θεόδωρος Λιβάνιος.

Ξεκινάμε με την τέταρτη, με αριθμό 823/11-3-2024, επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Α' Θεσσαλονίκης της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Ιωάννη Δελή προς την Υπουργό Εσωτερικών με θέμα: «Για το στεγαστικό πρόβλημα των Ειδικών Σχολείων στην Περιφερειακή Ενότητα (Π.Ε.) Θεσσαλονίκης».

Κύριε Δελή, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΕΛΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Η ερώτηση αφορά, βέβαια, σε ένα τοπικό ζήτημα της Θεσσαλονίκης, φοβάμαι όμως ότι αφορά στην πραγματικότητα σε όλη τη χώρα γιατί η κατάσταση στην ειδική αγωγή είναι λίγο πολύ παντού η ίδια και πολύ άσχημη.

Το τελευταίο λοιπόν διάστημα, κύριε Υπουργέ, γείρονται ζητήματα ασφάλειας και επικινδυνότητας για τα σχολικά κτήρια της ειδικής αγωγής στη Θεσσαλονίκη. Ο λόγος; Μα ποιος άλλος από τη διαχρονική κυβερνητική πολιτική της υποβάθμισης της ειδικής αγωγής. Φτάσαμε έτσι στο σημείο αντί να εξασφαλίζεται μια σύγχρονη και ασφαλή σχολική στέγη με όλες τις απαραίτητες υποδομές για τα παιδιά που έχουν ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή και αναπηρίες με ράμπες, με εποπτικά μέσα κ.λπ., φτάσαμε να τίθεται ζήτημα κλεισίματος των σχολείων από τις δημοτικές αρχές.

Θα μπορούσαμε να αναφερθούμε σε πάρα πολλά, σχεδόν σε όλα τα σχολεία της ειδικής αγωγής της Θεσσαλονίκης αλλά θα αρκεστώ σε ορισμένα μόνο παραδείγματα που δείχνουν και την οξύτητα του προβλήματος:

Ο Δήμος Πυλαίας - Χορτιάτη έλαβε απόφαση για το κλείσιμο, στη μέση παρακαλώ της χρονιάς, τριών ειδικών σχολείων -ενός

δημοτικού, ενός νηπιαγωγείου και ενός ειδικού εκπαιδευτικού επαγγελματικού εργαστηρίου- λόγω επικινδυνότητας του κτηρίου.

Το συγκεκριμένο, βέβαια, κτήριο, ένα ιδιωτικό πρώην βιομηχανικό κτήριο -για το οποίο το κράτος κάθε χρόνο ειρρίθω εν παρόδω δίνει δεκάδες χιλιάδες ευρώ για την εκμίσθωσή του- που λειτουργεί ως σχολείο, βρίσκεται σε μια βιοτεχνία εν ενεργεία και σε ένα εργοτάξιο.

Εν πάση περιπτώσει, κάτω από τη σθεναρή αντίσταση και τον αγώνα των γονιών και των εκπαιδευτικών τα τρία αυτά σχολεία δεν θα κλείσουν στη μέση της χρονιάς. Θα συνεχίσουν να λειτουργούν καθώς πάγωσε το κλείσιμό τους στη μέση της χρονιάς. Ένα σχέδιο προέβλεπε, εκτός των άλλων, και τον διαμοιρασμό των παιδιών σε άλλα σχολεία ακόμα και μακρινά. Ωστόσο, οριστική λύση για το στεγαστικό πρόβλημα αυτών των τριών σχολείων δεν έχει δοθεί.

Ζήτημα ακαταλληλότητας με στόχο μάλιστα να κλείσει και αυτό το σχολείο είχαμε και στο Ειδικό Γυμνάσιο - Λύκειο Κωφών και Βαρήκων της Θεσσαλονίκης στο Πανόραμα, για όσους γνωρίζουν.

Δεν θέλω να σας μιλήσω για το 1^ο ΕΕΕΕΚ Κορδελιού που αποτελεί μια ντροπή πραγματικά -με όλη τη σημασία της λέξης- για την ελληνική εκπαίδευση και για το ελληνικό κράτος με τους εκπαιδευτικούς εκεί να ξεπερνάνε τα όριά τους, να είναι πραγματικοί ήρωες μέσα σε αυτές τις συνθήκες. Πρόκειται για ένα απαράδεκτο κτήριο το οποίο θα έπρεπε να έχει κλείσει εδώ και χρόνια, χωρίς ανελευσθήρα, με αίθουσες-κλουβιά, χωρίς αυλόγυρο, αν είναι δυνατόν, και μιλάμε για ειδικό σχολείο.

Σας ρωτάμε, λοιπόν, τι θα κάνετε, κύριε Υπουργέ, έτσι ώστε να ξεκινήσει επιτέλους ένα συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης και εξασφάλισης της χρηματοδότησης με την αποκλειστική ευθύνη του κράτους, χωρίς ΣΔΙΤ, για την ανέγερση σύγχρονων διδακτηρίων που να είναι αντάξια των μαθητών και των εκπαιδευτικών των ειδικών σχολείων, έτσι ώστε να βρεθεί άμεσα λύση στο κτηριακό πρόβλημα των ειδικών σχολείων των οποίων η κατάσταση είναι οριακή και επικίνδυνη.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Δελη.

Πριν δώσω τον λόγο στον κύριο Υπουργό, να κάνω μια ανακοίνωση προς το Σώμα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, τριάντα εννέα μαθήτριες και μαθητές και τέσσερις συνοδοί καθηγητές από το 2^ο Δημοτικό Σχολείο Γαλατσιού.

Η Βουλή σας καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Σας ευχόμαστε καλή πρόοδο. Για να μην έχετε απορίες, σήμερα παρακολουθείτε όχι νομοθετική εργασία, για να είναι γεμάτη η Αίθουσα, παρακολουθείτε μια ειδική διαδικασία που λέγεται κοινοβουλευτικός έλεγχος. Ένας Βουλευτής ερωτά και ένας Υπουργός απαντά.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για την απάντησή σας.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Αγαπητέ κύριε Δελη, δύσκολα μπορούμε να διαφωνήσουμε και στις επισημάνσεις που κάνετε και στα προβλήματα που αναφέρατε. Είναι γνωστά κάποια προβλήματα τα οποία ήρθαν στην επιφάνεια μετά το θέμα στο σχολείο στο Πανόραμα, στον Δήμο Πυλαίας - Χορτιάτη.

Αυτό που κάνουμε τώρα είναι το εξής. Το πρώτο κομμάτι είναι να κατασκευαστεί το ουσιαστικό: Ένα νέο σχολείο -και για να μη στεναχωρηθείτε- χωρίς ΣΔΙΤ προκειμένου να καλυφθεί αυτή η ανάγκη.

Ο χώρος ήταν απαράδεκτος, ακατάλληλος. Δυστυχώς, δεν είναι και ο μόνος. Με την ευκαιρία να σας πω ότι από διάφορες μετακινήσεις και κάποιες εξοικονομήσεις από άλλα έργα του προγράμματος «ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΗΣ», τρία σημαντικά σχολεία -

τα δύο εκ των οποίων είναι ειδικά σχολεία- εντάσσονται για χρηματοδότηση ύψους περίπου 26 - 27 εκατομμυρίων ευρώ. Είναι το ειδικό σχολείο στο Ρέθυμνο, στα Νέα Μουδανιά και η μεταστέγαση του Πειραματικού Σχολείου των Ιωαννίνων σε έναν καινούργιο χώρο, στον χώρο του πανεπιστημίου.

Προσωπικά -και το έχω ξαναπεί- τα ειδικά σχολεία για μένα είναι η πρώτη προτεραιότητα και θα εξαντλήσουμε κάθε δυνατό πόρο που υπάρχει, είτε αφορά το πρόγραμμα «ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΗΣ» είτε αφορά το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης είτε οποιοδήποτε άλλο χρηματοδοτικό εργαλείο είτε του κεντρικού κράτους είτε των περιφερειών, προκειμένου να φτιάξουμε τα σχολεία που αξίζουν στα συγκεκριμένα παιδιά, ιδίως για το σχολείο που αναφέρατε.

Υπήρχε μια μελέτη επί νομαρχίας 2008 - 2009, αν θυμάμαι καλά, για την κατασκευή νέου σχολείου στη Θέρμη. Όλα αυτά τα σχολεία, όπως γνωρίζετε, έχουν και υπερτοπικό χαρακτήρα, δεν αφορούν αποκλειστικά τον ίδιο δήμο. Αυτό που θα κάνουμε είναι να επικαιροποιηθεί η μελέτη άμεσα. Την Τετάρτη ο Δήμαρχος κ. Παπαδόπουλος έχει ραντεβού με τον Διευθύνοντα Σύμβουλο της ΚΤΥΠ ώστε να αναλάβει η ΚΤΥΠ την επικαιροποίηση των μελών, την προσαρμογή που χρειάζεται και όλες τις αναγκαίες προσαρμογές -τιμών, υλικών και τα πάντα- προκειμένου να χρηματοδοτηθεί το εργαλείο αυτό κατά πάσα πιθανότητα από την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. Διαφορετικά, θα βρει τρόπο το Υπουργείο Εσωτερικών να το χρηματοδοτήσει. Όμως, νομίζω ότι υπάρχει συμφωνία από την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας μόλις υπάρχει η ωριμότητα της μελέτης για να χρηματοδοτηθεί άμεσα.

Βεβαίως, υπάρχει ένα πραγματικό ερώτημα: Τι γίνεται μέχρι να φτιαχτεί το σχολείο; Γιατί το σχολείο δεν μπορεί να «φυτρώσει» μέσα σε λίγες ημέρες. Εκεί, λοιπόν, ο Δήμαρχος Θέρμης και ο όμορος Δήμος Θερμαϊκού έχουν την πρόταση την οποία εξάρουν πάρα πολύ θετικά και θα κλείσει το θέμα αυτό. Και εφόσον πάμε σε ανέγερση νέου σχολείου -άρα, μιλάμε για μια εκ των πραγμάτων προσωρινή λύση- δέχονται να επινοικιάσουν ένα κτήριο που υπάρχει. Νομίζω είναι ένα σχολάζον ιδιωτικό εκπαιδευτήριο στην περιοχή μεταξύ των ορίων των Δήμων Θέρμης και Θερμαϊκού προκειμένου να στεγαστεί άμεσα.

Ομοίως είμαστε ανοιχτοί εφόσον υπάρχουν συγκεκριμένες προτάσεις και ωριμότητες μελετών, να εξετάσουμε τη χρηματοδότηση για παράδειγμα στα ειδικά σχολεία του Κορδελιού και του Ευόσμου, προκειμένου να διορθωθεί αυτή η πολύ κακή κατάσταση, καθώς δύσκολα μπορεί να διαφωνήσει κανείς με όσα είπατε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Υφυπουργέ.

Κύριε Δελη, έχετε τον λόγο για τη δευτερολογία σας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΕΛΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Είναι καλό που ο κύριος Υπουργός παραδέχεται την ύπαρξη του προβλήματος; Καλό είναι. Φυσικά και είναι καλό. Μόνο που δεν φτάνει, κύριε Υπουργέ, και το γνωρίζετε.

Για να ξεκινήσω επί του συγκεκριμένου, μιλήσατε για την επικαιροποίηση μιας μελέτης για ένα σχολείο στη Θέρμη. Αμήν και τότε. Να ξεκινήσει όσο γίνεται γρηγορότερα και να λυθεί το ζήτημα με αυτό το σχολείο. Βεβαίως, σε αυτήν την περίπτωση, όλοι θα δεχθούν μια προσωρινή λύση στέγασης -για κάποιους μήνες, για μια σχολική χρονιά εν πάση περιπτώσει- όταν θα γνωρίζουν ότι μετά από αυτό το διάστημα θα πάνε σε ένα σχολείο αντάξιο των αναγκών τους και των δικαιωμάτων τους θα πρόσθετα εγώ.

Η ερώτησή μας δεν αφορά μονάχα το 2^ο Ειδικό Σχολείο Αυτισμού, όπως λέγεται, στα Κωνσταντινουπολίτικα στην Τούμπα. Σας έχω μιλήσει και για προβλήματα στα άλλα σχολεία. Και τα άλλα σχολεία που ανέφερα, στην πραγματικότητα, χρειάζονται το δικό τους κτήριο, το ίδιο χρειάζεται και το ΓΕΛ των Πεύκων, το ίδιο χρειάζεται και το 1^ο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Θεσσαλονίκης, το οποίο -ξέρετε- βρίσκεται στην παραλιακή λεωφόρο της Θεσσαλονίκης, λίγο πιο πέρα από το «Μακεδονία-Παλάς».

Και είναι, πραγματικά, μια ανορθογραφία εκεί σε μια πάρα πολύ ωραία περιοχή να βλέπεις ένα σχολείο λυόμενο, μια κατασκευή που υπάρχει από το σεισμό του 1978. Προφανώς ακατά-

ηλιο και επικίνδυνο βέβαια για να γίνεται εκεί μάθημα σε παιδιά μάλιστα με αναπηρία, σε παιδιά που έχουν ειδικές ανάγκες. Εντάξει, έχουν περάσει από τότε κοντά πενήντα χρόνια. Κάποια στιγμή πρέπει να λυθεί.

Μιλήσατε για το πρόγραμμα «ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ» για το σχολείο που θα γίνει στο Ρέθυμνο, στα Νέα Μουδανιά, στα Γιάννενα. Καλώς, μονάχα που όπως καταλαβαίνετε και εσείς, κύριε Υπουργέ, τα προγράμματα αυτά είναι τελείως αποσπασματικά. Και απουσιάζει -και είναι φανερό νομίζω- όχι μόνο επί δικής σας Κυβέρνησης, αλλά τις τελευταίες δεκαετίες ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα, ένα ολοκληρωμένο σχέδιο που θα αναλάβει να επιλύσει σε μια χρονική διάρκεια μιας πενταετίας αυτό το οξύτατο πρόβλημα της σχολικής στέγης.

Γιατί -επειδή είστε και ο αρμόδιος Υπουργός που αφορά τις χρηματοδοτήσεις των δήμων- ξέρετε έχει μετατεθεί μεν η υποχρέωση για την ανέγερση των σχολικών κτηρίων στους δήμους, αλλά τα χρήματα που διατίθενται γι' αυτούς είναι ελάχιστα. Δεν μπορούν καν να αντιμετωπίσουν τις λειτουργικές ανάγκες των σχολείων τους. Και φαίνεται εδώ η απουσία ενός κρατικού οργανισμού, κρατικού τεχνικού φορέα σχολικών υποδομών. Τέτοιος ήταν ο ΟΣΚ, ο Οργανισμός Σχολικών Κτηρίων μέχρι να ενοποιηθεί με άλλους φορείς και να γίνει η Ανώνυμη Εταιρεία «ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ». Φαίνεται, λοιπόν, η έλλειψη. Νομίζουμε ότι θα πρέπει να επανασυσταθεί και να αναλάβει την υλοποίηση και την κάλυψη αυτού του προβλήματος.

Μιλώντας για τις ΚΑΠ, τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους για τους δήμους για τη χρηματοδότηση, να πω ότι από τα στοιχεία που έχουμε, από το 2009 μέχρι το 2023 οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι που δίνονται για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών των σχολείων έχουν μειωθεί ισοσταθμικά κατά 30% περίπου. Καταλαβαίνετε, δεν μπορούν να συντηρήσουν τα σχολεία τους με αυτά, όχι να κάνουν καινούργια σχολεία.

Εν πάση περιπτώσει, υπάρχει και το ζήτημα -είναι εξαιρετικά σοβαρό- της απαλλοτρίωσης των χαρακτηρισμένων χώρων, ιδιαίτερα σε μεγάλα αστικά κέντρα όπως είναι η Αθήνα ή η Θεσσαλονίκη εν προκειμένω. Έχουν χαθεί τα τελευταία δέκα με δεκαπέντε χρόνια πάνω από είκοσι χώροι. Έχουν αποχαρακτηριστεί χαρακτηρισμένοι χώροι και σε λίγο θα θέλουμε να φτιάξουμε ένα σχολείο και δεν θα βρισκόμαστε ένα μέρος για να το φτιάξουμε. Θα πρέπει να αντιμετωπιστεί και αυτό το ζήτημα λοιπόν και σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να γίνει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα.

Είναι κάτι που θα πρέπει να διεκδικηθεί ακόμα περισσότερο -λέμε εμείς- και από τους εκπαιδευτικούς και από τους γονείς και από τους φορείς του εργατικού του λαϊκού κινήματος, έτσι ώστε να πιεστούν οι κυβερνήσεις και η δική σας για να προχωρήσετε σε αυτή τη διαδικασία.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστώ τον κ. Δελη.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για τη δευτερολογία σας.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Θα είμαι σύντομος.

Σας είπα και πριν ότι και για τα άλλα σχολεία που αναφέρατε, όπως το Κορδελίο στον Δήμο Νεάπολης, είμαι ανοιχτός να ακούσω προτάσεις. Ιδίως για το Κορδελίο νομίζω πρέπει να πάμε σε νέο σχολείο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΕΛΗΣ: Είναι πραγματικά απαράδεκτο.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών): Δεν διαφωνώ μαζί σας. Συμφωνούμε ότι πρέπει να εξετάσουμε ενδεχομένως εκεί την ανέγερση σχολείου. Για τα άλλα σχολεία το πώς λειτουργούν και είναι ιδίως ιδιόκτητα, μπορούν να καταθέσουν οι συγκεκριμένοι δήμοι και ο Δήμος Νεάπολης-Συκεών, αλλά και ο Δήμος Θεσσαλονίκης προτάσεις είτε για ανακατασκευή-βελτίωση των συγκεκριμένων υποδομών είτε για κατασκευή νέου εφόσον υπάρχουν διαθέσιμοι χώροι.

Παραμιπτόντως όλο το θέμα της σχολικής στέγης που αναφέρετε και τα απαλλοτριωμένα είναι πολύ σοβαρά θέματα και αφορά μια γενικότερη συζήτηση. Ιδίως σε μεγάλα αστικά κέντρα οι τελευταίοι ελεύθεροι χώροι οι οποίοι έχουν δεσμευτεί προς

απαλλοτρίωση, όντως είναι ελάχιστοι και περιορισμένοι για να καλύψουν σύγχρονες ανάγκες ενός διδακτηρίου.

Τα είκοσι στρέμματα -επανερχομαι στο μείζον θέμα που ήταν το σχολείο στα Κωνσταντινοπολίτικα- τα οποία παραχωρεί ο Δήμος Θέρμης στο Νέο Ρύσιο, αν δεν κάνω λάθος, είναι πολύ σημαντικό. Υπάρχει ήδη ο χώρος, έχει εγκριθεί η καταλληλότητα του χώρου, έχει εγκριθεί η καταλληλότητα της συγκεκριμένης περιοχής από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας. Και μάλιστα θα έλεγα ότι είναι καλό, διότι φεύγει και από μία πυκνή αστική περιοχή και πάει σε μια περιοχή όπου θα έχουν περισσότερη ευχέρεια να χτιστεί το συντομότερο δυνατό το συγκεκριμένο σχολείο.

Είμαι στη διάθεση όλων των πρωτοβάθμιων αυτοδιοικήσεων. Δεν θα διαφωνήσω μαζί σας. Ένα έργο 6, 7, 8 εκατομμυρίων είναι πολύ δύσκολο να χρηματοδοτηθεί με ίδιους πόρους από τους δήμους. Και για αυτό τον λόγο υπάρχουν διαχρονικά χρηματοδοτικά προγράμματα. Στο πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης» περίπου τρία δισεκατομμύρια και έργα είναι αυτή τη στιγμή ενταγμένα σε όλη την Ελλάδα. Είναι υδρεύσεις, αποχετεύσεις, σχολεία, κτήρια, ανακατασκευές, αστικές αναπλάσεις, τα πάντα. Και είμαστε σε διάλογο με τα συλλογικά όργανα της αυτοδιοίκησης προκειμένου να δούμε τις ανάγκες που χρειάζονται και να προχωρήσουμε.

Σε κάθε περίπτωση όμως επιμένω ότι ιδίως αυτά τα θέματα που αναφέρατε, τα οποία είναι πολύ σοβαρά θα αντιμετωπιστούν κατά απόλυτη προτεραιότητα και σας είπα και το χρονοδιάγραμμα της επικαιροποίησης της μελέτης από την ΚΤΥΠ το συντομότερο δυνατό και μετά ένταξή τους σε χρηματοδοτικό πρόγραμμα για την κατασκευή του νέου διδακτηρίου. Τα ειδικά σχολεία πάντως -επαναλαμβάνω- θα είναι για μένα, τουλάχιστον προσωπικά, πρώτη προτεραιότητα. Ό,τι δυνατότητα υπάρχει χρηματοδότησης τέτοιων σχολείων, θα εξετάζεται πάντα κατά πρώτη προτεραιότητα και σας έδωσα τα χαρακτηριστικά παραδείγματα.

Και ο κ. Συνυπαρχής είχε θέσει το θέμα του σχολείου του Ρεθύμνου. Είμαστε σε συνεργασία με τον Δήμο Ρεθύμνου για να προχωρήσουν και να φτιαχτούν νέοι χώροι, όπως και τα Νέα Μουδανιά. Όλη η Χαλκιδική -αν δεν κάνω λάθος- δεν είχε ειδικό σχολείο. Άρα λοιπόν είναι ένα νέο ειδικό σχολείο το οποίο -είδα και τις μακέτες και τα σχέδια- είναι πραγματικά πάρα, πάρα πολύ σύγχρονο και πολύ εντυπωσιακό και αξίζουν και πολλά συγχαρητήρια στη Δημοτική Αρχή του Δήμου Νέας Προποντίδας που ωρίμασε γρήγορα ένα τέτοιο έργο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Και συνεχίζουμε με την έβδομη με αριθμό 827/11-3-2024 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου της Βουλευτού Α' Ανατολικής Αττικής της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «Πλεύση Ελευθερίας» κ. Ελένης Καραγεωργοπούλου προς την Υπουργό Εσωτερικών με θέμα: «Η μεταφορά αρμοδιοτήτων των σχολικών επιτροπών στους οικείους δήμους σε εναρμόνιση με τις ανάγκες των σχολείων σε πραγματικό χρόνο».

Ορίστε, κυρία Καραγεωργοπούλου, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ: Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Χαίρομαι, κύριε Υπουργέ, που στην προηγούμενη ερώτηση ακούγοντάς σας αντιλαμβάνομαι ότι έχετε μια ιδιαίτερη ευαισθησία στα ειδικά σχολεία. Γιατί και στον τόπο απ' όπου προέρχομαι στο Λαύριο Αττικής έχουμε ένα ειδικό σχολείο, που πραγματικά χρίζει αυτής της προσοχής που υποσχθήκατε λίγο πριν και θα περιμένουμε έμπρακτα να υλοποιήσετε τη δέσμευσή σας.

Η ερώτηση αφορά στο εξής: Οι σχολικές επιτροπές στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση που επιμελούνται των αναγκών των σχολείων σε διάθεση αναλωσίμων για την ανάγκη λειτουργίας τους, όπως όλως ενδεικτικώς τα μηχανήματα φωτοτυπικών, οι μονάδες κλιματισμού, οι βιβλιοθήκες, τα υλικά καθαρισμού και υγιεινής, το χαρτί και όλα όσα αφορούν στα απολύτως αναγκαία για την εξυπηρέτηση των σκοπών των σχολικών μονάδων ως κοιτίδων γνώσης και πολιτισμού, καταργούν-

ται σε εκτέλεση της παραγράφου 5 του άρθρου 28 του ν.5056/2023.

Από την έναρξη της νέας δημοτικής περιόδου και μέχρι την κατάργησή τους εξακολουθεί ωστόσο να ισχύει το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας τους με τη συμμετοχή εκτός των άλλων των διευθυντών των σχολείων και εκπροσώπων των γονέων και των μαθητών. Επειδή η διατήρηση των σχολικών αυτών επιτροπών αφορά σε δήμους στους οποίους λειτουργούν εκατόν μία και περισσότερες σχολικές μονάδες σωρευτικά για την πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, αυτό σημαίνει ότι οι σχολικές επιτροπές θα διατηρηθούν σε πολύ μεγάλες πόλεις της χώρας, γεγονός που καθιστά επιβεβλημένη την ανάγκη κρατικής μέριμνας καθόσον τα λειτουργικά έξοδα των σχολείων είναι συνεχή και απολύτως αναγκαία, ενώ αναμένεται οι γραμματείες των αποκεντρωμένων διοικήσεων να εκδώσουν και να δημοσιεύσουν στο ΦΕΚ τις σχετικές διαπιστωτικές πράξεις της κατάργησης των δημοτικών σχολικών επιτροπών εντός της τιθέμενης από τον νόμο προθεσμίας.

Ερωτάται η Υπουργός: Με δεδομένο ότι το χρονικό όριο έως την 30^η Ιουνίου 2024 για την αποστολή στοιχειώδεις διοικητικές καταργούμενων επιτροπών στις αποκεντρωμένες διοικήσεις της χωρικής τους αρμοδιότητας συμπίπτει με την περίοδο πανελλαδικών εξετάσεων και την περίοδο προετοιμασίας της επόμενης σχολικής χρονιάς ποιο είναι το σχέδιο για την αντιμετώπιση άμεσων λειτουργικών αναγκών των σχολείων;

Και δεύτερον, πώς εξειδικεύονται οι υποχρεώσεις των δήμων και των οργάνων τους και με ποιον τρόπο ελέγχονται ως προς την ποιοτική και άμεση ανταπόκριση στο έργο που καλούνται αίσφην να αναλάβουν; Τι προβλέπεται στην περίπτωση μη έγκαιρης ενεργοποίησης στον βαθμό που οι υποχρεώσεις από την ανάγκη διάθεσης πόρων είναι ζητούμενο, εάν και με ποιες εγγυήσεις θα εκπληρώνονται από τους ιθύνοντες νομοθετικά σε νέους ρόλους;

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εγώ σας ευχαριστώ.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για την απάντησή σας.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Καραγεωργοπούλου, πρόκειται για ένα θέμα το οποίο συζητήσαμε διεξοδικά, όταν ψηφίστηκε ο νόμος 5056 το περσινό φθινόπωρο. Άρα, λοιπόν, δεν υπάρχει καμμία αφιρδιαστική αλλαγή, ειδικά μάλιστα στις σχολικές επιτροπές, παρά το γεγονός ότι η κατάργηση νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου των δήμων και των κοινοφελών επιχειρήσεων συντελέστηκε την 1^η Ιανουαρίου του 2024 ειδικά για τις σχολικές επιτροπές. Και γνωρίζοντας ότι είμαστε εν μέσω σχολικής χρονιάς, η μετάβαση στη νέα κατάσταση ορίστηκε να είναι η 30^η Ιουνίου, αμέσως μετά τη λήξη του σχολικού έτους και όλων των σχετικών εξετάσεων.

Ας δούμε, λοιπόν, ποιο είναι το πραγματικό πρόβλημα. Οι σχολικές επιτροπές ήταν ουσιαστικά *sui generis* νομικά πρόσωπα χωρίς προσωπικό, χωρίς ουσιαστικό προϋπολογισμό, χωρίς επί της ουσίας έλεγχο οικονομικών καταστάσεων, με αποτέλεσμα να υπάρχουν διαχρονικά προβλήματα εφαρμογής της κείμενης νομοθεσίας.

Αυτό που έγινε, λοιπόν, ήταν κάτι πάρα πολύ απλό, ενσωματώθηκε στην καθημερινή λειτουργία του δήμου. Όπως ένας δήμος είναι αρμόδιος να παίρνει για ένα γυμναστήριο ή για μία λέσχη φίλιας, για ένα ΚΑΠΗ τα υλικά που χρειάζονται για να λειτουργήσει, έτσι ακριβώς θα παίρνει και για τα σχολεία, θα προβλέπει δηλαδή στον προϋπολογισμό του τα συγκεκριμένα κονδύλια. Ήδη το ενιάμηνο ήταν επαρκέστατος χρόνος για να κάνουν τον σχετικό προγραμματισμό, να φτιάξουν τις διαγωνιστικές διαδικασίες, να εγγράψουν τα σχετικά κονδύλια στον προϋπολογισμό, να εφαρμόσουν και να εκτελέσουν τους διαγωνισμούς.

Μάλιστα, με την εξαίρεση των σχολείων δήμων που έχουν πάνω από εκατό σχολικές μονάδες, δηλαδή στους πολύ μεγάλους δήμους στους οποίους θα διατηρηθούν οι σχολικές επιτροπές, εφόσον το επιθυμούν, όλοι οι υπόλοιποι δήμοι έχουν πάρει τις κατάλληλες οδηγίες και εγκυκλίους, προκειμένου να λειτουργήσουν άμεσα στο ίδιο καθεστώς. Επισημαίνω ότι ουσιαστικά

είναι μια ενδοαυτοδιοικητική αλλαγή του αρμόδιου οργάνου για τη λειτουργία των σχολικών μονάδων.

Έχουμε δώσει και τη δυνατότητα -η οποία για μένα είναι πάρα πολύ σημαντική και είναι στο χέρι της αυτοδιοίκησης να κάνει χρήση της, η οποία κρίνεται και αξιολογείται στα όρια των αρμοδιοτήτων έχοντας τη συνταγματικά κατοχυρωμένη αυτοτέλεια για τη θέσπιση πάγιας προκαταβολής στους διευθυντές των σχολικών μονάδων στο εγγύτερο δυνατό επίπεδο, ώστε να μπορούν οι ίδιοι οι διευθυντές των σχολικών μονάδων να επιδιορθώσουν άμεσα τα μικροπροβλήματα που υπάρχουν και περιλαμβάνονται στις καθημερινές λειτουργίες των δήμων και είναι από μία καμένη λάμπα έως την έλλειψη κάποιου αναλώσιμου. Έχουν την ευκαιρία να εκδώσουν και να δώσουν σε όλους τους διευθυντές σχολικών μονάδων μία πάγια προκαταβολή, ένα συγκεκριμένο ποσό το οποίο θα διαχειρίζονται.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Ορίστε, κυρία Καραγεωργοπούλου, έχετε τον λόγο για τη δευτερολογία σας.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, το πρόβλημα που ενοχλεί ιδιαίτερως τους εκπαιδευτικούς, με τους οποίους έχω συνομιλήσει εκτεταμένα το τελευταίο διάστημα, είναι ότι στην πραγματικότητα μαζί με τις σχολικές επιτροπές καταργείται το δικαίωμα των εκπροσώπων των γονέων, των μαθητών και των διευθυντών των σχολικών μονάδων να μπορούν να διατυπώσουν επακριβώς ποια είναι η ξεχωριστή ανάγκη του κάθε σχολείου.

Και όταν μιλάμε για σχολεία σε όλη την επικράτεια της χώρας μας, μιλάμε για υποδομές οι οποίες άγονται χρονικά στη δεκαετία του 1970, κάτι που είναι παγκοίως γνωστό. Άρα, μιλάμε για τεράστιες ανάγκες. Πρόσφατα σε γυμνάσιο της Λαυρεωτικής είχαμε πτώση οροφής από ταβάνι, λόγω έλλειψης μόνωσης με κίνδυνο τραυματισμού μαθητών. Όπως καταλαβαίνετε, δηλαδή, όλα αυτά τα ζητήματα ήταν της αρμοδιότητας της μικρής κοινότητας του κάθε σχολείου, της κάθε σχολικής μονάδας, με τη συμμετοχή σ' αυτή τη συγκεκριμένη επιτροπή των εκπαιδευτικών, των διευθυντών, των γονέων, των μαθητών, ώστε να μπορούν να εκτινενται σε βάθος και απολογημένα ακριβώς τα είδη των προβλημάτων. Τώρα πια στερούνται αυτού του δικαιώματος, κάτι που έχει ως αποτέλεσμα μια υπερσυγκέντρωση αρμοδιοτήτων στα δημοτικά συμβούλια, με συνέπεια να εναπόκειται στην κρίση, στην ευχέρεια, στην άνεση και στη βούληση του κάθε δημοτικού ή συλλογικού οργάνου του δήμου το πώς θα διανείμει τις πιστώσεις και με ζητούμενο το αν οι πιστώσεις αυτές θα ανταποκρίνονται στις αρχές της ισότητας και της αναλογίας μεταξύ των διαφορετικών σχολικών μονάδων ανάλογα με τις προσωπικές εκτιμήσεις ή τις συμπάθειες, αν θέλετε, του κάθε δημοτικού συμβούλου.

Και εδώ τίθενται περισσότερα ερωτήματα για το χρονοδιάγραμμα που έχετε θέσει και το οποίο θεωρείτε επαρκές, γιατί για εμάς δεν είναι ούτε για τα ίδια τα σχολεία, γιατί δεν έχουν καμμία ενημέρωση. Ξέρουν ότι καταργούνται οι σχολικές επιτροπές, αλλά δεν υπάρχει καμμία επαφή με τη δημοτική αρχή και καμμία πρόνοια, ώστε να μη μείνουν τα σχολεία ξαφνικά χωρίς υλικά, ακόμα και για τις πανελλαδικές. Και αυτό είναι ένα πραγματικό πρόβλημα και δεν ξέρω πώς, με ποιόν τρόπο θα ενεργοποιήσετε τους ελέγχους και τι είδους κυρώσεις, εν πάση περιπτώσει, θα μπορούσε να επιβάλει το Υπουργείο στους αρμόδιους δήμους στην περίπτωση που δεν ανταπεξέρχονται στο καθήκον αυτό που επιβάλλεται με τη νέα νομοθεσία του νόμου 5056, κάτι που θα έχει επιπτώσεις στα ίδια τα παιδιά μας. Δεν ξέρω, δηλαδή, πώς τελικά το Υπουργείο θα μπορέσει να αξιώσει την εφαρμογή του νόμου με έναν τέτοιο τρόπο, ώστε να μην αδικούνται απ' ενός τα παιδιά και απ' ετέρου να ικανοποιούνται οι ανάγκες με τον ίδιο και καλύτερο ενδεχομένως τρόπο, γιατί υποτίθεται ότι το βελτιώσατε, από τη νέα κατάσταση.

Και ένα άλλο σημείο που θα πρέπει να προσέξετε είναι ότι οι διευθυντές των σχολείων είναι ήδη πάρα πολύ επιφορτισμένοι με πάρα πολλά διοικητικά καθήκοντα. Αυτή τη στιγμή, λοιπόν,

τους προσθέτετε ένα ακόμα ζήτημα, το οποίο είναι και ένα ζήτημα τεράστιας ευθύνης και γι' αυτό στρεσογόνο, αν το θέλετε, γιατί επιφορτίζονται με το ζήτημα του απευθείας ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο για τις προκαταβολές που πρόκειται να διαχειριστούν και με τις υποχρεωτικές δηλώσεις πόθεν έσχεσ. Αυτό δεν είναι κακό από πλευράς διαφάνειας και το θέλουμε και το επικροτούμε. Όμως, δεν πρέπει να ξεχνάτε ότι σε έναν διευθυντή σχολείου, ο οποίος είναι επιφορτισμένος με τόσα πολλά καθήκοντα, βάζετε ξαφνικά ένα ακόμα, το οποίο, νομίζω ότι είναι πραγματικά άδικο να συγκεντρώνεται σε έναν άνθρωπο με τόσες πολλές ευθύνες στα ελληνικά σχολεία.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εγώ σας ευχαριστώ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι παρακολουθούν τη συνεδρίασή μας από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, τριάντα έξι μαθήτριες και μαθητές και τρεις εκπαιδευτικοί συνοδοί τους από το 2^ο Δημοτικό Σχολείο Ν. Σμύρνης.

Η Βουλή σας καλωσορίζει και σας εύχεται καλή πρόοδο!

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Και επειδή είδα μερικούς να κοιτάνε κάτω περιέργως, θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι σήμερα δεν έχουμε νομοθετικό έργο που είναι γεμάτη Βουλή, αλλά μία ειδική διαδικασία που λέγεται «κοινοβουλευτικός έλεγχος», κατά τη διάρκεια της οποίας μία ή ένας Βουλευτής ερωτά και ένας Υπουργός -βλέπετε κιόλας τον παριστάμενο Υπουργό- απαντά. Και βεβαίως τη συζήτηση αυτή τη βλέπει ο ελληνικός λαός απευθείας μέσω του καναλιού της Βουλής.

Κύριε Υπουργέ, μετά από αυτή την παρέμβασή μου, έχετε τον λόγο για τη δευτερολογία σας.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών): Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Έχω να κάνω δύο παρατηρήσεις. Η πρώτη παρατήρηση είναι ότι οι δήμοι μπορούν να φτιάξουν επιτροπές που θα έχουν τις λειτουργικές αρμοδιότητες των σχολικών επιτροπών, πλην των οικονομικών αρμοδιοτήτων. Άρα, ένας δήμος μπορεί να φτιάξει μια επιτροπή για την πρωτοβάθμια ή τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Αυτό που δεν θα έχει είναι ξεχωριστό ΑΦΜ και την οικονομική διαχείριση. Όμως, ένας δήμος θα μπορεί να φτιάξει αυτή την επιτροπή που θα είναι σε επαφή μαζί τους και στην οποία θα μπορούν να συμμετέχουν και σύλλογοι γονέων και εκπρόσωποι των διευθυντών των σχολικών μονάδων, όπως προφανώς και στελέχη της δημοτικής αρχής και του δημοτικού συμβουλίου και η οποία θα αναλαμβάνει να έχει την επικοινωνία με τους δήμους, να καταγράφει τις ανάγκες κ.λπ..

Υπήρχαν σοβαρά προβλήματα με τις σχολικές επιτροπές και τα έχουμε πει κατ' επανάληψη. Δεν λειτουργήσαν στον βαθμό που θέλαμε και πολλές φορές υπήρχε και σύγχυση αρμοδιοτήτων, καθότι οι σχολικές επιτροπές ήταν αρμόδιες για τα μικρά έργα, επιτρέψτε μου τη λέξη, για τα «μερεμέτια» και λιγότερο για τα μεγάλα έργα που υπήρχαν. Αυτό που γίνεται, λοιπόν, τώρα είναι ότι όλο αυτό ομογενοποιείται.

Το δεύτερο που έχω να πω είναι ότι δεν νομίζω πως η αυτοδιοίκηση είναι σε αυτό το επίπεδο. Η αυτοδιοίκηση είναι αυτοδιοίκηση και κρίνεται από τους δημότες που κατοικούν εκεί. Οι δημότες είναι αυτοί που θα κρίνουν αν ο δήμαρχος κάνει σωστά τη δουλειά του. Αν την κάνει, τότε θα κριθεί ευνοϊκά από τους ψηφοφόρους, ενώ αν δεν την κάνει, θα καταψηφιστεί, κάτι που είδαμε να συμβαίνει στις εκλογές του Οκτωβρίου του 2023, όπως και σε όλες τις προηγούμενες αυτοδιοικητικές εκλογές. Είναι κατ' εξοχήν μία αρμοδιότητα την οποία έχει η τοπική αυτοδιοίκηση και σωστά την έχει, γιατί το σχολείο είναι τοπική υπόθεση και όχι κρατική. Και οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης έχουν εκ του Συντάγματος πλήρη αυτονομία, όσον αφορά την επίτευξη των σκοπών τους, ενώ το κράτος δεν μπορεί να τους κάνει έλεγχο σκοπιμότητας, παρά μόνο έλεγχο νομιμότητας.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Συνεχίζουμε με την πέμπτη με αριθμό 828/11-3-2024 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου της Βουλευτού Α' Ανατολικής Αττικής της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «Πλεύση Ελευθερίας» κ. Ελένης Καραγεωργοπούλου προς την Υπουργό Εσωτερικών με θέμα: «Αδικαιολόγητη μακροχρόνια καθυστέρηση στην ενεργοποίηση διαδικασίας επιβολής και είσπραξης υπέρ των όμορων δήμων, δημοτικού φόρου που επιβαρύνει την εταιρεία του αεροδρομίου «Ελευθέριος Βενιζέλος».

Κυρία Καραγεωργοπούλου, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Σύμφωνα με τον όρο 25.6 της Σύμβασης Ανάπτυξης του νέου Αεροδρομίου Αθηνών στα Σπάτα, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.2338/1995, η εταιρεία είναι δυνατόν να υποχρεωθεί να καταβάλλει κατ' έτος ανταποδοτικές και άλλες δημοτικές ή κοινοτικές επιβαρύνσεις, φόρους ή τέλη οποιουδήποτε είδους ή φύσεως που επιβάλλονται από τις όμορες κοινότητες -νυν δήμους- των οποίων το αθροιστικό ποσό δεν δύναται να υπερβαίνει το 0,5% των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων.

Επίσης με το άρθρο 10 παράγραφος 2 του ν.3631/2008 προβλέπεται ότι κατ' εφαρμογή του άρθρου 25.6 της Σύμβασης Ανάπτυξης Αεροδρομίου, όπως αυτή κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.2338/1995 καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας, Οικονομικών, Μεταφορών και Επικοινωνιών, η διαδικασία επιβολής και είσπραξης ανταποδοτικών και άλλων δημοτικών ή κοινοτικών επιβαρύνσεων, φόρων ή τελών από τους Δήμους Σπάτων, Παιανίας, Μαρκοπούλου, Μεσογαίας, Αρτέμιδας, Ραφήνας και Κορωπίου, καθώς και από κάθε άλλο δικαιούχο Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε βάρος της εταιρείας «Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε.».

Από της ισχύος του ν.3631/2008 έχουν ήδη παρέλθει δεκαέξι και πλέον έτη, ενώ έχουν παρέλθει έξι περίπου έτη από τότε που το ζήτημα ετέθη υπό μορφή επίκαιρης ερώτησης προς τον τότε Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης χωρίς να έχει εκδοθεί η προβλεπόμενη ΚΥΑ, με αποτέλεσμα οι όμοροι δήμοι να στερούνται πόρους, που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν για έργα υποδομής, αναπτυξιακά έργα και παροχή κοινωνικών υπηρεσιών στους κατοίκους της περιοχής των Μεσογαίων σε αντιστάθμισμα της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης που προκαλεί η λειτουργία του αεροδρομίου «Ελευθέριος Βενιζέλος».

Ερωτάται η Υπουργός σε ποιες άμεσες ενέργειες πρόκειται να προβεί, ώστε να ενεργοποιηθεί ουσιαστικά η υποχρέωση της εταιρείας «Ελευθέριος Βενιζέλος» για την πληρωμή υπέρ των όμορων δήμων του φόρου που προβλέπεται στον όρο 25.6 της Σύμβασης Ανάπτυξης Αεροδρομίου, άρθρο πρώτο του ν.2338/1995.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εγώ σας ευχαριστώ.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για την απάντησή σας.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Πρώτο στοιχείο: Να είναι ξεκάθαρο ότι με το συγκεκριμένο άρθρο της σύμβασης παραχώρησης προβλέπεται ανώτατο πλαφόν, δεν προβλέπεται δυνητικό τέλος, per se δηλαδή, για το αεροδρόμιο.

Δεύτερο στοιχείο: Υπάρχει μια σειρά δικαστικών αποφάσεων για όμορους δήμους -και αν θυμάμαι καλά ήταν και ο Δήμος Παιανίας- που αναγκάστηκαν να επιστρέψουν χρήματα από τέλη που είχαν επιβάλει στον αερολιμένα. Το 2015 η τότε Κυβέρνηση με ρύθμιση όρισε ότι σε χώρους όπου ασκούν οι ίδιοι οι φορείς την αποκομιδή απορριμμάτων, την καθαριότητα κ.λπ., δεν μπορούν να επιβληθούν δημοτικά τέλη για την καθαριότητα, που ήταν το μεγαλύτερο ποσό το οποίο θα μπορούσαν να διεκδικήσουν.

Επιπλέον, έχει παρατηρηθεί ότι υπάρχει ένα μεγάλο ζήτημα σχετικά με την επιβολή ενός δημοτικού τέλους το οποίο πρέπει να είναι κάτω από το πλαφόν που ορίζει η σύμβαση. Εφόσον έχει εισπραχθεί μεγαλύτερο ποσό, τότε πηγαίνομε αναγκαστικά σε διαδικασία συμψηφισμού της υπερβάλλουσας υποχρέωσης από

το δημοτικό τέλος με το ελληνικό δημόσιο και άρα και οι ίδιοι οι δήμοι μετά θα είναι υποχρεωμένοι να επιστρέψουν στο ελληνικό δημόσιο.

Για να λυθεί αυτό το πρόβλημα τα τρία αρμόδια Υπουργεία, το Εσωτερικών, το Οικονομικών και το Μεταφορών και Υποδομών είναι αυτή τη στιγμή σε συνεννοήσεις προκειμένου να τροποποιηθεί η συγκεκριμένη εξουσιοδοτική διάταξη, να γίνει πιο λειτουργική και να εξεταστεί εντός του 2024 η δυνατότητα εφαρμογής του συγκεκριμένου άρθρου με τρόπο αποτελεσματικό, δίκαιο και ουσιαστικό.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Κυρία Καραγεωργοπούλου, έχετε τον λόγο για τη δευτερολογία σας.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ: Αν κατάλαβα καλά, κοινή υπουργική απόφαση που δεν έχει εκδοθεί, δεν θα εκδοθεί, αλλά θα υπάρξει νομοθετική πρωτοβουλία;

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών): Εξουσιοδοτική διάταξη.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ: Ωραία.

Εγώ θα ήθελα να πω ότι πρέπει συμπληρωματικά να λάβετε υπ' όψιν σας ότι η πολιτεία θα πρέπει να επιληφθεί του ρυθμιστικού της ρόλου, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι πρόσφατα, τον Ιανουάριο του 2024, κυρώθηκε στην ελληνική Βουλή η Σύμβαση Ανάπτυξης Αεροδρομίου μεταξύ του ελληνικού δημόσιου και της εταιρείας του διεθνούς αερολιμένα, με συνέπεια την ιδιωτικοποίηση του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών λόγω της απώλειας της πλειοψηφίας των μετοχών του από το ελληνικό δημόσιο.

Στο πλαίσιο αυτής της συζήτησης, αν το θέλετε, μεταξύ των αρμόδιων Υπουργείων νομίζω ότι θα πρέπει οπωσδήποτε να συμπεριλάβετε ζητήματα που δημιουργούνται από τη λειτουργία του ελληνικού αεροδρομίου σε βάρος των όμορων δήμων. Έστω και αν δεν υπάγεται σε αυτά τα Υπουργεία η αρμοδιότητα, θα πρέπει να ληφθούν υπ' όψιν στο θέμα των ανταποδοτικών τελών ζητήματα ηχορύπανσης, περιβαλλοντικής ρύπανσης και ζητήματα ανασφάλειας που δημιουργούνται στους κατοίκους εξαιτίας της λειτουργίας μέσα από τον ιδιωτικό πλέον φορέα με έναν τρόπο, στον βαθμό που έχουμε και τις πρόσφατες δηλώσεις του διοικητή της Αρχής Πολιτικής Αεροπορίας, του κ. Τσίπουρα, ότι οι ιδιωτικοποιήσεις στους αερολιμένες μας ενισχύουν πάρα πολύ την πιθανότητα να συμβεί ακόμα και ένα δυστύχημα τύπου «Τέμνη του αέρα». Όλο αυτό το σύστημα με τον τρόπο που λειτουργεί, σαφώς ξεκινώντας από τα περιβαλλοντικά ζητήματα, το ζήτημα της ηχορύπανσης που αποτελεί μείζον πρόβλημα για τις περιοχές, έστω και αν δεν είναι της δικής σας αρμοδιότητας, νομίζω ότι πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν και στη διαπραγμάτευση με την ίδια την εταιρεία του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών, αλλά και σε συζήτηση με τους εκπροσώπους των δημοτικών αρχών, ώστε να ρυθμιστεί ειδικότερα το θέμα και με πολύ μεγάλη σαφήνεια και να ενεργοποιηθεί ακόμα και με εξουσιοδοτική διάταξη το ζήτημα επιβολής δίκαιου ανταποδοτικού τέλους από τη λειτουργία του αεροδρομίου που δεν επιφέρει μόνο την ανάπτυξη, αλλά έχει και δυσμενείς συνέπειες ως προς την ποιότητα ζωής των κατοίκων.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εγώ σας ευχαριστώ.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για την απάντησή σας.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Θα είμαι εξαιρετικά σύντομος. Η άποψή μου σε όλα τα ζητήματα αυτά είναι ότι οι δήμοι πρέπει να εισπράττουν τα τέλη τα οποία μπορούν να επιβάλουν και να εισπράξουν. Αυτό θα γίνει και σε αυτή την περίπτωση, όπως ισχύει σε όλες τις άλλες περιπτώσεις. Μάλιστα και προχθές που ήμουν στο διοικητικό συμβούλιο της ΚΕΔΕ έκανα ειδική αναφορά ότι οφείλουν οι δήμοι να εισπράττουν αυτά τα τέλη τα οποία επιβάλλουν, τέλη καθαρισμού, τέλη τραπεζοκαθισμάτων, κάθε τέλος που υπάρχει.

Αυτή τη στιγμή, προφανώς, εισπράττονται από τους όμορους δήμους τα ήδη θεσμοθετημένα τέλη, όπως είναι το ΤΑΠ ή ο

φόρος για τα ηλεκτροδοτούμενα, αλλά επιμένω ότι χρειάζεται μια συνεννόηση των τριών Υπουργείων σε συνεργασία με τους όμορους δήμους στην περιοχή του αεροδρομίου, προκειμένου να βρεθεί η βέλτιστη λύση που θα διασφαλίζει κυρίως την ασφάλεια, υπό το φως και της νέας σύμβασης, των τελών που μπορούν να επιβάλλουν οι όμοροι δήμοι, προκειμένου να μην είμαστε μπροστά σε μια δυσάρεστη κατάσταση πάλι να υπάρχει ακύρωση του δικαστηρίου και να αναγκαστούμε ως ελληνικό κράτος, συμπεριλαμβανομένης και της τοπικής αυτοδιοίκησης, να επιστρέψει σημαντικά ποσά πίσω, εφόσον έχει αποφασίσει διαφορετικά η ελληνική δικαιοσύνη. Γι' αυτό εργαζόμαστε και γι' αυτό θα ετοιμάσουμε μια νέα εξουσιοδοτική διάταξη, η οποία θα λάβει υπ' όψιν όλους τους συγκεκριμένους παράγοντες.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εγώ σας ευχαριστώ.

Συνεχίζουμε με την πέμπτη με αριθμό 803/4-3-2024 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Α' Αθηνών της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «Νέα Αριστερά» κ. Αθανάσιος Ηλιόπουλου προς την Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, με θέμα: «Σοβαρή καταστρατήγηση στοιχειωδών κανόνων που αφορούν την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων στην Τράπεζα Πειραιώς».

Θα απαντήσει ο Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης κ. Βασίλειος - Πέτρος Σπανάκης.

Κύριε Ηλιόπουλε, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, συζητάμε μέσα σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο. Και το λέω αυτό γιατί γιατί αυτές τις μέρες ανακοινώθηκαν καινούργια στοιχεία για την κερδοφορία των τραπεζών.

Πάμε να δούμε λίγο τώρα ποια είναι η κατάσταση.

Τη στιγμή που υπάρχουν αυτά τα στοιχεία στην κερδοφορία, έχουμε πενήντα δύο καλλικρατικούς δήμους στους οποίους πάλι δεν υπάρχει τραπεζική παρουσία, με ό,τι σημαίνει αυτό. Η Τράπεζα Πειραιώς, για την οποία συζητάμε, έχει μειώσει το προσωπικό από τους δεκαεννέα χιλιάδες τετρακόσιους εργαζόμενους στους επτάμισι χιλιάδες εργαζόμενους, σε λιγότερο από μία δεκαετία, με ό,τι συνεπάγεται αυτό για την εντατικοποίηση της εργασίας των εργαζομένων που έχουν μείνει. Πρόκειται για μία διοίκηση η οποία μοίρασε 4,2 εκατομμύρια μπόνους σε εκατόν τριάντα επτά στελέχη και αύξησε 59% την ετήσια αποζημίωση του διευθύνοντα συμβούλου.

Μέσα, λοιπόν, σε αυτό το πλαίσιο τι συμβαίνει για τους εργαζόμενους; Τη στιγμή που η Τράπεζα Πειραιώς προχωράει μια ανακαίνιση στα καταστήματα της τάξης των 80 εκατομμυρίων, δεν υπάρχει καμμία πρόβλεψη για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων. Σε τι αναφέρομαι; Οι εργαζόμενοι υποχρεώνονται να εργάζονται σε ακατάλληλες και μη εργονομικές θέσεις εργασίας, σε καναπέδες και τραπεζάκια -υπάρχουν φωτογραφίες που, αν τις δείτε, θα διαπιστώσετε ότι δεν βλέπετε εργαζόμενο σε τράπεζα, βλέπετε πελάτη στην εστίαση- χωρίς στήριξη σε πλάτη, πόδια και χέρια όπως προβλέπεται από τη σχετική νομοθεσία, κάτι το οποίο σημαίνει ότι διατρέχουν σοβαρούς κινδύνους μυοσκελετικής καταπόνησης. Μάλιστα μετακινούνται σε σαλονάκια, μεταφέροντας φορητούς υπολογιστές με μικρή οθόνη, με ό,τι σημαίνει αυτό και για την οπτική κόπωση, ενώ τελευταία παρατήρηση στο συγκεκριμένο ζήτημα είναι ότι υπάρχουν ήδη καταγγελίες από εργαζόμενους στον σύλλογό τους ότι όλο αυτό το ρευστό περιβάλλον, έχετε, η απουσία απόστασης ανάμεσα στον πελάτη και στην εργαζόμενη έχει και αυξημένη πιθανότητα σεξουαλικής παρενόχλησης.

Υπήρξε ένας έλεγχος, μετά από αίτημα του συλλόγου των εργαζομένων, δειγματοληπτικός σε κάποιο κατάστημα από την Επιθεώρηση Εργασίας, οι οποίοι κατέγραψαν αυτά τα στοιχεία. Άρα, με βάση αυτά, σας ρωτάμε το εξής. Πρώτα απ' όλα παραδέχεστε ότι εδώ έχουμε παραβίαση της εργατικής νομοθεσίας, ότι αυτό το οποίο κάνει η Τράπεζα Πειραιώς, οι εργασιακές θέσεις στις οποίες βάζουν τους εργαζόμενους είναι κόντρα στον νόμο για την υγεία και την ασφάλεια και τι θα κάνατε ως Υπουργείο;

Και τελευταία ερώτηση. Ειδικά στην Τράπεζα Πειραιώς με την

ψηφιακή κάρτα τι κάνουν; Ψευδώς δηλώνουν εργαζομένους ως διευθυντικά στελέχη, έτσι ώστε να μην πληρώνουν τις υπερωρίες, κάτι το οποίο είναι και αυτό παράνομο.

Αρα σας ρωτάμε τι θα κάνετε για τα συγκεκριμένα ζητήματα. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εγώ σας ευχαριστώ.

Ορίστε, κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ - ΠΕΤΡΟΣ ΣΠΑΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης): Κύριε συνάδελφε, πραγματικά με εκπλήσσει το ερώτημά σας. Δεν θα ήθελα να πω ότι μου δημιουργεί διάφορες υποψίες, αλλά με εκπλήσσει, διότι μιλάτε για την Επιθεώρηση Εργασίας, μία ανεξάρτητη αρχή, μία υπηρεσία που έγινε αρχή και που αυτή τη στιγμή εκατοντάδες ελεγκτές και στην υγεία και ασφάλεια αλλά και στα εργασιακά και στις εργασιακές σχέσεις δίνουν έναν πραγματικό αγώνα σε όλους τους κλάδους, ανεξαρτήτως τού τι βαθμό επικινδυνότητας έχει κάθε επάγγελμα, και έρχεστε τώρα εδώ εσείς με ένα ερώτημά σας, το οποίο έχει πολλές διαστάσεις. Εγώ δεν θα ήθελα τώρα να απαντήσω στα ζητήματα που δεν άπτονται των αρμοδιοτήτων μου. Δηλαδή τώρα μου λέτε ότι έκλεισαν καταστήματα, κάνανε, δέχθηκαν...

Ακούστε λίγο, εγώ θα σας απαντήσω για τις αρμοδιότητές μου. Τώρα εσείς το έχετε πάρει προσωπικά με μία συγκεκριμένη τράπεζα.

Εγώ θα σας μιλήσω για το τι κάνει η Επιθεώρηση Εργασίας. Η Επιθεώρηση Εργασίας -και αυτό σημειώστε το, κύριε συνάδελφε- έχει τετραπλασιάσει τους ελέγχους στα τραπεζικά ιδρύματα. Επαναλαμβάνω ότι η Επιθεώρηση Εργασίας έχει τετραπλασιάσει τους ελέγχους στα τραπεζικά ιδρύματα. Μόνο τα τελευταία δύο χρόνια και το πρώτο δίμηνο του 2024, κύριε συνάδελφε, οι έλεγχοι έχουν φτάσει τους χίλιους τριακόσιους εβδομήντα εννέα. Για τη συγκεκριμένη δε τράπεζα που αναφέρεστε έχουν φτάσει τους τριακόσιους σαράντα πέντε ελέγχους.

Εγώ διάβασα με πάρα πολύ μεγάλη προσοχή τα ερωτήματά σας. Κατ' αρχάς θέλω να πω ότι γι' αυτά τα οποία έχετε θίξει, συγκεκριμένα για ένα υποκατάστημα της δυτικής Αττικής, υπάρχει έλεγχος σε εξέλιξη, που έχει γίνει κατόπιν καταγγελίας του σωματίου των εργαζομένων και μάλιστα είναι ένας έλεγχος πολύ τεκμηριωμένος και είναι σε εξέλιξη. Και είναι ένας έλεγχος από τους σαράντα έξι που έχουν γίνει στη συγκεκριμένη τράπεζα τα τελευταία δύο χρόνια. Αρα, λοιπόν, η Επιθεώρηση Εργασίας δεν εξετάζει μόνο τις καταγγελίες, αλλά γίνονται και στοχευμένοι έλεγχοι, πράγμα το οποίο, αν θέλετε να μιλάμε ειλικρινά μεταξύ μας, δεν γινόταν επί των ημερών σας, κύριε Ηλιόπουλε, δυστυχώς. Αρα σήμερα οι έλεγχοι στις τράπεζες -που έρχεστε εδώ πέρα να σηκώσετε επαναστατική σημαία αν εμείς κάνουμε ή δεν κάνουμε- έχουν τετραπλασιαστεί.

Κάνετε μια ερώτηση αν σκοπεύουμε να παρακολουθούμε στενά την εξέλιξη της διαχείρισης του εν λόγω θέματος από την Επιθεώρηση Εργασίας. Δεν υπάρχει κάποιος έλεγχος που να γίνεται και να μην ολοκληρώνεται. Ρωτάτε αν παρακολουθούμε στενά. Φυσικά και όλοι οι έλεγχοι από την Ανεξάρτητη Αρχή της Επιθεώρησης Εργασίας πηγαίνουν σύμφωνα με τη συγκεκριμένη νομοθεσία. όμως, κύριε Ηλιόπουλε, επιτρέψτε μου να πω το εξής.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υφυπουργού)

Κύριε Πρόεδρε, θα κάνω κατάχρηση ενός λεπτού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Όχι, παράκληση θερμή να μη γίνονται καταχρήσεις.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ - ΠΕΤΡΟΣ ΣΠΑΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης): Ένα λεπτό να μου το αφαιρέσετε από τη δευτερολογία μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ολοκληρώστε, αλλά έχετε και δευτερολογία.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ - ΠΕΤΡΟΣ ΣΠΑΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης): Το λέω τώρα για να μπορέσει να μου απαντήσει, γιατί αν το πω στη δευτερολογία μου δεν θα έχει δικαίωμα να μου απαντήσει.

Προσέξτε να δείτε: Για πρώτη φορά Βουλευτής του ελληνικού Κοινοβουλίου καταθέτει επίκαιρη ερώτηση και δηλώνει ότι οι εργαζόμενοι κάνουν ψευδή δήλωση! Αυτό, κύριε Ηλιόπουλε, εσάς που έχετε διατελέσει γραμματέας του πρώην ΣΕΠΕ και Υφυπουργός, το να λέτε εδώ εσείς, η Νέα Αριστερά, που θέλετε να εξασφαλίσετε τα δικαιώματα εργαζομένων, ότι έχουμε ψευδή δήλωση εργαζομένων, δεν σας τιμά στο ελληνικό Κοινοβούλιο να καταθέτετε τέτοια ερώτηση. Και σας το λέω στην πρωτολογία μου για να συνεχίσω με τη δευτερολογία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κύριε Ηλιόπουλε, έχετε τον λόγο για να απαντήσετε.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Υφυπουργέ, πραγματικά σας ευχαριστώ. Σας ευχαριστώ και για την εμπάθεια, γιατί τολμήσατε να πείτε ότι κάνω αυτή την ερώτηση γιατί έχω κάποιο προσωπικό ζήτημα με την τράπεζα. Μάλλον άλλοι έχετε προσωπικά ζητήματα με τις τράπεζες. Σας ευχαριστώ πάρα πολύ για το ότι αποδείξατε όλη την κυβερνητική σας γραμμή για την Ανεξάρτητη Αρχή της Επιθεώρησης Εργασίας, ότι κρύβεστε πίσω από τις αρμοδιότητες. Αυτό το οποίο σας λέγαμε.

Ποια είναι η κατάσταση; Τη στιγμή που η Τράπεζα Πειραιώς ανακοινώνει 800 εκατομμύρια καθαρά κέρδη για το 2023, 48% πάνω καθαρά έσοδα από τους τόκους, τη στιγμή που οι τράπεζες καταγράφουν 8 δισεκατομμύρια έσοδα από τόκους, στις τράπεζες μέσα υπάρχει «γαλέρα». Αρα καταρρέει το βασικό σας οικονομικό επιχείρημα ότι αν υπάρχει αναπτήρη θα δουν ανάπτυξη και οι εργαζόμενοι. Καμμία ανάπτυξη δεν βλέπουν οι εργαζόμενοι, οι οποίοι δεν βλέπουν να βγαίνει ο μήνας με την ακρίβεια και με όλον τον πληθωρισμό, στον οποίο εσείς έχετε βάλει πλάτη, και είναι μία τεράστια ληστεία. Ντραπήκατε να παραδεχτείτε εάν αυτό το οποίο κάνει η Τράπεζα Πειραιώς, με το να έχει εργαζόμενους όχι σε κανονική θέση εργασίας -με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την υγεία και την ασφάλεια και τα μυοσκελετικά τους-, αλλά να τους έχει σε τραπεζάκια σαν να είναι πελάτες στην εστίαση, είναι νόμιμο ή παράνομο. Δεν είπατε τη λέξη. Ντρέπεστε; Θα σας μαλώσουν οι τράπεζες αν πείτε ότι είναι παράνομο; Πείτε ότι είναι παράνομο και να μετρηθούμε μετά τι θα κάνετε, αν είναι όντως παράνομο.

Επειδή όμως απ' ό,τι φαίνεται βιαστήκατε και ήρθατε αδιάβατος -αλλά δεν τα πάτε καλά με τα ελληνικά, εδώ στο Σύνταγμα το «απαγορεύεται» το είδατε «επιτρέπεται»-, ψευδώς οι τράπεζες δηλώνουν αυτούς τους εργαζομένους ως διευθυντικά στελέχη. Δεν καταλαβαίνετε. Αυτό το αντιμετωπίσαμε.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ - ΠΕΤΡΟΣ ΣΠΑΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης): Ποιος το λέει; Το λέει πουθενά ή εσύ το λες αυτό; Το σωματίο το λέει ή εσύ;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Μη διακόπτετε, κύριε Υφυπουργέ. Θα απαντήσετε.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Καταλαβαίνω τον θυμό σας. Τόσο εργοδοτικός που είστε, τον καταλαβαίνω τον θυμό σας, γιατί εδώ βλέπετε ότι υπάρχουν και σωματεία που δεν είναι εργοδοτικά στην πορεία τους, όπως εσείς.

Λοιπόν, τι κάνουν οι τράπεζες; Πάνε και παίρνουν απλούς εργαζομένους, τους δηλώνουν ως διευθυντικά στελέχη για να μην πληρώνουν υπερωρίες. Αυτό το 2015-2019 το αντιμετωπίσαμε στα σουπερμάρκετ. Ξέρετε τι κάναμε; Βάζαμε πρόστιμα, κύριε Σπανάκη.

Λέτε για τους ελέγχους στις τράπεζες. Πείτε μας πόσα πρόστιμα έχετε βάλει, γιατί μόνο το 2015-2018 τα πρόστιμα στις τράπεζες ήταν πάνω από 4 εκατομμύρια. Μπορείτε να μου πείτε αριθμό; Το 2015-2019 δύο τραπεζικά καταστήματα κλείσανε για τρεις μέρες για παραβίαση εργατικής νομοθεσίας. Εσείς με το που αναλάβατε μειώσατε το ύψος των προστίμων και αλλάξατε τον νόμο για το κλείσιμο, έτσι ώστε να μην κλείσετε ποτέ κανένα κατάστημα.

Διότι είστε στην ψυχή σας εργοδοτικοί. Αυτό κάνετε. Βάζετε πλάτη στις τράπεζες τη στιγμή που λεηλατούν την κοινωνία, τη στιγμή που έχουν ρεκόρ κερδοφορίας, τη στιγμή που λεηλατούν τους εργαζομένους. Βάζετε πλάτη και φοβάστε να πείτε ακόμα και το απλό, ότι να τους έχουν σαν πελάτες εστίασης είναι παράνομο. Τόσο φοβισμένοι είστε απέναντι στην εξουσία των τραπεζών.

Και σας ξαναλέω. Είναι ψευδής δήλωση, να δηλώνουν εργαζόμενους ως διευθυντικά στελέχη για να μην πληρώνουν υπερωρίες. Αν έχετε στοιχειωδώς θάρρος και αξιοπρέπεια, προχωρήστε σε πρόστιμα. Τελεία και παύλα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ορίστε, κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο για τη δευτερολογία σας.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ - ΠΕΤΡΟΣ ΣΠΑΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης): Σας καταλαβαίνω ότι εν όψει ευρωεκλογών θέλετε να σηκώσετε λίγο τους τόνους, να δείξετε ότι κάτι λέτε κι εσείς.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Είσαι...

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ - ΠΕΤΡΟΣ ΣΠΑΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης): Ακούστε όμως να δείτε. Το ποιος είναι, όλοι κρινόμαστε, το ξέρει η ελληνική κοινωνία. Άσ' το, μην το αναδείξουμε αυτό το θέμα τώρα, το ποιος είναι.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Είσαι...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Παρακαλώ!

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ - ΠΕΤΡΟΣ ΣΠΑΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης): Όμως δεν μπορείτε να μηδενίζετε, να υποβαθμίζετε, να υποτιμάτε το έργο δημόσιων λειτουργιών. Τι λέτε τώρα, κύριε Ηλιόπουλε, εδώ;

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Για εσάς λέω!

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ - ΠΕΤΡΟΣ ΣΠΑΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης): Τι λέτε τώρα, κύριε Ηλιόπουλε, εδώ;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Παρακαλώ!

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ - ΠΕΤΡΟΣ ΣΠΑΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης): Τι λέτε, κύριε Ηλιόπουλε, τώρα εδώ στο Κοινοβούλιο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Παρακαλώ να χαμηλώσουν οι τόνοι και όχι διακοπές.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ - ΠΕΤΡΟΣ ΣΠΑΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης): Ότι επτακόσιοι πενήντα και πλέον ελεγκτές δεν κάνουν καλά τη δουλειά τους, όταν...

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Κρύβεστε! Είσαι...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κύριε Ηλιόπουλε, μη διακόπτετε! Όπως μιλήσατε, θα απαντήσει και ο Υπουργός.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ - ΠΕΤΡΟΣ ΣΠΑΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης): Όταν έχουν τετραπλασιάσει τους ελέγχους στις τράπεζες, όταν τα τελευταία δύο χρόνια έχουμε ελέγχους που προσεγγίζουν τους χίλιους τετρακόσιους; Εσείς μπορείτε να μου πείτε πόσους ελέγχους κάνατε επί των ημερών σας;

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Πες το πρόστιμο!

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ - ΠΕΤΡΟΣ ΣΠΑΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης): Πείτε μου πόσους ελέγχους, αν έχετε το θάρρος, μέσα στο Κοινοβούλιο!

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Πες το πρόστιμο! Έναν αριθμό!

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ - ΠΕΤΡΟΣ ΣΠΑΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης): Πείτε μου πόσους ελέγχους, αν έχετε το θάρρος, μέσα στο Κοινοβούλιο!

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Πες το πρόστιμο!

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ - ΠΕΤΡΟΣ ΣΠΑΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης): Άρα, λοιπόν, το ποιος κρύβεται ας το κρίνει ο ελληνικός λαός. Εμείς δεν έχουμε να κρύψουμε τίποτα.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Έναν αριθμό πες.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ - ΠΕΤΡΟΣ ΣΠΑΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης): Δεύτερον, όσον αφορά στην ψηφιακή κάρτα εργασίας -γιατί δεν σας άκουσα να λέτε κάτι για την ψηφιακή κάρτα εργασίας, δεν σας άκουσα-, έχουμε τα τελευταία δύο χρόνια στο σύνολο των τραπεζών χίλιους εκατόν πενήντα ελέγχους και συνεχίζονται.

Δεν καταλαβαίνω. Αυτή τη στιγμή κάνετε μια επίθεση, προσπαθώντας πραγματικά να πλήξετε το έργο μιας ανεξάρτητης αρχής. Σας αρέσει ή δεν σας αρέσει, η Επιθεώρηση Εργασίας είναι μια ανεξάρτητη αρχή. Και, ναι, κάνατε ένα σφάλμα. Είπατε ότι οι εργαζόμενοι κάνουν ψευδή δήλωση. Αυτό, λοιπόν, τουλάχιστον πάρτε το πίσω.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν ξέρεις να διαβάζεις!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κύριε Ηλιόπουλε, θερμή παράκληση!

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ - ΠΕΤΡΟΣ ΣΠΑΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης): Διότι δεν νομίζω το σωματείο εργαζομένων να έχει γράψει κάτι τέτοιο...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και παρακαλώ από τα Πρακτικά, κάποιες λέξεις που είπε ο κ. Ηλιόπουλος, που είναι απαράδεκτες, να διαγραφούν με δική μου ευθύνη.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ - ΠΕΤΡΟΣ ΣΠΑΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης): Δεν νομίζω το σωματείο εργαζομένων που ξέρει και έχει ένα συγκροτημένο διεκδικητικό πλαίσιο να έχει αυτά τα πράγματα μέσα στις ανακοινώσεις του.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Είναι παράνομο, να ή όχι;

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ - ΠΕΤΡΟΣ ΣΠΑΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης): Κλείνοντας, θέλω να πω ότι η Ανεξάρτητη Αρχή της Επιθεώρησης Εργασίας...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κύριε Ηλιόπουλε, έχετε ξαναζηήσει τέτοια κατάσταση που δημιουργείτε; Γιατί υπήρξε και ο Υπουργός κι εσείς και ήσασταν εκεί. Καθένας τοποθετείται με τα επιχειρήματά του και ακούει τα αντεπιχειρήματα. Κι επειδή είναι δημόσια η συνεδρίαση, ο Έλληνας πολίτης βγάζει τα συμπεράσματά του. Παρακαλώ καμμία άλλη διακοπή.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ - ΠΕΤΡΟΣ ΣΠΑΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης): Κλείνοντας, θέλω να πω ότι έχουμε απόλυτη εμπιστοσύνη στο έργο της Ανεξάρτητης Αρχής της Επιθεώρησης Εργασίας και των εκατοντάδων ελεγκτών μας που αυτή τη στιγμή κάνουν πραγματικά ανεξάρτητα και ανάλογα με τον βαθμό επικινδυνότητας στοχευμένους και συγκεκριμένους ελέγχους με αντικειμενικό τρόπο και εξετάζονται όλες οι καταγγελίες. Αλλά οι έλεγχοι που γίνονται είναι και πέραν των καταγγελιών.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστώ πολύ, παρά το γεγονός ότι δεν με ικανοποίησε η διαδικασία αυτής της επίκαιρης ερώτησης.

Στην επόμενη επίκαιρη ερώτηση θα απαντήσει ο Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Διονύσιος Σταμενίτης.

Προχωρούμε, λοιπόν, στη δεύτερη με αριθμό 806/5-3-2024 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Κορινθίας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία» κ. Γεωργίου Ψυχογιού προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με θέμα: «Σε απόγνωση οι παραγωγοί της Κορινθίας, ανάγκη άμεσης καταβολής των αποζημιώσεων για τον «Ντάνιελ» από τον ΕΛΓΑ αλλά και στήριξης για την ακαρπία της ελιάς».

Ορίστε, κύριε Ψυχογιέ, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υφυπουργέ, ο Νομός Κορινθίας έχει πολλές φορές, όπως έχουμε επισημάνει, πληγεί τα τελευταία χρόνια από διαφορετικά κλιματικά φαινόμενα: ανομβρία, άκαιρες βροχοπτώσεις, υψηλές θερμοκρασίες, χαλάζι έχουν εκμηδενίσει στην ουσία το εισόδημα των παραγωγών.

Την άνοιξη του 2023 επικράτησαν ιδιαίτερα δύσκολες συνθήκες για τα αμπελοειδή, που είναι κομβικής σημασίας για τον νομό. Συνεχόμενες ασθενείς βροχές τον Απρίλιο και τον Μάιο δημιούργησαν ιδανικές συνθήκες για τον περονόσπορο και έτσι τα οινόποισιμα και επιτραπέζια σταφύλια, καθώς και η κορινθιακή σταφίδα, υπέστησαν μεγάλες ζημιές, παρά τους απαντούς ψεκασμούς των παραγωγών.

Στη συνέχεια, οι καύσωνες του καλοκαιριού του 2023 και, τέλος, η κακοκαιρία του «Ντάνιελ» ήρθε να αποτελειώσει, ότι σώθηκε. Η παραγωγή αμπελοειδών, δενδροειδών, οπωροκηπευτικών και άλλων καλλιεργειών υπέστησαν ολοκληρωτική καταστροφή. Και αυτό το είδα και προσωπικά σε επισκέψεις που έκανα στο πεδίο και μίλησα και συνάντησα τους παραγωγούς.

Αποτέλεσμα ήταν η μεγάλη μείωση της παραγωγής, το αυξημένο κόστος καλλιέργειας και η εκμηδένιση, όπως είπα, του εισοδήματος των παραγωγών που επηρεάζει όλη την οικονομική αλυσίδα του νομού.

Παράλληλα, ο ήπιος και άνυδρος χειμώνας του 2022-2023

οδήγησε σε τεράστια μείωση της δεύτερης σε έκταση και εισόδημα καλλιέργειας του νομού, της ελαιοκαλλιέργειας. Η ακαρπία στην ελιά ήταν πρωτοφανής τη χρονιά που πέρασε. Ένα παράδειγμα μόνο αρκεί. Ένας παραγωγός με δύο χιλιάδες δέντρα σε τρία διαφορετικά σημεία του νομού δεν πήγε να μαζέψει τίποτα, δεν έβγαλε ούτε ένα κιλό λάδι.

Επειδή η αμπελοκαλλιέργεια έχει τεράστια οικονομική σημασία για την Κορινθία και η καταπολέμηση του περονόσπορου ήταν πρακτικά αδύνατη, επειδή οι καύσωνες ήταν συνεχείς και εξαιρετικά καταστροφικοί και ο «Ντάνιελ» κατέστρεψε ό,τι σώθηκε από τις επόμενες ζημιές, επειδή το ήδη αυξημένο κόστος παραγωγής εκτινάχθηκε σε μη διαχειρίσιμα επίπεδα και η οικονομική καταστροφή των Κορινθίων αγροτών ολοκληρώθηκε από την ακαρπία της ελιάς, σας ρωτάμε, έχοντας συναίσθηση της πολύ δύσκολης κατάστασης που επικρατεί για τους παραγωγούς και την αλυσίδα την οικονομική και κοινωνική του νομού, επαναλαμβάνω, σε ποιες ενέργειες θα προβείτε για τη στήριξη των παραγωγών που αντιμετωπίζουν ζητήματα επιβίωσης πλέον από τις τεράστιες ζημιές του «Ντάνιελ» και άλλα αίτια και πότε θα καταβληθούν οι αποζημιώσεις του ΕΛΓΑ.

Θα συνεχίσω στη δευτερολογία μου και με επιπλέον ερωτήματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστώ πολύ.

Πριν δώσω τον λόγο στον κύριο Υφυπουργό, επιτρέψτε μου να κάνω κάποιες ανακοινώσεις.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, σαράντα δύο μαθήτριες και μαθητές και τρεις εκπαιδευτικοί συνοδοί τους από το 7^ο Γυμνάσιο Νέας Ιωνίας.

Η Βουλή σας καλωσορίζει.

Σας ευχόμαστε καλή πρόοδο.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Και να σας εξηγήσω, όπως είπα και σε όλους τους συμμαθητές σας που πέρασαν σήμερα, ότι σήμερα παρακολουθείτε μια ειδική διαδικασία που λέγεται «κοινοβουλευτικός έλεγχος». Ένας Βουλευτής ερωτά -γιατί είδα πολλούς να ψάχνουν εδώ κάτω- και ένας Υπουργός, ο οποίος θα πάρει τον λόγο τώρα, όταν θα τον δώσω εγώ, απαντά.

Και βέβαια όλη αυτή τη διαδικασία μπορεί ο καθένας, ο ελληνικός λαός δηλαδή, να την παρακολουθεί απευθείας από το κανάλι της Βουλής, που είναι και πολύ καλό και πολύ χρήσιμο.

Επίσης, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι ο Υπουργός Δικαιοσύνης διαβίβασε στη Βουλή, σύμφωνα με το άρθρο 86 του Συντάγματος και τον ν.3126/2003 «Ποινική Ευθύνη των Υπουργών», όπως ισχύουν, την 13-3-2024, ποινική δικογραφία που αφορά στον πρώην Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών Κωνσταντίνο Καραμανλή του Αχιλλέως.

Ορίστε, κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο για να απαντήσετε στον κ. Ψυχογιό.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΤΑΜΕΝΙΤΗΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε συνάδελφε, έχετε απευθύνει ξανά ερωτήσεις στο Υπουργείο μας στο πλαίσιο του κοινοβουλευτικού ελέγχου με παρόμοια θεματολογία, εκφράζοντας παρόμοιες ανησυχίες και σας έχουμε απαντήσει σε όλες. Ίσως η σημερινή σας ερώτηση είναι μια καλή ευκαιρία να ακουστούν οι απαντήσεις μας στο ευρύτερο κοινό, οπότε θα ξεκινήσω με μια σύντομη καταγραφή της κατάστασης.

Συνολικά για όλα τα καλυπτόμενα ασφαλιστικά ζημιόγωνα αίτια του 2023 στην Περιφερειακή Ενότητα Κορινθίας έγιναν τριακόσιες εννέα αναγγελίες και υπεβλήθησαν οκτώ χιλιάδες οκτακόσιες δώδεκα δηλώσεις ζημιάς. Το έργο των εκτιμήσεων έχει ολοκληρωθεί για όλες.

Συγκεκριμένα, για τον καύσωνα του Ιουλίου του 2023, που προκάλεσε ζημιές κυρίως σε αμπέλια και κηπευτικά, έγιναν εκατόν τρεις αναγγελίες και υπεβλήθησαν έξι χιλιάδες εκατό δηλώσεις ζημιάς για είκοσι χιλιάδες αγροτεμάχια και ογδόντα χιλιάδες στρέμματα. Ακολούθησαν τον Σεπτέμβριο του '23 οι έντονες

βροχοπτώσεις των φαινομένων «Ντάνιελ» και «Ηλίας», οι οποίες έπληξαν κατά κύριο λόγο τις ίδιες αμπελοκαλλιέργειες, γι' αυτό και οι παραγωγοί ενημερώθηκαν ότι δεν είναι απαραίτητο να υποβάλουν εκ νέου δήλωση, εφόσον είχαν υποβάλει ήδη για τον καύσωνα και ότι ο ΕΛΓΑ θα συνεκτιμούσε και τις δύο ζημιές με την ίδια δήλωση. Μόνο οι παραγωγοί που δεν είχαν υποβάλει δήλωση για καύσωνα κλήθηκαν να υποβάλουν για τις βροχοπτώσεις. Οι συγκεκριμένες δηλώσεις ανήλθαν σε χίλιες εξακόσιες και αφορούσαν δεκαπέντε χιλιάδες αγροτεμάχια σε δεκαπέντε χιλιάδες στρέμματα. Επαναλαμβάνω ότι οι εκτιμήσεις έχουν ολοκληρωθεί για το σύνολο των ζημιών.

Όπως γνωρίζετε, όμως, οι αποζημιώσεις του ΕΛΓΑ ακολουθούν συγκεκριμένη διαδικασία, ώστε να είναι αξιόπιστες και διαφανείς. Μετά, λοιπόν, από τη δήλωση ζημιάς και την επιτόπια εκτίμηση ακολουθεί η διασταύρωση με το αρχείο ΟΣΔΕ, η συγγραφή και κοινοποίηση πορισμάτων και στο τέλος η πληρωμή στους ασφαλιστικά ενήμερους παραγωγούς. Το αρχείο ΟΣΔΕ ήταν διαθέσιμο μόλις τον Οκτώβριο, οπότε ο διασταυρωτικός έλεγχος και η συγγραφή των πορισμάτων έγιναν διαδοχικά μετά.

Σήμερα, λοιπόν, βρισκόμαστε προ της κοινοποίησης των πορισμάτων, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί ως το τέλος Μαρτίου. Αμέσως μετά προγραμματίζεται πληρωμή με ορόσημο έναρξης τον Απρίλιο και ολοκλήρωση στο τέλος του Ιουνίου του 2024, πάντοτε στο 100% της υπολογιζόμενης αξίας με βάση το πόρισμα. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του ΕΛΓΑ, το συνολικό ποσό των εκτιμήσεων ανέρχεται περίπου στα 40 εκατομμύρια ευρώ.

Να συμφωνήσουμε ότι είναι πολύ καλύτερα από τις εποχές ΣΥΡΙΖΑ, τότε που οι πληρωμές ολοκληρώνονταν έως και δεκαεπτά μήνες μετά την εκδήλωση της ζημιάς και γίνονταν τμηματικά, 70%, 20% και 10%; Αυτό δεν άλλαξε τυχαία. Άλλαξε γιατί οι κυβερνήσεις Μητσοτάκη μερίμνησαν γι' αυτό μέσω της χρηματοδότησης του ΕΛΓΑ μέσω της ενεργοποίησης για πρώτη φορά του άρθρου 7 του ν.3877/2010, κίνηση που ενίσχυσε τη ρευστότητα του Οργανισμού, με 400 εκατομμύρια ως τώρα με την εφαρμογή ad hoc προγράμματος οικονομικής ενίσχυσης στους πληγέντες από τα φαινόμενα «Ντάνιελ» και «Ηλίας» ύψους 260 εκατομμυρίων ευρώ από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Έχουμε εξάλλου πολλάκις δηλώσει διά στόματος του Υπουργού ότι οι πληρωμές αποζημιώσεων «Ντάνιελ» και «Ηλίας» θα ολοκληρωθούν ως τις 30 Ιουνίου του '24. Άλλωστε, ένα μικρό μέρος των ζημιών του '23, ποσό περίπου 23.000 ευρώ, έχει ήδη πληρωθεί στις 27 Φεβρουαρίου του 2024.

Στη δευτερολογία μου θα ασχοληθώ με τα θέματα της ακαρπίας και του περονόσπορου στα σταφύλια.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κύριε Ψυχογιέ, έχετε τον λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Έχουμε πει πολλές φορές στο Κοινοβούλιο, κύριε Υπουργέ, ότι για να μπορέσει ο ΕΛΓΑ να χρηματοδοτήσει από τον κρατικό προϋπολογισμό χρήματα, έπρεπε η χώρα να έχει βγει από τα μνημόνια. Μην επανερχόμαστε, λοιπόν, σε αυτό, διότι η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ είχε έναν βραχνά που εσείς είχατε βάλει, από τον οποίον κατάφερε να βγάλει τη χώρα, ώστε ο ΕΛΓΑ να μπορεί να χρησιμοποίησει και μέρος του κρατικού προϋπολογισμού. Μην τα ξεχνάμε αυτά και μην επανερχόμαστε σ' αυτά, αλλά πρέπει να τα θυμίζουμε στον ελληνικό λαό, γιατί η δυνατότητα που έχετε παρέχεται από την έξοδο της χώρας από τους περιορισμούς τους δημοσιονομικούς που είχαν απαγορεύσει τη χρήση κρατικού προϋπολογισμού.

Από εκεί και πέρα, θέλω να σας επιστήσω την προσοχή και ευχαριστώ για την απάντηση, την παρακολουθήσα πολύ προσεκτικά. Η κατάσταση, επαναλαμβάνω -και δεν το λέω ούτε για λαϊκισμό ούτε για να δραματοποιήσω-, είναι κατάσταση απόγνωσης, όπως λέει η ερώτησή. Οι άνθρωποι σκέφτονται να εγκαταλείψουν πλέον τα χωράφια τους, τις καλλιέργειές τους, να αλλάξουν δουλειές, να μην αξιοποιούν τις περιουσίες τους και αυτό έχει επιπτώσεις σε όλη την κοινωνική και οικονομική αλυσίδα, πρωτίστως στην αξιοπρεπή διαβίωσή τους, αλλά και στην επιστασιακή ασφάλεια και την ποιότητα των προϊόντων, διότι τροφοδοτούμε ένα μεγάλο μέρος της Αττικής και άλλων περιοχών.

Η κατάσταση είναι τραγική. Ακόμα και οι παραγωγοί που πηγαίνουν απευθείας στις λαϊκές αγορές, αποφεύγοντας τους μεσάζοντες -οι οποίοι επιβάλλουν τιμές τρεις και τέσσερις φορές επάνω και δίνουν «ψίχουλα» στους παραγωγούς-, με τον νέο νόμο της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας δυσκολεύονται πάρα πολύ, διότι αυτά συγκεντρώνονται σε λίγους και μεγάλους παραγωγούς και επιχειρήσεις. Θα τα συζητήσουμε, όμως, σε άλλη επίκαιρη ερώτηση αυτά.

Θέλουν, λοιπόν, οι παραγωγοί πάνω σε αυτά που είπατε -και τα κρατάω- να ακούσουν συγκεκριμένες απαντήσεις, να αποζημιωθούν άμεσα και δίκαια και να στηριχτούν, αξιοποιώντας όλα τα χρηματοδοτικά εργαλεία, όπως έκανε η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ με τα de minimis, που εμείς τα ξεκινήσαμε και τα συνεχίζετε εσείς, αλλά πρέπει αυτό να φτάσει στους παραγωγούς, να πληρώνονται στην ώρα τους, έστω και με πενιχρές τιμές που πετυχαίνουν για τον νόμο των εξήντα ημερών. Βάζω άλλο θέμα, αλλά δεν συμβαίνει και δεν εφαρμόζεται ούτε ο νόμος των εξήντα ημερών για τα τιμολόγια, να πάρουν προγράμματα και να έχουν ασφάλιση γι' αυτούς και τα παιδιά τους. Είναι ανασφάλιστοι.

Θα καταθέσω στα Πρακτικά έγγραφο του Δήμου Σικωνίων, που ζητάει παράταση της ασφαλιστικής ικανότητας για αγρότες οι οποίοι, για πολύ λίγα ποσά και επειδή δεν έχουν πάρει τις αποζημιώσεις, δεν μπορούν να τα καταβάλουν. Θα σταματήσουν οι ελλοποποιήσεις προϊόντων επίσης.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Γεώργιος Ψυχογιός καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Άρα, λοιπόν, επειδή οι αγρότες μας σε όλη τη χώρα και στην Κορινθία εμείς θέλουμε να αποζημιωθούν αναλογικά και δίκαια, δεν λέμε να πάρουμε εμείς και να μην πάρουν οι άλλοι, αλλά να πάρουμε αυτά που δικαιούμαστε -ακούν εκατομμύρια να δίνονται και δεν τα βλέπουν-, ζητάμε να μας πείτε πότε ακριβώς και αναφέρατε χρονοδιάγραμμα, συγκεκριμένα ποσά, τα οποία άκουσα, αλλά θέλω να τα ξανακούσω για να τα μεταφέρω στην περιφέρειά μου για όλες τις καλλιέργειες που επλήγησαν, αλλά και πότε θα δοθούν οι ενισχύσεις για το κρίσιμο ζήτημα της ακαρπίας και μ' αυτό θα κλείσω.

Είναι ένα δύσκολο ζήτημα, για να είμαστε ειλικρινείς, που δεν καλύπτεται από τον ΕΛΓΑ, όμως θα πρέπει να δούμε με τι εργαλεία, μέσα από το εθνικό στρατηγικό σχέδιο και την αναθεώρησή του σαν χρηματοδοτικού εργαλείου, θα τους στηρίξετε μπροστά σ' ένα τεράστιο πλήγμα που είναι, και για την εγχώρια παραγωγή λαδιού και για την Κορινθία, την ακαρπία της ελιάς.

Και τέλος, ρωτάμε εάν θα δώσετε παράταση στην υλοποίηση των προγραμμάτων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης, που πολλοί αγρότες έχουν ενταχθεί, αλλά δεν μπορούν να πληρώσουν τη συμμετοχή τους λόγω της μη καταβολής των αποζημιώσεων και της μείωσης του εισοδήματός τους, και αν θα δοθεί παράταση και για τις ασφαλιστικές εισφορές και για την ασφαλιστική τους ικανότητα για το διάστημα αυτό, όπως έγινε για άλλους αγρότες της χώρας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστούμε τον κ. Ψυχογιό.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για τη δευτερολογία σας.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΤΑΜΕΝΙΤΗΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε συνάδελφε, σας θυμίζω απλώς ότι το «γαϊτανάκι» του 70%, 20% και 10% ξεκίνησε το 2016. Μέχρι το 2015, στην κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας του Αντώνη Σαμαρά, πληρώναμε το 100% της ασφαλιζόμενης αξίας σε μία δόση, εντός του χρόνου και ο νόμος ήταν δεδωμένος από το 2010.

Όσον αφορά στα de minimis, σας υπενθυμίζω πάλι ότι στην κυβέρνηση του Αντώνη Σαμαρά της Νέας Δημοκρατίας 2012-2015 δίνουμε και τότε de minimis, επομένως θα πρέπει να φρεσκάρετε λίγο τη μνήμη σας, για να είστε πιο ακριβής.

Προχωρώ στο θέμα του περονόσπορου στο αμπέλι και της ακαρπίας της ελιάς. Γνωρίζετε πολύ καλά το τι ισχύει, άρα και ποιο είναι το πλαίσιο των κινήσεών μας. Υπενθυμίζουμε, λοιπόν, ότι δεν αποζημιώνονται από τον ΕΛΓΑ ζημιές δευτερεύουσες ή

ζημιές που οφείλονται σε μη ασφαλιστικά καλυπτόμενα αίτια. Ως εκ τούτου, η ακαρπία που παρατηρήθηκε σε ελαιοκαλλιέργειες και οι φυτοπαθολογικές προσβολές, όπως ο περονόσπορος που παρατηρήθηκε στις αμπελοκαλλιέργειες, δεν καλύπτονται ασφαλιστικά από τον ΕΛΓΑ.

Ωστόσο τις εν λόγω καλλιέργειες και την εξέλιξή τους παρακολουθούν οι υπηρεσίες μας, ώστε να αποτυπώσουν την πλήρη εικόνα και να συλλέξουν στοιχεία. Βάσει, λοιπόν, αυτών διερευνώνται όλα τα πιθανά εργαλεία ενίσχυσης των παραγωγών εντός εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο ότι με πρωτοβουλία του Έλληνα Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης συγκροτήθηκε συμβούλιο των ομολόγων Υπουργών των εννέα χωρών του ευρωπαϊκού Νότου, με πρωτεύοντα θέματα συζήτησης τον περονόσπορο στο αμπέλι και την ακαρπία στην ελιά, απζέντα με την οποία θα επαναληφθεί η συνάντηση στο τέλος Μαρτίου.

Αν αδιαφορούσαμε για το πρόβλημα ή αν, ακόμα χειρότερα, είχαμε αποφασίσει να μην πράξουμε τίποτα, δεν θα το επικοινωνούσαμε, δεν θα το εξωτερικεύαμε. Αξιοποιούμε, λοιπόν, κάθε μέσο, κάθε συμμαχία, κάθε συνεργασία, προκειμένου να βρούμε τη βέλτιστη δυνατή λύση για την αντιμετώπισή του.

Μήπως δεν το πράξαμε στο παρελθόν αυτό; Δεν σταθήκαμε αρωγοί σε κάθε δύσκολη συγκυρία συνολικότερα των παραγωγών και ειδικότερα των καλλιεργητών αμπελιού και ελιάς; Κατά τη διακυβέρνησή μας χορηγήσαμε κρατικές ενισχύσεις για τον αμπελουργικό τομέα της τάξεως των 34,5 εκατομμυρίων ευρώ από τα οποία 11,5 εκατομμύρια ευρώ χορηγήθηκαν στην Κορινθία, καθώς και κρατικές ενισχύσεις de minimis και πόρους του ΠΑΑ για τον ελαιοκομικό τομέα, ύψους 150 εκατομμυρίων ευρώ. Πλέον των 5 εκατομμυρίων ευρώ αυτών κατευθύνθηκαν στην Κορινθία.

Όσο για τα μέτρα του ΠΑΑ, όποτε και όπου χρειάζεται εκδίδονται αποφάσεις παράτασης υλοποίησής τους, αλλά πάντοτε στη βάση τεκμηριωμένων αιτημάτων και πραγματικών αναγκών που την καθιστούν απαραίτητη και εντός του χρονικού πλαισίου που ορίζει η τρέχουσα προγραμματική περίοδος.

Τέλος, σχετικά με την αναφορά σας στο στρατηγικό σχέδιο, σας ενημερώνουμε ότι έχει εγκριθεί ήδη η πρώτη τροποποίησή του, στην οποία συμπεριλαμβάνεται η επιδότηση ασφαλιστρού για κάλυψη ζημιών στην αγροτική παραγωγή από κινδύνους υψηλού ρίσκου σε επιπλέον εθελοντικές κατηγορίες ασφάλισης, όπως η ακαρπία ή μυκητολογικές ασθένειες.

Κι εδώ αξίζει να αναφερθώ στην επίσης δική μας πρωτοβουλία για τη συνολική αναμόρφωση του γεωργοασφαλιστικού συστήματος και νομοθέτηση ενός βελτιωμένου και επικαιροποιημένου κανονισμού του ΕΛΓΑ. Πρωτοβουλία η οποία θα γίνει πράξη με νομοσχέδιο που θα κατατεθεί στο αμέσως προσεχές διάστημα και θα ψηφιστεί και η οποία θα θωρακίζει τους παραγωγούς έναντι νέων κλιματολογικών συνθηκών αλλά και τον ΕΛΓΑ έναντι των νέων προκλήσεων, για να παραμείνει δημόσιος, βιώσιμος και φερέγγυος.

Εν κατακλείδι, κύριε συνάδελφε, στοιχεία και πεπραγμένα αποδεικνύουν ότι ποτέ δεν αφήσαμε τους παραγωγούς στην τύχη τους και δεν θα ξεκινήσουμε να το κάνουμε τώρα. Οι παραγωγοί έχουν και θα συνεχίσουν να έχουν αρκετούς λόγους να νιώσουν ασφάλεια όταν στο τιμόνι της χώρας είναι η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Η τρίτη με αριθμό 808/6-3-2024 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Ροδόπης της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής» κ. Ιλχάν Αχμέτ προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με θέμα: «Να εφαρμοστεί άμεσα το Μέτρο 5.2, ύψους 45 εκατομμυρίων ευρώ για δωρεάν αντικατάσταση ζωικού κεφαλαίου και ανακατασκευή στάβλων και για τους πυρόπληκτους της Ροδόπης», δεν θα συζητηθεί κατόπιν συνεννόησης.

Η έβδομη με αριθμό 819/10-3-2024 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Κοζάνης της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής» κ. Παρασκευά Κουκουλόπουλου

προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με θέμα: «Σε αδιέξοδο οι επαγγελματίες αλιείς της λίμνης Πολυφύτου», δεν θα συζητηθεί κατόπιν συνεννόησης.

Η δεύτερη με αριθμό 817/8-3-2024 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Α' Ανατολικής Αττικής της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «ΠΑΣΟΚ - Κίνηση Αλλαγής» κ. Εμμανουήλ Χριστοδουλάκη προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με θέμα: «Μείζονα περιβαλλοντικά ζητήματα που ανακύπτουν από τη χωροθέτηση υγειονομικής ταφής βιομηχανικών επικίνδυνων αποβλήτων στον Δήμο Τανάγρας της Περιφερειακής Ενότητας Βοιωτίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας», δεν θα συζητηθεί κατόπιν συνεννόησης.

Η ένατη με αριθμό 821/11-3-2024 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου της Βουλευτού Φλώρινας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «Νέα Αριστερά» κ. Θεοπίστης Πέρκα προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με θέμα: «Θα αυξησει τα τιμολόγια νερού η Κυβέρνηση;», δεν θα συζητηθεί κατόπιν συνεννόησης.

Η έκτη με αριθμό με αριθμό 818/9-3-2024 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Β' Θεσσαλονίκης της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «Νίκη» κ. Νικολάου Παπαδόπουλου προς τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών, με θέμα: «Σοβαρά προβλήματα ασφάλειας στην εναέρια κυκλοφορία λόγω ξεπερασμένου τεχνολογικά εξοπλισμού και συστημάτων», δεν θα συζητηθεί κατόπιν συνεννόησης.

Η τέταρτη με αριθμό 820/11-3-2024 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «Νέα Αριστερά» και Βουλευτή Μεσσηνίας κ. Αλέξανδρου Χαρίτση προς τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών, με θέμα: «Τέσσερα χρόνια κυβερνητικής αδράνειας για τα μεγάλα έργα της Μεσσηνίας», δεν θα συζητηθεί κατόπιν συνεννόησης.

Η όγδοη με αριθμό 825/11-3-2024 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Ηρακλείου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας» κ. Εμμανουήλ Συντυχάκη προς τον Υπουργό Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, με θέμα: «Να σταματήσει η ομηρία των πληγέντων από τον σεισμό στο Αρκαλοχώρι, τον Σεπτέμβριο του 2021», δεν θα συζητηθεί κατόπιν συνεννόησης.

Η τρίτη με αριθμό 824/11-3-2024 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του ΣΤ' Αντιπροέδρου της Βουλής και Βουλευτή Λάρισας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας» κ. Γεωργίου Λαμπρούλη προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με θέμα: «Για τα προβλήματα των μηλοκαλλιεργητών στον Δήμο Αγίας της Περιφερειακής Ενότητας (Π.Ε.) Λάρισας», δεν θα συζητηθεί λόγω κωλύματος του κυρίου Βουλευτή.

Η πρώτη με αριθμό 2409/28-12-2023 ερώτηση του κύκλου των αναφορών και ερωτήσεων του ΣΤ' Αντιπροέδρου της Βουλής και Βουλευτή Λάρισας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας» κ. Γεωργίου Λαμπρούλη προς τον Υπουργό Υγείας, με θέμα: «Σε κίνδυνο η ποιότητα ζωής, η ίδια η ζωή των παιδιών/ενηλίκων με μεσογειακή αναμία εξαιτίας της υπομετάγγισης», δεν θα συζητηθεί λόγω κωλύματος του κυρίου Βουλευτή.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στο σημείο αυτό θα διακόψουμε για λίγα λεπτά.

(ΔΙΑΚΟΠΗ)

(ΜΕΤΑ ΤΗ ΔΙΑΚΟΠΗ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συνεχίζεται η συνεδρίαση.

Έχω την τιμή να ανακινώ στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, σαράντα τέσσερις μαθητρίες και μαθητές και τρεις συνοδοί εκπαιδευτικοί από το 7ο Γυμνάσιο Νέας Ιωνίας (δεύτερο τμήμα).

Και επειδή το είπα και στους συμμαθητές σας από το πρώτο τμήμα, να σας πω ότι σήμερα παρακολουθείτε μια ειδική συνεδρίαση που λέγεται κοινοβουλευτικός έλεγχος, κατά την οποία ένας Βουλευτής ρωτάει και ένας Υπουργός απαντά. Σήμερα, συγκεκριμένα, θα ακούσετε μία Βουλευτή να ρωτάει τον Υπουργό

Υγείας. Και βέβαια, όλη αυτή η διαδικασία γίνεται γνωστή στον ελληνικό λαό μέσα από το κανάλι της Βουλής.

Η Βουλή σας καλωσορίζει και σας εύχεται καλή πρόοδο.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Τώρα θα συζητηθεί η πρώτη με αριθμό 804/4-3-2024 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου της Βουλευτού Α' Θεσσαλονίκης της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «Νέα Δημοκρατία» κ. Άνας Ευθυμίου προς τον Υπουργό Υγείας, με θέμα: «Η υγεία των γυναικών στην Ελλάδα».

Ορίστε, κυρία Ευθυμίου, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ANNA EYΘYMIΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, με αφορμή την 8^η Μαρτίου, που είναι η Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας, δημοσιεύτηκαν έρευνες, τόσο στο «Economiist» όσο και από το Ινστιτούτο Ισότητας της Ερώπης, οι οποίες καταδεικνύουν ότι έχουν γίνει βήματα υπέρ της ενίσχυσης της ισότητας των γυναικών, ωστόσο ο δρόμος για εμάς τις γυναίκες είναι μακρύς για να σπάσουμε τη «γυάλινη οροφή», όπως χρησιμοποιείται ο όρος διεθνώς.

Σύμφωνα με πρόσφατη έκθεση του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ, σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Υγείας McKinsey, δείχνει -καταγράφεται- ότι οι γυναίκες ξοδεύουν κατά μέσο όρο 25% περισσότερο από τη ζωή τους σε κακή υγεία σε σχέση με τους άνδρες. Επομένως εκτιμώ ότι αναδεικνύεται ως προτεραιότητα η γεφύρωση του χάσματος των φύλων στον τομέα της υγείας, καθόσον θα επιτρέψει να ζουν οι γυναίκες πιο υγιείς και να κάνουν μια πιο ποιοτική ζωή.

Γίνεται, λοιπόν, αντιληπτό ότι η ποιοτική, οικονομικά προσιτή και προσβάσιμη υγειονομική περίθαλψη, ιδίως στο πλαίσιο που είπαμε της υγείας των γυναικών, αποτελεί κρίσιμη πτυχή της διασφάλισης της πολυεπίπεδης ευημερίας των γυναικών.

Η Κυβέρνηση έχει επιδείξει εμπράκτως την ευαισθησία της σε θέματα που αφορούν την ενίσχυση της υγείας των γυναικών -το ίδιο και εσείς προσωπικά, κύριε Υπουργέ-, με πολιτικές που έχουν μεγάλο αντίκρυσμα, όπως την πρόληψη του καρκίνου του μαστού με το πρόγραμμα «Φώφη Γεννημάτα», αλλά και με πολιτικές μικρότερου βεληνεκού, που έχουν, όμως, έντονο και ουσιαστικό αποτύπωμα, όπως την τροπολογία που ψηφίσαμε πρόσφατα για τη δωρεάν παροχή εμμηνορροϊκών προϊόντων σε μαθήτριες σχολείων περιοχών με κοινωνικοοικονομικές ανισότητες.

Κατόπιν των ανωτέρω, σας ερωτώ εάν είναι στις άμεσες προτεραιότητές σας η θέσπιση πρόσθετων πρωτοβουλιών, με σκοπό την περαιτέρω ενίσχυση και βελτίωση της υγείας των γυναικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για την απάντησή σας.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ (Υπουργός Υγείας): Κατ' αρχάς, κυρία συνάδελφε, θα ήθελα να σας συγχαρώ και να σας ευχαριστήσω για την ερώτηση.

Το θέμα το οποίο αναδεικνύετε, πολλές φορές, περνάει χαμηλότερα απ' τα ραντάρ της επικαιρότητας, ενώ πραγματικά είναι πάρα πολύ μεγάλο, διότι η ανισότητα, που γενικώς εξακολουθεί να υπάρχει μεταξύ των δύο φύλων, υπάρχει δυστυχώς και στην υγεία και αυτό το αποδεικνύουν όλες οι σχετικές έρευνες.

Σκοπός της Κυβερνήσεώς μας είναι αυτά τα θέματα να λυθούν και είμαστε μια Κυβέρνηση -και το έχουμε αποδείξει στην πράξη- που εκτελούμε συγκροτημένες πολιτικές, όχι μόνο στο Υπουργείο Υγείας, αλλά και διακυβερνητικά, για να προσπαθήσουμε η Ελλάδα να φτάσει στο επιθυμητό σημείο, που είναι η πλήρης ισότητα των δύο φύλων και οι ίσες ευκαιρίες των γυναικών σε όλα τα επίπεδα της ζωής τους.

Θα μου επιτρέψετε να πω, πριν μπω στα ειδικότερα της υγείας, ότι δεν είναι μόνο ζήτημα δικαιωμάτων. Προφανώς είναι ζήτημα δικαιωμάτων, αυτό είναι το πρωταρχικό, αλλά δεν είναι μόνο αυτό. Αποτελεί και πολύ κρίσιμο παράγοντα επιτυχίας της οικονομικής ανάπτυξης της Ελλάδος να μπορέσει η γυναίκα να συμμετάσχει ισότιμα στην αγορά εργασίας, να μπορέσει η γυναίκα να συμμετάσχει ισότιμα σε υπηρεσίες υγείας, να μπορέσει η γυναίκα να συμμετάσχει ισότιμα στη διοίκηση των επιχειρήσεων. Αυτά, στο τέλος, θα επιστρέψουν, συνολικά, στην ελληνική κοινωνία ως μεγάλο όφελος. Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι δεν

έχουμε την πολυτέλεια να αφήνουμε τον μισό πληθυσμό της χώρας σε χαμηλότερο σημείο από αυτό που πρέπει να είναι.

Έρχομαι τώρα στο συγκεκριμένο. Το πρόγραμμα «Σπύρος Δοξαδάκης», που είναι το μεγαλύτερο πρόγραμμα προληπτικών εξετάσεων που έχει γίνει ποτέ στην Ελλάδα, κατά βάση είναι προσανατολισμένο στη διερεύνηση της υγείας των γυναικών. Τα δύο μεγαλύτερα προγράμματα στο «Σπύρος Δοξαδάκης» είναι:

Το πρώτο στο οποίο αναφερθήκατε, για την πρόληψη κατά του καρκίνου του μαστού, στο οποίο έχουν ήδη διενεργηθεί τριακόσιες χιλιάδες δωρεάν διαγνωστικές εξετάσεις και ο στόχος είναι μέχρι το τέλος του 2025 να έχουμε ξεπεράσει το ένα εκατομμύριο τριακόσιες χιλιάδες δωρεάν διαγνωστικές εξετάσεις σε γυναίκες, για τον έγκαιρο εντοπισμό και την πρόληψη του καρκίνου του μαστού.

Το δεύτερο μεγάλο πρόγραμμα που έχει ξεκινήσει, ταυτόχρονα, από την 1^η Μαρτίου και είναι γιγαντιαίο για τα ελληνικά δεδομένα, είναι το πρόγραμμα για την πρόληψη του καρκίνου του τραχήλου της μήτρας. Ο στόχος είναι μέχρι το τέλος του 2025, κυρία συνάδελφε, να έχουμε ένα εκατομμύριο διακόσιες ενενήντα χιλιάδες γυναίκες που θα έχουν περάσει από τον σχετικό έλεγχο, σε όλες τις κρίσιμες ηλικίες, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, για την πρόληψη και εξάλειψη του καρκίνου του τραχήλου της μήτρας.

Πρέπει να σας πω ότι είναι μία ασθένεια που με τον έγκαιρο εμβολιασμό των γυναικών, σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, μπορεί να σβήσει, μπορεί να εξαλειφθεί και αυτό θα ήταν ένα πολύ μεγάλο όφελος και αποτελεί μεγάλη προτεραιότητα για την Κυβέρνησή μας.

Επίσης, να σας πω ότι μέσα στο ετήσιο εθνικό σχέδιο δράσης του Υπουργείου Υγείας, πάλι από το Ταμείο Ανάκαμψης, έχουμε ειδικό πρόγραμμα για τη σχέση μητέρας, παιδιού και οικογένειας για την ψυχική υγεία, έτσι ώστε να μπορούμε να δώσουμε υπηρεσίες ψυχικής υγείας, κυρίως σε μητέρες οι οποίες ίσως δεν είχαν ποτέ καν γνώση ότι τέτοιου είδους προγράμματα είναι στη διάθεσή τους και μπορούν να αλλάξουν πραγματικά τη ζωή τους. Νομίζω ότι μπορούμε, χωρίς να θέλω να ωραιοποιήσω την κατάσταση, ότι είμαστε σε έναν δρόμο που ποτέ παλιά δεν ήμασταν στο παρελθόν και αναγνωρίζω ότι το θέμα που θέτετε είναι πραγματικό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Σας ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Ορίστε, κυρία Ευθυμίου, έχετε τον λόγο για τη δευτερολογία σας.

ΑΝΝΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ: Κύριε Υπουργέ, και με βάση αυτά που είπατε, πράγματι με την έρευνα αυτή, του Ινστιτούτου Υγείας McKinsey, την οποία θα καταθέσω για τα Πρακτικά, αποδεικνύεται ότι η σωστή υγεία των γυναικών θα βοηθήσει στην πιο ενεργή συμμετοχή τους στο εργατικό δυναμικό. Διότι, σύμφωνα με τα στοιχεία που κατέθεσε η Επίτροπος Ισότητας Ελένα Ντάλι σε επιτροπή που πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη, στην Ελλάδα εργάζονται μόλις οι μισές γυναίκες ηλικίας είκοσι έως εξήντα πέντε ετών, έναντι του 70% στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ στην περίπτωση των ανδρών το αντίστοιχο είναι 75%.

Επίσης, από την ίδια έρευνα προκύπτει ότι η ενίσχυση της υγείας των γυναικών θα δώσει μία άνευ προηγουμένου ώθηση, ακόμη και στην παγκόσμια οικονομία. Πολύ δε περισσότερο στο πλαίσιο των πολιτικών της χώρας μας.

Τα προγράμματα που αναπτύξατε είναι ιδιαίτερα σημαντικά, διότι καλύπτουν μια μεγάλη ομπρέλα γυναικών, τόσο το πρόγραμμα «Φώφη Γεννημάτα», όσο και το πρόγραμμα για τον καρκίνο της μήτρας, που προφανώς θέλουμε να εξαλειφθεί. Σε αυτό θα ήθελα να επισημάνω ότι είναι πολύ σημαντικό να τρέξει με γρήγορους ρυθμούς ο εμβολιασμός, που είναι και στο πρόγραμμα το δικό μας, το 90% των κοριτσιών ηλικίας έως δεκαπέντε ετών με το εμβόλιο HPV έως το 2030. Και επίσης από την έρευνα αυτή και σωστά το βάλατε στον προγραμματισμό σας προκύπτει και η κακή ψυχική υγεία των γυναικών. Άρα στο πλαίσιο αυτό οι προτάσεις που καταθέτετε είναι πάρα πολύ σημαντικές και θεωρώ ότι είναι σκόπιμο να επιταχυνθούν οι όποιες διεργασίες και να τις τρέξουμε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, δεδομένης και της ευαισθησίας που επιδεικνύετε για το θέμα

αυτό και της πλήρους κατανόησης της διάστασης που έχει.

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κ. Άννα Ευθυμίου καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Σας ευχαριστώ πολύ, κυρία Ευθυμίου.

Τον λόγο έχει ο Υπουργός για τη δευτερολογία του.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ (Υπουργός Υγείας): Κατ' αρχάς, να σας προσκαλέσω να βοηθήσετε και εσείς στην καμπάνια, γιατί θα χρειαστούμε γυναίκες οι οποίες θα μπορούν να απευθυνθούν σε άλλες γυναίκες και να τους εξηγήσουν γιατί είναι σημαντικό να κάνουν προληπτικές εξετάσεις.

Αυτή τη στιγμή έχουμε για πρώτη φορά ένα τόσο μεγάλο πρόγραμμα δωρεάν προληπτικών εξετάσεων και θα είναι εξαιρετικά κρίμα αν αυτό δεν αξιοποιηθεί στο 100% από γυναίκες, κάποιες εκ των οποίων μπορούν να σώσουν τη ζωή τους σίγουρα. Στατιστικά είναι απολύτως βέβαιο ότι, αν όλες οι γυναίκες διενεργήσουν τις εξετάσεις, θα βρούμε ορισμένες που δυστυχώς θα έχουν σε πρώιμα στάδια την ασθένεια χωρίς να το ξέρουν. Και να ξέρετε ότι αν βρεις σε κάποιον την ασθένεια αυτή, είτε του καρκίνου του μαστού είτε του καρκίνου της μήτρας, στην αρχή, το προσδόκιμο ζωής και η θεραπεία είναι στο 95%. Εάν το βρεις αφού έχει προκαλέσει βλάβη στον οργανισμό, αυτό πέφτει κάτω από το 50% και πολλές φορές κάτω από το 30%.

Άρα, λοιπόν, είναι πολύ σημαντικό να κάνουν οι γυναίκες αυτές τις εξετάσεις και γι' αυτό θέλουμε και τη δική σας βοήθεια, και σε προσωπικό επίπεδο εννοώ, γιατί θα χρειαστούμε ανθρώπους να βγουν ως πρεσβευτές και να πουν «παιδιά, ελάτε να το κάνατε». Δεν φθάνει μόνο το Υπουργείο, δηλαδή.

Θα μιλήσω και λίγο ως πρώην Υπουργός Εργασίας, μόνο για ένα λεπτό. Είναι εξαιρετικά κρίσιμο για την οικονομική πρόοδο της χώρας, οι γυναίκες στην Ελλάδα να εργάζονται στον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το έλλειμμα εργατικού δυναμικού που σήμερα αντιμετωπίζει η πατρίδα μας και είναι μεγάλο θα μπορούσε εξ ολοκλήρου να έχει καλυφθεί εάν οι γυναίκες συμμετείχαν ισότιμα στην αγορά εργασίας. Αυτό θα προσέθετε πολλές μονάδες στο Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν της χώρας, που σήμερα τις χάνουμε σε ετήσια βάση. Άρα αποτελεί στόχο εξαιρετικά κρίσιμης, μακροπρόθεσμης, βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης αυτός ο στόχος να επιτευχθεί. Επαναλαμβάνω δεν είναι μόνο ζήτημα δικαιωμάτων. Προφανώς και είναι. Είναι ζήτημα ουσίας οικονομικής, μεγάλης. Και γι' αυτόν τον λόγο για την Κυβέρνησή μας αποτελεί εθνικό στόχο να επιτευχθεί.

Όσον αφορά τον εμβολιασμό για τον HPV, είπα και πριν ότι σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας ο καρκίνος του τραχήλου της μήτρας είναι μια ασθένεια που μπορεί να εξαλειφθεί. Γιατί μπορεί να εξαλειφθεί; Γιατί έχει αποδειχθεί ότι ο έγκαιρος εμβολιασμός των κοριτσιών έως την ηλικία των δεκαπέντε ετών, αλλά -να πω, κύριε Πρόεδρε, κάτι που δεν είναι ευρέως γνωστό- και των αγοριών και το τονίζω αυτό...

ΑΝΝΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ: Ναι, το θέλουμε αυτό.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ (Υπουργός Υγείας): Για να εξαλειφθεί ο HPV, πρέπει να εμβολιαστούν και τα αγόρια στις νεαρές ηλικίες. Εάν αυτό το κάνουμε, όπως το έχουν ήδη σε χώρες Βόρειας Ευρώπης, ο HPV εξαλείφεται, εξαφανίζεται. Ο HPV, κύριε Πρόεδρε, είναι μια ασθένεια ευρύτερα γνωστή ως κονδυλώματα, αλλά είναι μια ασθένεια που αν την αντιμετωπίσεις έγκαιρα σώζεις ζωές. Αν την αφήσεις, στον άνδρα όχι, αλλά στη γυναίκα οδηγεί δυστυχώς τις περισσότερες φορές σε δυσπλασίες. Άρα αποτελεί μεγάλο πράγμα αυτό να το πετύχουμε. Και θα ήθελα να αποφύγουμε να εμπλακούμε πάλι σε εμβολιαστές-αντιεμβολιαστές και να γίνει μια τέτοια φασαρία συνωμοσιολογικού τύπου, όταν εδώ είναι μια στατιστικά αποδεδειγμένη ότι εάν μια κρίσιμη μάζα του πληθυσμού σου εμβολιαστεί στην ώρα της σε μερικά χρόνια ο καρκίνος του τραχήλου της μήτρας παύει να υπάρχει.

Και αυτό, κύριε Πρόεδρε, σημαίνει, πρώτον, πολλές κερδισμένες ζωές -το βασικό- και, δεύτερον, πολύ υψηλότερη ποιότητα ζωής. Διότι δεν είναι μόνο οι γυναίκες που θα πεθάνουν από τον καρκίνο του τραχήλου της μήτρας, αλλά είναι οι γυναίκες που

θα σωθούν, αλλά θα έχουν χάσει χρόνια από τη ζωή τους, θα έχουν υποστεί πολύ βαριές θεραπείες, θα έχουν κάνει επεμβάσεις, θα έχουν χάσει δηλαδή ένα μεγάλο κομμάτι της ποιότητας της ζωής τους, αυτές και οι οικογένειές τους.

ANNA EYΘYMIΟΥ: Και το σύστημα υγείας.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ (Υπουργός Υγείας): Και το σύστημα υγείας θα επιβαρυνθεί προφανώς με πάρα πολλά χρήματα.

Άρα αυτό είναι συνολικό κέρδος για τη χώρα να γίνει. Συμμερίζομαι απόλυτα το όραμά σας αυτό. Και πραγματικά έπρεπε να κάνουμε μεγάλη καμπάνια γι' αυτό, το οποίο μπορεί να αποτελέσει για τη χώρα μας τεράστια στροφή ανόδου στη δημόσια υγεία.

Ευχαριστώ πάρα πολύ για την ερώτηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εγώ σας ευχαριστώ.

Εγώ το λέω πάντα, με την πολυετή εμπειρία που έχω, ότι οι επίκαιρες ερωτήσεις, στο μεγάλο τους ποσοστό, αποτελούν και έχουν και παιδευτικό χαρακτήρα. Ειλικρινά συγχαίρω και την κ.

Ευθυμίου γι' αυτή την πολύ καλή ερώτηση, αλλά και τον κύριο Υπουργό για τις πάρα πολύ καλές απαντήσεις που έδωσε, τις οποίες είχαν την ευκαιρία μάλιστα να παρακολουθήσουν νέα παιδιά.

Σας ευχαριστώ θερμά.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκε η συζήτηση των επίκαιρων ερωτήσεων.

Ερωτάται το Σώμα αν δέχεται να λύσουμε τη συνεδρίαση.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 12.05'λύεται η συνεδρίαση για την προσεχή Τετάρτη 20 Μαρτίου 2024 και ώρα 9.30' , με αντικείμενο εργασιών του Σώματος, κοινοβουλευτικό έλεγχο: συζήτηση, σύμφωνα με το άρθρο 148 του Κανονισμού της Βουλής, επί του κατατεθέντος πορίσματος της Εξεταστικής Επιτροπής με θέμα: «για τη διερεύνηση του εγκλήματος των Τεμπών και όλων των πτυχών που σχετίζονται με αυτό», που ανακοινώθηκε στην Ολομέλεια της Βουλής στις 13 Μαρτίου 2024, σύμφωνα με την ειδική ημερήσια διάταξη.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ